

№9 (627) 1 березня 2012 року

ПРОФСПІЛКОВІ

www.psv.org.ua

всеукраїнська профспілкова щотижнева газета

ВІСТІ

АКТУАЛЬНО

СОЦІАЛЬНИЙ ДІАЛОГ
У ДІІ: УРЯД ПОЧУВ
ПРОФСПІЛКИ

5

СУСПІЛЬСТВО

ЗАЙВІ ЛЮДИ

У 2012-му ЗНИЖЕННЯ РІВНЯ БЕЗРОБІТТЯ НЕ ОЧІКУЮТЬ 11

2 ПОСЛІВ ТУРБУЄ БІЗНЕС-КЛІМАТ

7 ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ РОЗСЛІДУВАННЯ ТРИВАЛО 9 МІСЯЦІВ

8 ВИПРОБУВАННЯ ВИБОРОМ: ЧИ ХВИЛЮЄ УКРАЇНЦІВ ГЕОПОЛІТИКА?

12 ЮРИДИЧНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

ВІД ПЕРШОЇ ОСОБИ

ЮРІЙ КУЛИК:

«МИ БУДУЄМО СВОЇ
ВІДНОСИНИ У РАМКАХ
СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ»

– Федерація профспілок України – одне з найбільших профспілкових об'єднань у Європі, що будує свої відносини з Федерацією роботодавців у Урядом у рамках соціального діалогу. Попри існуючі розбіжності, сторони постійно намагаються знаходити можливість для взаємодії, зокрема й коли йдеться про запровадження в Україні світових стандартів у соціально-трудовій сфері. Об'єднуючи зусилля для поліпшення бізнес-клімату в Україні, ми виходимо з двох надзвичайно важливих аспектів: це корпоративний патріотизм працівників і платоспроможність внутрішнього ринку. Поліпшення бізнес-клімату, на нашу думку, має базуватися на чесній конкуренції, без застосування соціального демпінгу (низька зарплата, заборгованість із зарплати, економія на безпеці праці). Ми розуміємо, що цьому має сприяти й реформа оплати праці, яка здійснюватиметься на основі обґрунтованого економічного та соціального розподілу результатів праці, між трудом і капіталом. У Федерації профспілок України напрацьовано проект Концепції з реформування оплати праці в Україні. Важливою складовою поліпшення бізнес-клімату, на наш погляд, є розвиток виробничої демократії. ФПУ ініціювала перед соціальними партнерами спіль-

ну програму дій, так звану Дорожню карту щодо входження України в ТОП-20, використавши при цьому активний інструмент – укладення нової Генеральної угоди. Потенціал трудових ресурсів в країні – один із ключових факторів прийняття рішення про інвестиції в економіку. В Україні нині справді є кваліфіковані кадри та висока якість освіти. ФПУ, її членські організації, що об'єднують 42 галузі та 27 регіональних профоб'єднань, готові заздальгідь, враховуючи економічні тенденції в окремих галузях, готувати кадри для потреб економіки. Ми погоджуємося з Дмитром Фірташем щодо важливості стратегічного планування в Україні та необхідності розроблення програми Промислового розвитку держави. Ми готові взяти участь у її підготовці у частині розвитку кадрового потенціалу країни. Федерація профспілок України вітає залучення до роботи послів європейських держав і сподівається, що ця співпраця сприятиме виробленню пропозицій і рекомендацій Уряду, що відповідатимуть високим європейським стандартам. Ми переконані, що головним результатом поліпшення бізнес-клімату має стати ліквідація бідності серед працюючих, мінімізація масштабів злиденності та загальне зростання якості й тривалості життя українців.

ФОРУМ

**БІЗНЕС-КЛІМАТ ОБГОВОРИЛИ
З ДИПКОРПУСОМ**

28 лютого у Федерації роботодавців України відбувся круглий стіл, присвячений об'єднанню Уряду для поліпшення бізнес-клімату в Україні. У ньому взяли участь перший віце-прем'єр-міністр України Валерій Хорошковський, глава Представництва Європейської комісії в Україні Жозе Мануель Пінту Тейшейра, голова Федерації роботодавців України Дмитро Фірташ, Голова Федерації профспілок України Юрій Кулик, голова Державної митної служби України Ігор Калетнік.

Узібранні також узяти участь глави дипломатичних місій Австрії, Бельгії, Великої Британії, Італії, Польщі, Франції, Німеччини, Швейцарії, що є найбільшими торговельно-економічними партнерами України. У вступному слові голова Федерації роботодавців України Дмитро Фірташ зазначив, що минулого року серед роботодавців відбулися об'єднані процеси, завдяки яким потенційний інвестор має розуміти значимість такого об'єднання. «До Федерації роботодавців сьогодні входять підприємства, які забезпечують до 70% ВВП країни», – сказав він. За словами Д. Фірташа, Федерація роботодавців підписала меморандуми про співпрацю з Анти-монополічним комітетом, Державною митною службою та Державною податковою службою – структурами, які безпосередньо впливають на формування інвестиційного клімату в країні. Дмитро Фірташ також зазначив, що Федерація роботодавців – це єдине місце, де бізнес може відкрито говорити з Урядом, тож закликав іноземні компанії вступати до складу Федерації. «Ми єдина організація, яка має функціональні можливості оперативно

доносити до Уряду інформацію про системні проблеми, з якими щоденно стикається український та іноземний бізнес», – наголосив Дмитро Фірташ. Перший віце-прем'єр-міністр України Валерій Хорошковський зауважив, що основна мета його роботи – сприяння європейській інтеграції, формування сприятливих умов бізнес-середовища, які б забезпечили залучення інвестицій в економіку країни, а також боротьба із корупцією, яка заважає бізнесу нормально розвиватися. Валерій Хорошковський також повідомив, що за результатами проведення зустрічей із керівництвом Держмитслужби досягнуто домовленостей щодо оптимізації упродовж трьох місяців усіх митних процедур. Акцент буде зроблено на автоматизації митного оформлення. Окрім того, планується вирішити питання митної вартості. При цьому В. Хорошковський звер-

нув увагу на існування великої кількості схем, пов'язаних із заниженням митної вартості. У своєму виступі посол Франції в Україні Ален Ремі зазначив, що для великих і малих компаній із французькими інвестиціями все ще залишається актуальною проблема відшкодування ПДВ. За його словами, фіскальні й податкові проблеми, а також корупція перешкоджають надходженню іноземних інвестицій. Глава Представництва Єврокомісії в Україні Жозе Мануель Пінту Тейшейра вважає, що сьогодні все ще залишаються невирішеними питання автоматичного відшкодування податку на додану вартість, фіскального тиску та ін. Наголошуючи на значенні ЄС як економічного партнера України та необхідності взаємодії митниці та бізнесу, голова Держмитслужби Ігор Калетнік зазначив, що зустріч у такому форматі є надзвичайно важливою. «Вона дає можливість почути оцінку дій митниці у напрямі практичної реалізації реформ. Мені було приємно почути від представників дімпісії, що вони такі зміни відчували», – зауважив Ігор Калетнік. У своєму виступі Голова ФПУ Юрій Кулик наголосив на тому, що українські профспілки

розвивають свої відносини з ФРУ та Урядом у рамках соціального діалогу та розуміють, що забезпечення високих економічних показників можливе лише за умови високих темпів економічного зростання країни. Під час круглого столу обговорювалося створення в Україні на базі Федерації роботодавців постійно діючої Ради міжнародного ділового співробітництва, до складу якої увійдуть радники посольств з економічних питань, представники Уряду, що відповідають за умови ведення бізнесу в Україні, а також представники Федерації роботодавців України. У майбутньому планується, що такі круглі столи у чотиристоронньому форматі – український бізнес – уряд – дипломати – іноземний бізнес – будуть проведені з представниками країн Азії, Близького Сходу, Північної та Південної Америки. Сторони домовилися, що такі зустрічі проводитимуться регулярно, а наприкінці року вони зберуться, аби підбити підсумки розв'язання проблем щодо поліпшення інвестиційного клімату за результатами спільної роботи.

**На 36%
зріс товарообіг
України з ЄС 2011
року й становить
44 млрд доларів
США.**

ПІДГОТУВАЛА
ТЕТЯНА РУБАН, «П»
ФОТО **КИРИЛА ЛАТИШЕВА**

28 лютого за ініціативи Федерації профспілок України відбувся круглий стіл на тему: «Ризики обов'язкової накопичувальної пенсійної системи та дії щодо їх упередження». У заході взяли участь заступник Голови ФПУ Сергій Кондрюк, завідилом пенсійного забезпечення ФПУ Володимир Максимчук, заступник директора Департаменту пенсійного забезпечення Міністерства соціальної політики Валентина Кудин, старший міжнародний радник із питань пенсійної реформи Проекту розвитку фінансового сектору USAID Грег МакТаггарт, а також представники Пенсійного фонду, Національного інституту стратегічних досліджень та ін.

ЧИМ РИЗИКУЮТЬ МАЙБУТНІ ПЕНСІОНЕРИ?

«Що таке соціальна справедливість? Кожен це розуміє по-своєму. Але, з точки зору профспілок, соціальна справедливість полягає в кількох аспектах. Перш за все, це справедлива робота, яка дає змогу отримувати справедливую заробітну плату, мати справедливі умови праці. І за результатом цієї роботи отримати гарну пенсію», – зауважив Сергій Кондрюк.

Реалізація пенсійної реформи в Україні передбачає запровадження трирівневої системи пенсійного забезпечення. Перший рівень – солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, другий рівень – накопичувальна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, третій рівень – система недержавного пенсійного забезпечення. На цей час реформовано перший та запроваджено третій рівні. Тим часом реалізацію другого рівня мали б відкласти до досягнення умов, визначених законодавством для запровадження цієї системи.

Однак, за словами Володимира Максимчука, останнім часом у засобах масової інформації все частіше з'являються висловлювання, у т. ч. представників органів виконавчої влади, щодо можливості та необхідності запровадження другого рівня вже із 2013 року.

«Від запровадження накопичувальної системи не має постраждати солідарна пенсійна система. Для цього слід вжити заходів щодо вирішення існуючих проблем у цій системі та

збільшити надходження до Пенсійного фонду, насамперед завдяки легалізації заробітної плати та її підвищення», – наголосив Сергій Кондрюк.

Учасниками обов'язкової накопичувальної системи мають стати застраховані особи, яким на момент її запровадження виповнилося не більш як 35 років.

За окремими розрахунками, у 2013 році сплачувати внески до другого рівня буде близько 6,5 млн працівників, а у наступні роки ця кількість зростатиме. Обсяг коштів, що надходять, становитиме в перший рік 3,6 млрд грн, і щороку ця сума збільшуватиметься. Це кошти, які будуть вилучені із солідарної системи. Перші виплати із другого рівня відбудуться лише через 25 років. Отже, впродовж цього часу видатки із солідарної системи не зменшуватимуться, а збільшуватимуться!

Накопичувальні пенсійні системи надто залежні від економічних ризиків: рівня інфляції, ставки інвестиційного доходу, стабільності фондового ринку тощо. Накопичувальна система може працювати ефективно лише за умови низького рівня інфляції.

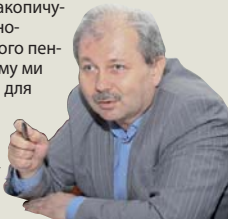
Понад 100 недержавних пенсійних фондів

діє в Україні, однак охочих стати учасниками системи недержавного пенсійного забезпечення небагато – близько 0,5 млн осіб.

КОМЕНТАР

Ми зібралися для того, щоб з'ясувати: що потрібно зробити, аби в Україні посправжньому запанувала справедливість. Питанню пенсійного забезпечення Федерація завжди приділяла особливу увагу. Надто так званій пенсійній реформі. Чому саме так званій? Тому що назвати це реформою – дуже важко! Адже за великим рахунком не вирішено двох принципових питань: збільшення надходжень до Пенсійного фонду і забезпечення соціальної справедливості та економічної обґрунтованості видаткової частини Пенсійного фонду... Нині ФПУ розуміє, що, з одного боку, не можна залишати пенсійну систему в тому вигляді, в якому вона перебуває, а з іншого – постає питання, а що ж робити? Одне може сказати точно: без проведення реформи в системі оплати праці решта реформ не матиме сенсу взагалі! Важливо пам'ятати, що всі мають нести відповідальність перед пенсіонером, який буде учасником цього другого рівня – накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Тому ми зобов'язані зробити все для того, аби уникнути всіх існуючих ризиків.

**СЕРГІЙ КОНДРЮК,
ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ
ФПУ**

Слід зазначити, що унаслідок світової фінансово-економічної кризи в 2008 році накопичувальні системи багатьох країн зазнали значних втрат пенсійних активів: їх вартість знизилася на 20–40%. Тому в зарубіжних країнах активно розробляються додаткові заходи, які спрямовані на забезпечення збереження накопичених коштів. Це підтвердив старший міжнародний радник із питань пенсійної реформи Проекту розвитку фінансового сектору USAID Грег МакТаггарт.

Слід також звернути увагу на те, що учасники другого рівня з низькими

доходами отримують менші виплати, ніж учасники з високими доходами. Інваліди, які працюють, особи, що впродовж тривалого часу були безробітними, жінки, які виховували дітей, не зможуть накопичити достатньо грошей для отримання пристойних виплат. У результаті збільшуватимуться витрати з державного бюджету на соціальну допомогу малозабезпеченим громадянам.

Незважаючи на те, що в Україні діє понад 100 недержавних пенсійних фондів, охочих стати учасниками системи недержавного пенсійного забезпечення небагато (близько 0,5 млн осіб).

Серед головних причин такого стану речей, у першу чергу, називають низьку заробітну плату та заборгованість з її виплати, високий рівень безробіття і невпевненість громадян у завтрашньому дні, недовіра до накопичувальних систем (ураховуючи гіркий досвід минулих заощаджень), а також відсутність державних гарантій збереження накопичених коштів.

«Важливо на високому рівні провести організаційні заходи на стартовому етапі запровадження накопичувальної системи пенсійного страхування, виконати великий обсяг роботи. Адже неналежна підготовка до цієї роботи може призвести до помилки, відтак – до негативних наслідків у накопичувальній системі», – наголосив Володимир Максимчук.

Завдання накопичувальної системи – посилення соціальної захисту працівників під час виходу на пенсію. Однак працівники правомірно можуть запитати: «А чи існують гарантії збереження накопичених коштів? Чи забезпечують чинні законодавчі й нормативно-правові акти функціонування накопичувальної системи, зокрема щодо інвестування, ліквідності пенсійних активів, належного адміністрування та управління, нагляду та контролю в цій системі?»

«У разі неправильного інвестування та неефективної роботи регулятивної системи, великих адміністративних витрат у накопичувальній системі тощо можна втратити значну частину накопичених пенсійних активів, як це було, приміром, у Чилі. Такі втрати можуть статися, зокре-

“
З моменту прийняття Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення» населення практично не виявляє ініціативи щодо участі в ньому. Основними причинами вважаються низька заробітна плата, недовіра до накопичувальної системи, високий рівень безробіття, існування ризиків втратити роботу, нестабільність у всіх сферах суспільства.

ма, під час фінансово-економічної кризи, у разі нестабільного розвитку економіки як України, так і світової загалом, що ми спостерігаємо впродовж останніх років», – вважає старший юрист із пенсійних питань Проекту розвитку фінансового сектору USAID Наталія Горюк.

Необхідно створити комплексну систему гарантування збереження пенсійних накопичень, а її головним завданням має стати забезпечення реалізації в повному обсязі права громадян на частину пенсії, сформованої за рахунок внесків до накопичувальної системи.

**АННА РЕПІЧ,
ОЛЕНА ХОДОРЧУК, «ПВ»
ФОТО ІВАНА СИМЧУКА**

НЬЮ-ЙОРК

56-ТА СЕСІЯ КОМІСІЇ
ЗІ СТАНОВИЩА ЖІНОК

У понеділок 27 лютого в Нью-Йорку стартувала 56-та сесія Комісії зі становища жінок. У коло діяльності цієї комісії Економічної і соціальної ради ООН входять питання, які стосуються прав жінок у всіх сферах життя суспільства, включаючи політичну, економічну та соціальну, а також сприяння досягненню рівноправності, розвитку та миру.

Центральною темою нинішньої сесії, яка проходить з 27 лютого по 9 березня, є становище сільських жінок і їх внесок у скорочення масштабів бідності та голоду, сталий розвиток і розв'язання найбільш актуальних проблем, з якими стикаються сьогодні селянки.

У рамках двотижневої сесії постійні представництва країн – членів ООН і агентства системи ООН проведуть щонаймен-

ше 90 паралельних заходів. За традицією в роботі Комісії зі становища жінок беруть активну участь представники громадянського суспільства, серед яких – делегація профспілкових працівників і активістів членських організацій ФПУ.

ДЕПАРТАМЕНТ
МІЖНАРОДНОЇ
РОБОТИ ФПУ

ЕКВАДОР

МФТ ЗАХИЩАЄ ПРАВА ПІЛОТІВ

Міжнародна федерація транспортників (МФТ) закликає всі профспілки світу підтримати працівників авіації Еквадору, яких було звільнено керівництвом Aeroline – авіалінії, що належить національній авіакомпанії LAN Ecuador. Наприкінці січня близько 80 працівників компанії, враховуючи 55 членів кабіних екіпажів, було звільнено. Із них 49 осіб є членами нещодавно створеної молодшої профспілки SITA (Sindicato de Trabajadores de Aeroline).

Крім того, двоє звільнених – члени виконкому профспілки. У листі на адресу вищого керівництва компанії Aeroline та LAN Ecuador секретар авіаційної секції МФТ Габріель Мочо засудив «ці масові звільнення». Він зазначив, що подібні дії порушують принципи свободи асоціації, визначені та закріплені в конвенціях МОП №№ 87 і 89, де йдеться про те, що звільнення двох членів виконкому профспілки «є серйозним актом, спрямованим проти організованого профспілкового руху».

ІЗРАЇЛЬ

ДОКЕРИ ГОТУЮТЬСЯ ДО СТРАЙКУ

Працівники морських портів Ізраїлю оголосили про стан трудового конфлікту зі своїми адміністраціями і погрожують розпочати безстроковий страйк, повідомляє інформаційне агентство zman.com. Профспілка портових робітників вимагає, щоб адміністрація перерахувала сотні мільйонів пенсійних коштів працівників

із загальних рахунків компанії, що пов'язані з портами, до звичайних пенсійних фондів. У свою чергу міністерство фінансів заявило про те, що питання про пенсійні кошти підлягає звичайному обговоренню та вирішенню, і немає жодної потреби в таких надзвичайних кроках, як страйк. Переговори тривають.

РОСІЯ

Москва. Арбат. Національний культурний центр України

ДУХОВНЕ ЄДНАННЯ НАРОДІВ

Співтраця двох наймасовіших громадських організацій нашої держави – Української православної церкви та Федерації профспілок України в духовному розвитку трудящих і захисті їх інтересів міцнішає. Нещодавно голова релігійної громади преподобних Зосима і Савватія Соловєцьких Олег Шаромізов побував у Національному культурному центрі України в Москві, зустрівся з його співробітниками та відвідав заходи, що відбулися в цей період.

Сьогодні колектив центру спрямовує свої зусилля на популяризацію в Росії української мови, культури, духовності, зміцнення дружніх зв'язків українського та російського народів. Як повноважний духовний представник нашої країни в Росії, центр уже став потужним культурологічним об'єктом за кордоном і може бути моделлю для подальшого діалогу між українською та іншими світовими культурами.

«Одним із завдань мого відрядження до Національного культурного центру в Москві була презентація церковного аспекту підготовки українських бджолярів до 43-го Міжнародного конгресу Апімондії, що відбудеться 2013 року в Україні, – розповідає Олег Шаромізов. – Я мав зустрічі та розмови з генеральним директором центру Володимиром Мельниченком,

іншими членами колективу, за доброю рідною традицією від пасічників України подарував їм стильниковий мед і відчув, що духовний зв'язок українського і російського народів, українських і російських бджолярів може існувати саме тут, в Національному центрі. Господарям центру я також вручив символічні подарунки – журнали «Пасіка» та «Квіти України» видавництва «Дім, сад, город», які передано до бібліотеки, й українці в Москві можуть у будь-який час ознайомитися з ними. Думаю, що наше спілкування в центрі надалі буде ще продуктивнішим і змістовнішим.

Для себе особисто також знайшов справу до душі. В Українському центрі діє недільна школа імені космонавта Павла Поповича. Нещодавно я закінчив Вищі Богословські курси. Здобувши богословську освіту, планую хоча б раз на квартал про-

водити заняття з дітьми. Переконали, що вони допоможуть підвищити рівень церковної освіти і сприятимуть ефективності роботи центру.

Моя поїздка була доволі плодотворною. Я багато спілкувався з людьми, відчував підтримку з боку представників української діаспори в Москві і дійшов висновку, що перспектива розвитку співпраці є, адже на російському ринку існує потреба у високоякісній продукції наших бджолярів, яку ми маємо в достатній кількості. Отже, наша місія може бути доволі продуктивною.

За тиждень перебування в Москві я відвідав персональну виставку пастелей художниці Наталії Колпакової зі Львова та презентацію документального телевізійного фільму «Той, хто торував шлях», створеного Полтавською обласною державною телерадіокомпанією «Лтава» (автор

сценарію та ведуча Людмила Ткаченко). У презентації взяли участь режисери фільму – заступник генерального директора телерадіокомпанії з питань телебачення, заслужена журналістка України Наталя Іванченко та головний режисер телерадіокомпанії, заслужений працівник культури України Дмитро Старишкін. Фільм створений до 200-річчя з дня народження українського письменника Євгена Гребінки.

Побувавши далеко від України, я відчув гордість за те, що є громадянином нашої країни, і дізнався, як багато треба зробити для єднання народів. Христос об'єднує, і хоч скільки суперечностей у повсякденному житті в нас не було, іх слід подолати, бо Україна – наша єдина Батьківщина, іншої такої в світі немає. «Земля, мов крива раю», – так сказав митрополит Київський і всієї України, предстоятель УПЦ Володимир про Україну. Попри всі негаради наша країна має чудову перспективу духовного й економічного розвитку, і зокрема в бджільництві. І ми маємо сповна скористатися цією перспективою».

ОЛЕГ ШАРОМІЗОВ,
ДЛЯ «ПВ»

ОСТРІВЕЦЬ БАТЬКІВЩИНИ

Культурний центр України в Москві розташований у самому серці Росії, на вулиці Арбат. Центр був заснований у травні 1993 року, а в листопаді 1998-го зустрів своїх перших гостей. У 2010 році Указом Президента України центр отримав високий статус Національного.

Соціально-економічний розвиток, підвищення добробуту й безпеки громадян, регулювання трудових відносин, посилення взаємодії профспілок і влади в процесі масштабних реформ – ці та багато інших питань розглядалися на зустрічі Прем'єр-міністра України Миколи Азарова з всеукраїнськими профспілками, яка відбулася наприкінці січня ц. р. Минув майже місяць і вже бачимо перші результати реагування Кабінету Міністрів України на звернення профспілок. Докладніше – у нашому матеріалі.

“

Прошу відповідно до компетенції розглянути пропозиції всеукраїнських профспілок і профспілкових об'єднань, які було подано під час зустрічі Прем'єр-міністра України з профспілковим активом 27 січня ц. р. Про результати поінформувати Спільний представницький орган профспілок на національному рівні та Кабінет Міністрів.

Микола Азаров
(З документа, адресованого Сергію Тігіпку, міністром, керівником інших центральних органів виконавчої влади)

СОЦІАЛЬНИЙ ДІАЛОГ У ДІЇ: УРЯД ПОЧУВ ПРОФСПІЛКИ

У ході зустрічі, на якій обговорювалися питання посилення соціального діалогу між органами державної влади та профспілками у процесі реалізації реформ в економічній і соціальній сферах, сторони досягнули домовленостей щодо подальших кроків у розвитку соціального партнерства.

Прем'єр-міністрові були передані узагальнені пропозиції, що мають міжгалузевий характер або потребують солідарного вирішення; пропозиції профспілок із вирішення проблемних галузевих і регіональних питань. Слід зауважити, що найбільше їх надійшло від всеукраїнських профспілок виробничої сфери – 96, майже вдвічі менше – 50 – від профспілок бюджетної сфери, 9 – від первинних профспілкових організацій і 2 – від територіальних профоб'єднань. Очільникові Уряду передали також перелік підприємств, яким необхідно прискорити відшкодування податку на додану вартість; список підприємств-боржників із виплати заробітної плати; пропозиції щодо розгляду та прийняття Кабінетом Міністрів України проекту постанови «Про день соці-

альної справедливості» та проекту відповідних доручень Прем'єр-міністра України. Документи містили також три проекти законів України, зокрема, про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності роботодавців за порушення строків виплати заробітної плати; про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо забезпечення діяльності профспілкових організацій); про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2012 рік» (щодо забезпечення соціальних гарантій працівників охорони здоров'я).

Прем'єр-міністр України Микола Азаров дав доручення міністрам і керівникам інших центральних

ДОТРИМАННЯ КОЛДОГОВОРУ

15 лютого на засіданні Кабінету Міністрів України під час розгляду інформації «Про результати діяльності Державної фінансової інспекції у 2011 році» заступник Голови ФПУ Григорій Осовий порушив питання щодо врегулювання конфліктної ситуації на державних підприємствах, яка виникла після надання роз'яснення Державною фінансовою інспекцією України (лист від 01.12.2011 № 32-18/33) унаслідок обмеження фінансування окремих господарських операцій, до яких віднесено й фінансування зобов'язань за колективними договорами.

З цього приводу на адресу ФПУ надходять звернення від членських організацій ФПУ.

Профспілки підтримують позицію Уряду щодо першочергового спрямування коштів на виплату заробітної плати та ліквідацію наявної заборгованості з її виплати, однак, щоб уникнути порушень законодавства, зокрема Кодексу законів про працю України, Закону України «Про колективні договори і угоди» та ін., профспілками було запропоновано внести зміни до вищезазначеного листа Інспекції, щоб до поточних витрат державних підприємств віднести витрати на фінансові зобов'язання роботодавця, які передбачені колективним договором.

Після обговорення Прем'єр-міністр України Микола Азаров дав доручення оперативно врегулювати зазначене питання.

157
пропозицій

профспілок із вирішення проблемних галузевих і регіональних питань було передано Прем'єр-міністрові у ході зустрічі.

органів виконавчої влади відповідно до компетенції розглянути вищезгадані пропозиції та у разі необхідності прийняття рішень Уряду внести в установленому порядку узгоджені проекти. Копії цих доручень направлені СПО профспілок усім заявникам.

Слід зазначити, що деякі з доручень керівника Уряду вже перебувають у роботі. Так, 7 лютого ц. р. відбулася міжгалузєва робоча нарада голів первинних профспілкових органі-

зацій всеукраїнських профспілок оборонно-промислового комплексу, на якій обговорювалися питання профспілкового членства та були розроблені попередні заходи щодо взаємодії профспілок із Державним концерном «Укроборонпром».

21 лютого під головуванням віце-прем'єр-міністра – міністра соціальної політики Сергія Тігіпка відбулося засідання Комісії з питань погашення заборгованості із виплати заробітної плати (грошового забезпечення), пенсії, стипендій та інших соціальних виплат.

28 лютого у приміщенні Академії праці та соціальних відносин ФПУ проведено круглий стіл на тему: «Фізичні обов'язкової накопичувальної пенсійної системи та дії щодо їх упередження». Враховуючи важливість і складність проблем, які виникають на II рівні пенсійного страхування, під час засідання були обговорені та вироб-

лені спільні пропозиції, спрямовані на запобігання виникненню негативних наслідків у зв'язку із запровадженням цієї системи. Слід нагадати, що Уряд підтримав пропозиції ФПУ щодо відзначення в Україні на державному рівні 20 лютого Дня соціальної справедливості. Ще однією перемогою слід вважати те, що ще у ході свого виступу Микола Азаров доручив Міністерству економічного розвитку і торгівлі та Міністерству соціальної політики ретельно вивчити питання економічно обґрунтованого збільшення рівня оплати праці та запропонувати відповідні механізми стимулювання зростання частки оплати праці. Він також пообіцяв обговорити це питання із соціальними партнерами та суспільством, аби визначити виважену траєкторію справедливого зростання трудових доходів. «Рух має бути зустрічним: держава створює умови – бізнес відповідає справедливим збільшенням оплати праці», – наголосив Прем'єр-міністр України. Наразі постійно відбуваються зустрічі голів облдержадміністрацій із профспілковим активом.

НОВЕ ЖИТТЯ

ОЗДОРОВЧІ ТАБОРИ ПОВЕРТАЮТЬСЯ

За радянських часів на березі Молочного лиману, що поблизу Азовського моря, Дніпропетровський м'ясокомбінат збудував піонерський табір «Азовські зорі». Однак за часів незалежності цей табір занепав. Його було реалізовано через аукціон за борги ЗАТ «Дніпропетровський м'ясокомбінат». Улітку 2007 року в нього з'явився новий власник. А вже з 1 червня 2009-го оновлені «Азовські зорі» почали працювати...

Новий власник дитячого оздоровчого табору – ТОВ «Промхімнабпроект» в особі власника Гусака Олексія Петровича, вклав кошти й душу в таку благодійну справу, як оздоровлення дітей. Було повністю реконструйовано спальний двоповерховий корпус для дітей, відремонтовано ідально. Незважаючи на наявність власного пляжу завдовжки 200 м, на території табору новий власник збудував три басейни, які наповнюються водою із артезіанської свердловини. Також було облаштовано спортивний майданчик, відновлено футбольне, баскетбольне й волейбольне поля, тенісний корт, турніки, майданчики для настільного тенісу, оновлено покриття на бігових доріжках, встановлено тренажери, а також реконструйовано кіноконцертний зал, танцювальну площадку, встановлено криті павільйони для проведення заходів та ін. А найголовніше – запроваджено доступні ціни

на відпочинок. Приклад дитячого оздоровчого закладу «Азовські зорі» свідчить про те, що в Україні ще залишилися люди, яким не байдуже питання оздоровлення та відпочинку молодого покоління українців. Виконком Дніпропетровської обласної організації Всеукраїнської профспілки працівників харчової, переробної промисловості та суміжних галузей вирішив підтримати ініціативу власника закладу й затвердив оздоровчий табір «Азовські зорі» базовим у галузі з оздоровлення дітей. Нині дуже важливо відновити традиції співпраці роботодавців і профспілок з оздоровлення дітей.

АНАТОЛІЙ ТЕЛЬНИХ,
ГОЛОВА
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
ПРОФСПІЛКИ ПРАЦІВНИКІВ
ХАРЧОВОЇ, ПЕРЕРОБНОЇ
ПРОМИСЛОВОСТІ ТА
СУМІЖНИХ ГАЛУЗЕЙ

ПІДСУМКИ

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Закарпатська обласна організація профспілки працівників охорони здоров'я (голова Володимир Турок) – друга за чисельністю серед галузевих профспілок краю та об'єднує у своїх лавах майже 27 тисяч співічан. У складних умовах реформування системи охорони здоров'я галузева профспілка здійснює соціально-економічний захист працівників, тримає на контролі питання укладання та виконання колективних договорів, вирішення правових і

трудових питань, оздоровлення трудівників та їхніх дітей, займається популяризацією фізичної культури та спорту, організовує переплату видань ФПУ профспілковими організаціями тощо. Про підвищення ролі профспілки в сучасних умовах, її пріоритетні завдання на найближчий період йшлося на черговому пленумі обласної організації профспілки тощо.

СЕРГІЙ БАРАНЧИКОВ,
ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛ.

ЧЕРНІГІВЩИНА

У навчально-методичному центрі профспілок за участю соціальних партнерів відбувся круглий стіл «Стан і перспективи розвитку трудового потенціалу в рамках регіональної угоди. Проблеми тіньової зайнятості та заробітної плати і можливості шляхів їх подолання».

ТІНЬОВА ЗАЙНЯТИСТЬ І ЗАРОБІТНА ПЛАТА

Відкриваючи засідання, голова Федерації профспілкових організацій Чернігівської області Микола Богдан зазначив, що, за оцінками експертів, середні масштаби тіньової економіки в країні становлять у середньому 35-45%. Це означає, що значна кількість трудівників працює без гарантій трудових прав, а до бюджету не надходять кошти від податків та зборів.

Одним із головних напрямків діяльності профспілок була і залишається боротьба за гідну зарплату та своєчасну її виплату. По області середня зарплата у січні-грудні становила 1974 грн, або 75% зарплати по державі. Це передостаннє місце серед областей країни. Натомість, за останніми статистичними даними, зарплату в розмірі 3500 грн отримують тільки

11,5% працюючих, а загальна сума заборгованості станом на 01.02.2012 становила 19,3 млн грн.

Завідувача відділом оплати праці управління виробничої політики та ринку праці ФПУ Юлія Вітюк розповіла, які заходи вживаються на державному рівні для подолання тіньової зайнятості. Вона зазначила, що з ініціативи профспілок до проекту Трудового кодексу внесено пункт про запровадження штрафних санкцій щодо роботодавця у разі виникнення заборгованості із зарплати.

Заступник начальника управління оподаткування фізичних осіб Державної податкової служби в Чернігівській області Андрій Шалигін розповів на засіданні круглого столу про легалізацію виплати заробітної плати та зайнятості населення. Так, за резуль-

татами перевірки минулого року зафіксовано 4236 випадків, коли люди працювали без офіційного оформлення трудових угод. Державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності пройшли 1411 громадян, до бюджету додатково спрямовано майже 700 тис. грн податків.

Найбільше випадків оформлення найманої праці виявлено у сфері торгівлі, автоперевезень, лісопереробній галузі, громадському харчуванні тощо. На жаль, загалом по області протягом останніх двох років майже 1000 підприємств і майже стільки ж приватних підприємств виплачують заробітну плату нижче мінімально встановленого рівня.

Учасники круглого столу прийняли рекомендації, в яких виклали власне бачення розв'язання існуючих проблем.

В області спостерігається професійно-кваліфікаційний дисбаланс між попитом і пропозицією робочої сили. Причинами такого стану справ можна назвати значні обсяги вивільнення працівників, ліквідація існуючих і брак нових робочих місць. Тож люди погоджуються на будь-які умови працевлаштування, аби тільки отримати роботу.

Микола Богдан

ЛЬВІВЩИНА

ПЛЮС ІЩЕ ОДНА ПЕРВИНКА

У технологічному коледжі Національного університету «Львівська політехніка», де навчаються 1130 студентів, створено первинну профспілкову організацію. Її головою обрано працівника навчальної частини Олесю Правдивець, за плечима у якої шестирічний досвід роботи в профкомі. У новоствореній первинці діятимуть кілька комісій, відтак громадська студентська організація не стямитье остронь культурно-масового життя навчального закладу. Юристи відділу соціально-економічного та правового захисту, фінансового та організаційного відділів обласної організації профспілки надають новоствореній первинці всіляку підтримку та допомогу.

ОЛЬГА ЛОБАРЧУК

ХМЕЛЬНИЧЧИНА

ОРІЄНТУЄМОСЬ НА МОЛОДЬ

Федерація профспілок Хмельницької області за підтримки управління освіти і науки облдержадміністрації на базі Хмельницького вищого професійного училища № 4 провела семінар голів учнівських первинних профспілкових організацій професійно-технічних закладів області. Директор училища Петро Тихонюк ознайомив усіх присутніх із роботою закладу, а голова учнівського профкому Наталія Шелепюк розповіла про діяльність учнівської профспілкової організації. Учасники семінару отримали ґрунтовну інформацію про роль первинної профспілкової організації учнів у діяльності навчального закладу, дізналися про роботу з молоддю на підприємствах, основні напрями діяльності профспілок, норми чинного трудового

законодавства тощо. У роботі семінару активну участь узяли заступник голови Федерації профспілок області на громадських засадах, голова обласної організації профспілки працівників освіти і науки Анатолій Яримюк, заступник начальника управління освіти і науки ОДА Антоніна Харчук, голова постійної комісії роботи серед молоді Федерації профспілок області, голова первинної профспілкової організації студентів Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка Микола Моштак, голова первинної профспілкової організації Волоцького машинобудівного заводу «Мотор Січ» Євген Сінюков, провідні фахівці Федерації профспілок області та інші.

ПРЕС-ЦЕНТР ФПО

Практично 9 місяців тривало розслідування нещасного випадку з тяжкими наслідками, що стався 15 квітня 2011 року зі слюсарем з ремонту устаткування котельень та пилосідеготовчих цехів Вуглегірської ТЕС ПАТ «Центренерго» Г. Шендеровським. І ось тільки 25 січня цього року матеріали щодо нещасного випадку було затверджено Комітетом Держгірпромнагляду України й акти за формою Н-5 та Н-1 вручено потерпілому.

СПРАВЕДЛИВІСТЬ ПЕРЕМОГЛА

У постанові Президії ФПУ «Про стан умов, безпеки праці, рівень виробничого травматизму й професійної захворюваності в країні та завдання членських організацій ФПУ щодо посилення впливу профспілок на забезпечення здоров'я та безпечних умов праці», відповідній постанові президії Донецької обласної організації профспілки енергетиків одним з головних завдань профкомів, цехових, профгруп, голів, членів комісій і громадських інспекторів з охорони праці в питаннях профілактики виробничого травматизму визначено роботу щодо недопущення фактів приховування нещасних випадків і неогрунтованого звинувачення потерпілих. Зі свого боку, Донецька обласна організація профспілки енергетиків постійно надавала допомогу профспілковим комітетам у розгляді подібних питань.

Так, під час розслідування випадку отримання травми слюсарем Г. Шендеровським профком стикнувся з небажанням з боку керівництва підприємства оформлювати травму належним чином, а з боку представників Територіального управління Держгірпромнагляду в Донецькій області та Виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків – виконувати в повному обсязі вимоги «Порядку розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві», затвердженого Постановою Кабміну.

Обставини нещасного випадку наступні. Вранці 15 квітня слюсар Г. Шендеровський, перевдягнувшись у спеодяг, отримав від майстра цільовий інструктаж з охорони праці щодо монтажу і демонтажу лісів, і разом з бригадою розпочав виконання робіт у бункері пилу, а згодом – у топці котла. Г. Шендеровський отримав завдання принести відсутній щит настилу для лісів. Він попрямував до встановлених заздалегідь зовнішніх лісів і при спробі зняти щит упав із трьохметрової висоти, отримавши при цьому травму. Потерпілий не зміг самотужки підвестися на ноги через біль у лівій руці та спині, тому по мобільному зателефонував слюсарю і покликав на допомогу. Слюсар допоміг постраждалому дійти до майстерні, а сам попрямував на робоче місце в топку котла й повідомив членам бригади про падіння.

Завершивши виконання роботи, бригада повернулася до майстерні, де в присутності майстра було прийнято рішення приховати нещасний випадок. Як наслідок, Г. Шендеровському було видано довідку про звільнення від роботи з 12-ї

години 15 квітня за підписом керівництва цеху.

Потерпілому доставили додому в селище Миронівське, звідки він попрямував до селищної поліклініки, де йому встановили діагноз: закритий внутрішньосуглобовий перелом проксимальної головки лівої променевої кістки руки без зміщення, а також перелом крижів без зміщення.

Оскільки було прийнято рішення приховати нещасний випадок, постражданий на прийомі в лікаря повідомив, що травма є побутовою. Однак згодом, усвідомивши всю тяжкість отриманої травми, Г. Шендеровський 29 квітня написав на ім'я директора Вуглегірської ТЕС відповідну заяву про розслідування травми як такої, що отримана на виробництві.

Усі обставини нещасного випадку підтверджуються пояснювальними записками членів бригади і керівництва цеху, табелем обліку робочого часу, записами в журналі інструктажів із питань охорони праці та журналі денних завдань ділянки рихтування, довідкою про звільнення від роботи Г. Шендеровського.

Перше спеціальне розслідування даного нещасного випадку відбувалося із серйозними порушеннями «Порядку...», чинним постійного тиску на членів бригади, що позначилося на його результатах та висновках комісії. Сам факт порушення «Порядку...», наявність окремих думок і надходження в обласну організацію профспілки скарг від потерпілого на результати розслідування

ВДЯЧНІСТЬ

Донецька обласна організація профспілки працівників енергетики й ЕТП вдячна профспілковому комітету Вуглегірської ТЕС за виявлену послідовність і принципиовість, Донецькій обласній раді профспілок, Профспілці енергетики та електротехнічної промисловості України й Федерації профспілок України за сприяння в розслідуванні. Обласна профорганізація звернулася зі словами вдячності й до Комітету Держгірпромнагляду України.

слугували приводом для розгляду цього питання 1 липня 2011 року на засіданні президії Донецької обласної організації профспілки енергетиків, у роботі якої взяв участь і директор Вуглегірської ТЕС.

Так, президією було прийнято рішення просити Територіальне управління Держгірпромнагляду в Донецькій області призначити повторне розслідування даного нещасного випадку з метою забезпечення об'єктивності спеціального розслідування. Проте, хоча й було призначено нову комісію, розслідування відбувалося за старим сценарієм. На превеликий жаль, повторна комісія, всупереч наявним фактам про зв'язок даного нещасного випадку з виробництвом, практично повністю підтвердила висновки першої комісії спеціального розслідування, обмежившись лише складанням акта за формою Н-5 і направленням матеріалів до прокуратури. Стався безпрецедентний випадок, коли факт отримання травми підтверджено лікувальним закладом, а комісія, порушуючи вимоги «По-

рядку...», приймає рішення про нескладання акта за формою Н-1.

Донецька обласна організація профспілки енергетиків була змушена звернутися з цього приводу до Голови ФПУ і голови Профспілки енергетики та електротехнічної промисловості України з проханням про організацію зустрічі з начальником Державної служби гірничого нагляду та промислової безпеки України Олександром Хохтовою. Така зустріч за участю представників Держгірпромнагляду України, Федерації профспілок України, Донецької обласної ради профспілок та ПАТ «Центренерго» відбулася в Києві 8 вересня 2011 року. Тоді й було вказано на серйозні порушення «Порядку...» і вирішено провести додаткове розслідування зазначеного нещасного випадку. За результатами проведеного розслідування було складено акти за формою Н-5 та Н-1, які підписали всі члени комісії.

Здавалося б, можна було зітхнути з полегшенням: питання вирішено позитивно. Однак, матеріали не були затверджені керівництвом Територіального управління Держгірпромнагляду в Донецькій області, за його наказом термін розслідування продовжено в зв'язку з необхідністю проведення додаткових опитувань нових свідків. Водночас запропоновані до підписання висновки знову ж таки логічними не назвеш: «Даний нещасний випадок не підпадає під дію «Порядку...» і не підлягає обліку на Вуглегірській ТЕС, у зв'язку з чим акт за формою Н-1 не складати. Комісія додаткового спеціального розслідування нещасного випадку пропонує провести розслідування відповідно до «Порядку розслідування та обліку нещасних випадків не виробничого характеру».

Тож Донецька обласна організація профспілки енергетиків звернулася до Комітету Держгірпромнагляду України з проханням про призначення нової незалежної комісії з розслідування даного нещасного випадку. За його наказом була створена комісія під головуванням начальника Криворізької державної інспекції промислової безпеки. За результатами повторного спеціального розслідування було складено акти за формою Н-5 та Н-1, які 25 січня 2012 року затверджено Комітетом Держгірпромнагляду України й вручено потерпілому Г. Шендеровському. Отже, розслідування даного нещасного випадку завершилося саме так, як вимагає Закон – складанням акта Н-1.

НАТАЛІЯ СТАРУХІНА,
ДОНЕЦЬКА ОБЛ.

Політолог і експерт з міжнародної безпеки Євген Жеребецький

ПОЛЕМІКА

ВИПРОБУВАННЯ... ВИБС

ТЕТЯНА МОРГУН,
«ГВ»

Український Інститут соціального партнерства (директор Олена Скоморощенко) започаткував формат так званою полемічного майданчика для інтелектуальної еліти задля фахового обговорення найгостріших і найдразливіших питань нинішньої стадії розвитку незалежної України, передусім в економічній і політичній сферах, а також для аналізу політико-економічного іміджу Української держави в контексті проблем глобалізації та перебудови світу. 17 лютого ц. р. у приміщенні ФПУ відбулася фахова дискусія на тему «Україна: геополітичні виклики». У заході взяли участь, зокрема, політолог і експерт з міжнародної безпеки Євген Жеребецький, у недавньому минулому український дипломат високого рангу Борис Базилевський, експерт-соціолог Юрій Буздуган, а також експерти та представники ЗМІ.

АБО ДО РАГСУ, АБО ДО ПРОКУРОРА?

Вибір – одне з головних психологічних завдань, що супроводжує людину від народження до смерті. Починаючи зі щоденних дрібниць і закінчуючи власною долею. Ті ж самі завдання, тобто внутрішнього й зовнішнього вибору, постійно постають перед країною – як макроморальною своєю народонаселення і як геополітичною одиницею. Завжди новим і завжди цікавим для близьких і далеких «сусідів» є відповідний досвід (і кроки) країн з економікою, що розвивається за нових умов. І, зрозуміло, особливий інтерес земної кулі

концентрується передусім на географії «країни А» та її найближчого оточення.

А наша країна слабо й мляво реагує не лише на зовнішні виклики, а й на внутрішні, що так само є геополітичними. Аби не відходити далеко, нагадаю про наше чарівне «яблуко розбрату» – Крим, де мешкають здебільшого незадоволені татари і де перебуває ЧФ Росії. По-перше, як справедливо зазначають фахівці Українського інституту публічної політики, спроби мусульманських країн консолідувати зусилля у пошуках власної ніші на міжнародній арені, як і успішної координації геополітичних зусиль, можуть бути для України не-

безпечними, з огляду на можливість посилення ісламізації кримських татар і вже відчутну діяльність у Криму відповідних рухів та організацій. Більше того, експерти називають такі ймовірні «спроби» визначальним світовим трендом. По-друге, наступного після згаданої дискусії дня, 18 лютого, Інтернет облетіли повідомлення, що Росія розробляє план посилення військово-морської могутності, і розрахований він на тридцять років, а його розроблення має завершитися вже в червні цього року; що Чорноморський флот РФ використовує в Севастополі 38 причалів, які не внесено до міжурядової угоди про умови

оренди. «Ми, як гостинні господарі, природно, ставимо питання: що ж робити, адже має бути справедливість», – розгублено коментує цю ситуацію перший заступник севастопольського мера Сергій Савенков (ru.tsn.ua). Плюс російська «сирна війна» з Україною, що спалахнула ніби зненацька.

З іншого боку, Росія запропонувала Україні поновити домовини щодо газу, і, як вважає Прем'єр-міністр М. Азаров, явно дала зрозуміти, що після президентських виборів клімат двосторонніх відносин потеплішає. Але життя щодня підносить нове, і ось уже попередню тезу спростує щойно видана у Росії

брошура «101 вопрос к Станиславу Говорухину, начальнику предвыборного штаба кандидата в Президенты РФ Владимира Путина». За повідомленням на region, з приводу проблеми російсько-українських відносин, передусім Криму й Севастополя, відомий кінорежисер і громадський діяч, зокрема, стверджує: «Найкраще з того, що ми можемо придумати: зробити все, аби Україна збереглася в спільному економічному, релігійному, культурно-історичному просторі з Росією. Суверенітети можна стерпіти, відсутність спільної історичної долі – ні». Пронізуючи з приводу спроб України «використати переваги геополітичного становища» (тобто те, що ми називаємо «сидінням на двох стільцях»), С. Говорухін резюмує: «Або ми Україну ведемо до РАГСу, або – всі разом – підемо до прокурора». Коротше кажучи, Росія поведеться щодо Укра-

їні цілком у дусі старого українського анекдоту: «Гетьте, дядьку, – ну те ще!» І стає очевидним, що навіть виходячи лише з названої, нібито внутрішньої, геополітичної дилеми, Україні час прокинутися, розгледіти в нервовому «російському коханні» власний козир й виграти, чітко оголосивши свою державницьку позицію.

Бо ж хай там як, а нам досі далеко до «об'єкта»; на жаль, Україна була й лишатиметься суб'єктом геополітичних відносин, і, щонайменше, – для всього євразійського простору.

У ЦЕНТРИ КУЛЬТУРНОЇ ОЙКУМЕНИ

Свого часу (2004 року) Є. Жеребецький зробив собі доволі гучне ім'я статтею «Кінець імперії» в журналі «В», у якій прогнозував розпад Російської Федерації як останній елемент розпаду Російської імперії. Хоча, у світлі того, як розвивалися й заявляли про себе пострадянські республіки – нові країни геополітичного простору – такий прогноз напрошувався майже автоматично. Під час згаданої фахової дискусії у ФПУ цей експерт знову апелював до авторитетних у даному дискурсі макросоціологів, зокрема Х. Макіндера, Р. Колліза, К. Хаусгофера, так би мови-

38 причалів

у Севастополі, що їх використовує Чорноморський флот РФ, не внесено до міжурядової угоди про умови оренди.

ЗАРАДИ ВЛАСНИХ ІНТЕРЕСІВ

Розуміючи небезпеку китайської експансії (надто в світлі мало контрольованої міграції російського населення із зауральських територій), Росія вимушено заграє зі «східним драконом» і водночас звертає нібито дружній погляд на Європу, а передусім – на Україну, традиційно маючи на меті зробити її частиною федерації, аби вижити самій. Європа ж, пильнуючи власні інтереси, до України практично байдужа, адже ми досі не переконали її у справжній демократизації суспільного життя. Радше переконали в зворотному. Тож і кинуті напризволяще.

У принципі ми маємо європейських «адвокатів»: Польща, Велика Британія, країни Балтії, Швеція. Однак кожна з цих країн (крім, мабуть, хіба що Швеції?) пильнує передусім власний інтерес: Британії не потрібна вісь Берлін – Москва, що зробить Європу надто «міцним горішком»; країни Балтії не хочуть бути «буфером» за американського впливу; а Польща розуміє, що якщо «впаде» незалежна Україна, вона буде наступною жертвою в розподілі світу між сильними гравцями.

Експерт-соціолог Юрій Буздуган

ПРОМ. ГЕОПОЛІТИЧНИМ

ти, делікатно походяжючи второваною стежкою історичного передбачення.

До 1991 року, за існування біполярного світу (США, Росія), геостратеги Сполучених Штатів опікувалися тим, аби не було реанімовано ідею вісі Берлін – Москва: американці виходили з того, що так звані буферні країни від Балтійського до Чорного моря мають бути ними легко контрольовані, як запорука власної національної безпеки. З розпадом СРСР, коли Росія втратила більшу частину своєї території й населення, вона перестала цікавити США як другий полюс двоцентричного світу, й вони тепер ладні підтримати Україну. Але, звісно, небезкорисливо. Так «карта лягла»: ми – переддвер'я Росії, котра де-факто вже не є для світу «імперією зла», але лишається непрогнозованою стосовно своїх відносин з Китаєм.

Піднебесна – нині друга у рейтингу найсильніших економік світу – геть розбалансувала хистку рівновагу планетарних взаємовідносин: після недовгого одноосібного панування США світ знову став біполярним. Але тепер уже з очевидною перевагою Китаю, тим більше, що США, перебуваючи довгий час головним «поліцейським» світу, недалекоглядно послабили себе війнами в Іраку та Афганістані. Тож

саме нині геополітичні виклики зазвучали для України на повен голос.

І тепер уже є зрозумілими тривожні погляди Америки в бік Китаю. Отже, світ поступово перестав бути євроцентричним: «центр» переноситься в Тихоокеанський регіон. З огляду на це, США можуть використати Україну як платформу для «з'ясування стосунків» з Китаєм (якщо доведеться), в такий же спосіб (чи більш вигадливий), у який вони звикли використовувати наші азійські пострадянські республіки. До слова, пригадується фіаско гарного державного проекту Володимира Нікітіна в Киргизстані, де, як він акцентував, є американські військові бази. Тоді вони були потрібні для війни в Афганістані. За іншого сценарію присутність США в економічно й політично слабких країнах може збільшитися. «Нам слід рухатися з півдня на північ, – заявив пан Жеребецький. – Іншого виходу немає!» Тобто «з греків у варяги»?

Юрій Буздуган належить до тієї категорії експертів, які воліють вибудувати свої тези за принципом: діагноз – спосіб лікування. «Ми – політичний аутсайдер, – сказав він. – Лише ливний нас не б'є. Але правильно зроблений крок дає сильний шанс і слабкому». Експерт-соціолог вважає безаль-

ЩО ДАЛІ?

Зрозуміло, що нам кочне необхідно, не чекаючи на якісь кроки влади, перейти від давно проголошеної ідеї до реального формування в Україні, як справедливо зазначає Олег Романчук, журнал «Універсум», «єдиного державотворчого народу, інтегрування етнічних українців і тих громадян України інших національностей, які духовно та ідеологічно тяжіють до українства, в єдину політичну націю. Нині духовний фактор важливіший за матеріальний. І це добре розуміє Росія. Підтвердженням цього є тотальне завоювання нею українського інформаційного простору. Як наслідок, в Україні триває холодна громадянська війна. Світоглядна».

Що ж, світ делікатно більше скидається на джунглі, де виживає найсильніший, де всі «права й обов'язки» чітко розподілені, де слабкий за визначенням не в змозі встановлювати правила гри. Звичайно, Україна не може не відчувати геополітичних викликів і в той чи інший спосіб формувати відповідь, традиційно, як і весь світ, поділяючи її на стратегію й тактику.

Та схоже, поки що ми робимо лише обережні тактичні кроки, на штахт «спробуймо...». Але зробити вибір все одно доведеться. Зрештою – що далі?

тернативною таку модель сучасної української геополітики, як соціальна модернізація, й називає три фактори нашої геополітичної могутності: зміцнення фінансового потенціалу за рахунок застосування нових фінансових інструментів; нарощування промислового потенціалу, інакше – реіндустріалізація; значущість промислових корпорацій і корпоративного капіталу. Щоправда, закликаючи до необхідності запровадження геополітичних інновацій – аби Україна, не приведи Боже, не стала територією війни – він кілька разів акцентував: «Для разів цього необхідна по-

літична воля». З цим твердженням важко сперечатися. Загалом Ю. Буздугану не зрадив його соціальний й політичний оптимізм, і він, як завжди, вніс в обговорення ноту піднесеності й надії, нагадавши, що Україна – унікальна держава, бо має природні кордони, коліска тридцяти чотирьох великих цивілізацій.

Борис Базилевський, у минулому генеральний консул України в Чикаго, надзвичайний і повноважний посол України в Ірландії, який має дипломатичний ранг надзвичайний і повний посланник України 2-го класу, у свою чергу,

зауважив, що нині говорять про серйозну геополітику з боку України не доводиться. «Ми не маємо економіки, демократичної системи, направльованого державного механізму. І поки що лишаємося сам на сам із Росією. А врятувати свою державність можемо лише в Європі, бо азійський шлях – це загибель». З точки зору досвідченого дипломата, істотними перешкодами на шляху України до модернізації й авторитету в світі є досі не подолані в нас комплекси меншовартості та жертви, неорганізованість усіх суспільних механізмів.

А національна об'єднана ідея одна – свобода.

...Можемо безкоштовно говорити про геополітичне положення України на межі різних цивілізацій і про загрози, які з цього випливають, але... для нації, яка хоче впевнено дивитися в майбутнє, значно важливішим є фактор внутрішньої, готовності нації протистояти зовнішнім викликам.

Ярослав Сватко, відомий публіцист, автор численних досліджень національно-визвольного руху, член Співки журналістів України

КРУГЛИЙ СТІЛ

ДОСВІД ТА СПІЛКУВАННЯ

У рамках конференції також відбувся круглий стіл на тему «Роль сучасної зарубіжної соціології у підготовці фахівців із соціології у вищих навчальних закладах», організований з метою обміну досвідом щодо методик викладання сучасної зарубіжної соціології.

Провідний фахівець Міністерства освіти і науки, молоді та спорту, старший науковий співробітник Інституту інноваційних технологій і змісту освіти В. Калініченко разом із науковцями вишів України, практиками і професіоналами І. Гавриленко, В. Буяшенко, С. Коваленко, С. Барматовою, В. Чепак, О. Сапелкіною, Т. Бірюковою, А. Петренко-Лисак, Н. Дмитрук та іншими всебічно висвітлюють роль сучасної зарубіжної соціології у підготовці фахівців у вищих навчальних закладах. Учасники круглого столу підкреслили, що запізнілий порівняно з розвинутими країнами перехід України до вивчення соціології у системі вищої

школи висуває перед вітчизняними науковцями і викладачами завдання термінового освоєння всього досвіду зарубіжної соціології, що як наукова дисципліна та предмет викладання склалася значно раніше і має вже вагомий досвід. Тож, на думку фахівців, існує необхідність систематичного знайомства і освоєння передового зарубіжного досвіду, щоб підвести підготовку випускників на відповідний науковий та ідейно-методологічний рівень, що передбачає, зокрема, створення єдиної методології викладання сучасної зарубіжної соціології, а також своєчасне видання підручників та навчальних посібників.

З ЮВІЛЕЄМ!

КОЛЕКТИВ АКАДЕМІЇ ПРАЦІ
І СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН
ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФСПІЛОК УКРАЇНИ

**ВІТАЄ ІВАНА МИКОЛАЙОВИЧА
ГАВРИЛЕНКА З ЮВІЛЕЄМ –
75-РІЧЧЯМ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ!**

Ювіляра вітає в.о. ректора Вікторія Буяшенко

ШАНОВНИЙ ІВАНО МИКОЛАЙОВИЧУ!

Прийміть щирі вітання з нагоди Вашого ювілею! Зичимо Вам міцного здоров'я та невичерпного оптимізму, професійних успіхів та особистих творчих досягнень, злагоди та доброту у Вашій оселі!

Бажаємо Вам, Іване Миколайовичу, щоб Ваші знання і досвід завжди служили на благо України, а творче натхнення і бажання працювати залишались Вашими вірними супутниками. Хай людська шана буде подякою Вам за плідну працю.

ШИРОКИМ ПЛАНОМ

ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦІВ ІЗ СОЦІОЛОГІЇ

21–22 лютого в Академії праці і соціальних відносин ФПУ, яка й стала організатором заходу, відбулася Міжнародна наукова конференція на тему «Проблеми підготовки фахівців із соціології у вищих навчальних закладах». Співорганізаторами заходу були Федерація професійних спілок України та Міжнародна асоціація навчальних і наукових установ з підготовки кадрів для соціально-трудової сфери.

На конференції обговорювалися кілька тематичних напрямів, зокрема освітні стандарти підготовки сучасних соціологів, вдосконалення підходів до організації навчального процесу в Болонській системі, загальноосвітні дисципліни в системі підготовки майбутніх фахівців у галузі соціології та ін.

«Ми дещо відійшли від традиційного проведення

конференцій, яке практикували впродовж останніх кількох років. Зокрема, раніше ми обирали широкую тему, як правило, присвячену громадянському суспільству. А сьогодні ми проводимо фахову конференцію, зосередивши увагу на тонкощах підготовки однієї з важливих спеціальностей – соціології. І це не дивно, адже місія Академії – працювати на користь розвитку соціальної сфери», – підкреслив проректор

з наукової роботи АПСВ Ярослав Головка.

Серед учасників конференції були: виконавч об'язків ректора АПСВ, доктор філософських наук, професор Вікторія Буяшенко, доктор соціологічних наук, професор, завідувач кафедри гуманітарних соціологій Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка Юрій Яковенко, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціальної роботи Тернопільського національного економічного університету Анатолій Литвин, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри соціології та соціально-гуманітарних дисциплін Інституту підготовки кадрів Державної служби зайнятості України Микола Лукашевич, доктор філософських наук, декан соціогуманітарного факультету Міжнародного Соломонова університету Валентина Судакова, заступник ректора з наукової роботи Брянського філіалу Російської академії державного управління при Президенті Російської Федерації Тамара Шульга та ін.

Серед учасників конференції були: виконавч об'язків ректора АПСВ, доктор філософських наук, професор Вікторія Буяшенко, доктор соціологічних наук, професор, завідувач кафедри гуманітарних соціологій Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка Юрій Яковенко, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціальної роботи Тернопільського національного економічного університету Анатолій Литвин, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри соціології та соціально-гуманітарних дисциплін Інституту підготовки кадрів Державної служби зайнятості України Микола Лукашевич, доктор філософських наук, декан соціогуманітарного факультету Міжнародного Соломонова університету Валентина Судакова, заступник ректора з наукової роботи Брянського філіалу Російської академії державного управління при Президенті Російської Федерації Тамара Шульга та ін.

Під час конференції докладно розглядалася низка питань, зокрема щодо загальних аспектів структурно-змістовного формування системи стандартів вищої освіти, практичної реалізації положень Болонської декларації в Україні, предмета викладання сучасної зарубіжної соціології, професійного становлення студента-соціолога тощо.

Також було презентовано книгу професора кафедри соціології та соціального управління АПСВ, доктора філософських наук Івана Гавриленка «Сучасна зарубіжна соціологія».

КОМЕНТАР

Нинішня конференція має назву науково-практичної, і це підтверджують активні дискусії, які розпочалися ще під час пленарного засідання. Питання виникають переважно тому, що й до сьогодні на рівні держави не визначено стандартів підготовки фахівців, у даному випадку фахівців саме з напрямку «соціологія». Державні стандарти мають визначати якість, зміст, структуру освіти й те, які кваліфікаційні компетенції повинен мати працівник цієї сфери. Тому ми вирішили зібрати саме фахівців соціології, які безпосередньо займаються підготовкою майбутніх соціологів. Основна мета конференції – з'ясувати, на чому викладачі мають акцентувати свою увагу з тим, щоб зробити освіту змістовнішою та надати їй більш прикладного характеру, що відповідатиме попиту на ринку праці. Часто випускник вишу не задовольняє вимоги роботодавця в тому вигляді, в якому його підготували... І саме державні стандарти покликані врегулювати ці питання!

**ВІКТОРІЯ БУЯШЕНКО,
ВИКОНУВАЧ ОБОВ'ЯЗКІВ РЕКТОРА АПСВ**

ЗАЙВІ ЛЮДИ

Самодостатні люди, які мають роботу, вважали безробіття надуманим, а безробітних – ледарями, які не хочуть працювати. Недарма, кажуть, за колишніх часів їх справедливо називали дармодами, а із самим явищем нещадно боролися. Водночас ті, що залишилися без роботи, скаржаться на неможливість знайти достойну роботу й недостатню увагу з боку держави. Суперечки між щасливчиками та невдахами тривають, а рівень безробіття в країні загалом на початку року становив 1,8% загальної кількості населення. На 1 січня 2012 року в Державній службі зайнятості було зареєстровано 483 тис. безробітних. Тим часом більшість експертів особливою зниження показників безробіття в 2012 році не очікують.

ЩО РОБИТИ, ЯКЩО ВАС МАЮТЬ ЗВІЛЬНИТИ

По-перше, не слід поривати із колишніми колегами та керівництвом. Невідомо, як повернеться доля, тому краще з усіма мати рівні ділові відносини.
По-друге, «втягніть» зі свого вимушеного звільнення якнайбільше. Обговоріть із керівництвом розмір компенсації. Не поспішайте підписувати папери, які вам пропонують. Обстоюйте власні інтереси.
По-третє, не піддавайтеся депресії, не опускайте руки та не втрачайте віру в себе. Не картайте себе за те, що не шукали роботу заздалегідь. Краще спрямувати свою енергію не на порпання в минулому, а на планування майбутнього.
По-четверте, дізнайтеся про вакансії на вашій роботі, але в інших відділах. Можливо, це шанс зайнятися тим, про що ви давно мріяли.
Нарешті, потрібно свідомо підходити до пошуку роботи, а не розсилати резюме в усі більш-менш прийнятні місця роботи. Можливо, звільнення – це час, аби змінити профіль роботи чи посаду.

ВІД ТРАКТОРИСТА ДО ЮРИСТА

Від втрати роботи ніхто: ні тракторист, ані юрист. Ті, хто сподівається на вільну вакансію, кажуть, що це все одно, що втратити здоров'я. Особливо важко переживають новий статус безробітної людини, котрим за п'ятдесят. До цієї категорії потрапляють і чиновники високого рангу, і громадяни, які тривалий час не працюють, і ті, кваліфікаційний рівень яких не задовольняє роботодавців, або які, навпаки, мають високу самооцінку і наявні пропозиції роботи та рівень оплати їх не влаштуовують.

Ще донедавна побувала думка, що кращий захист від безробіття – це професія, затребувана на ринку праці. Щоправда, ніхто особливо не відстає, які професії затребувані сьогодні, а які перейдуть до цього розряду завтра. От і вишло, що свого часу переважна більшість випускників шкіл прагнула стати юристами та економістами. Згадаймо бум на банківські спеціальності. Років п'ять тому банки охоче набирали нових співробітників, у тому числі молодь. А нині «барометр» у трудових відносинах банківських працівників показує похмуру погоду: не потрібні не тільки кредитні експерти, а й експерти з обслуговування клієнтів, фахівці з розроблення роздрібних продуктів, повернення заборгованостей тощо.

Услід за банкірами кризу відчують страхувальники та будівельники. Масові звільнення також чекають на робітників із низьким рівнем кваліфікації. Рік ще тільки розпочався, а

багатьом секретаркам, референтам, працівникам канцелярій, офісним менеджерам керівники фірм «вказали на двері». Це приклад того, як радикально фірми вирішують проблему виживання. Зберегти своє місце вдається тим фахівцям, хто за низьку зарплату буде готовий виконувати більший обсяг роботи.

Експерти пророкують, що політика трудових відносин у колективах буде ще жорсткішою. Звільнення працівників виявляться безповоротним, неповні робочі дні й тижні кануть у небуття. Під час прийняття на роботу нового персоналу керівники надаватимуть перевагу «універсальним кандидатам», тобто працівникам, які за невисоку зарплату погоджуватимуться виконувати більше обов'язків, без нарікань залишатимуться працювати у вихідні, понаднормово тощо.

Загалом головною тенденцією 2012 року на ринку праці виявиться ситуація, коли один співробітник працюватиме за трьох без збільшення зарплати.

60% вакансій із маркетингу

припадає на Київ. Решта 30% – частка інших міст-мільйонників. На інші населені пункти залишається 10%. Майже кожен третій працюючий у країні зайнятий у сфері торгівлі.

ПОТРІБНІ ВЧОРА, СЬОГОДНІ ТА ЗАВЖДИ

Фахівці центру зайнятості переконують, що позитивного зрушення у вирішенні проблеми безробіття можна досягти, якщо вчасно реагувати на потреби в «актуальних», тобто затребуваних спеціальностях. Великому місту, приміром, завжди потрібні токарі та слюсарі, електроварники й мулярі, водії та автослюсарі. Популярними ще довго будуть професії продавців, кухарів, офіціантів, працівників готельного господарства.

Проте сподівається на те, що більшість безробітних кинеться опановувати потрібні професії, не слід. Насамперед через те, що немає жодної гарантії, що влада стане влаштуватися на престижне місце роботи.

Невпевненість додають і чутки про очікування другої, ще потужнішої хвилі економічної кризи. А це означає, що шанси знайти не те що бажану, а й будь-яку роботу – все менше. Фахівці радять співвітчизникам цінувати й бергти те, що є, і без нагальної потреби не змінювати місце роботи. І річ навіть не в тім, що нинішній рік – високосний. Просто, за оцінками експертів, це не слухний час для кардинальних змін. Однак, попри застереження, саме тепер українці всерйоз замислюються про зміну виду діяльності. Як свідчать результати опитування на порталі rabota.ua, більш як половина громадян, що мають роботу, придивляються до перспективних пропозицій роботодавців. Ще третина – шукає, до того ж досить активно, підходящу роботу.

Кому сьогодні пощастить? Тобто кому можна по-

“Треба аналізувати не лише рівень зайнятості, але належної, гідної зайнятості, що кожному громадянину гарантується Конституцією. Коли людина отримує набагато більше за прожитковий мінімум, то може забезпечити своїх близьких, соціально захищена завдяки соціальному страхуванню, має належні умови праці, легальну зарплату. Треба досліджувати рівень безробіття в країні за методологією, запропонованою Міжнародною організацією праці.”

Сергій Кондрюк, заступник Голови ФПУ

дати робочі руки та інтелектуальний потенціал? Фахівці сподіваються на активне залучення до компанії, які спеціалізуються на виробництві та продажах, інформаційних технологіях і послугах.

Експерти виділяють групу працівників, яким цього року не слід нервувати за своє робоче місце. Це IT-фахівці, інженери, технологи харчової промисловості, спеціалісти з комунікацій, водопостачання, фармакологи. Професії, пов'язані з виробництвом, як наголошують експерти, завжди високо цінуються, однак прогнозувати розширення виробництва ніхто не поспішає. Кажуть, усе залежатиме від того, наскільки серйозною буде друга хвиля економічної кризи.

ХТО ОСТАННІЙ У ЧЕРЗІ НА БІРЖУ?

Біржею праці наші співвітчизники зазвичай називають центр зайнятості населення. Саме центр надає точну статистику: скільки людей звернулося, аби знайти достойну роботу, і паралельно, відповідно до законодавства, розраховують на державну допомогу з безробіття. Однак і тут не все так гладко, як видається на пер-

ший погляд. По-перше, далеко не всі, хто залишився без роботи, звертаються до центрів зайнятості, а зазвичай шукають нове місце роботи самотужки, розсилають резюме одночасно за кількома адресами. Фахівці кажуть, що нині на 70 вакансій припадає 100 заявок від охочих обійняти пропонувану посаду. За таких умов роботодавці не мають стимулів, що спонукали б створювати нові робочі місця. Навпаки, диктують свої умови, оскільки право вибору кандидата завжди за ними.

На думку фахівців, реальної допомоги центр зайнятості не надає. Лише незначна частина безробітних влаштуовується на роботу завдяки цій службі. Охочі знайти роботу часто нарікають, що фахівці центру ставляться до цього надто формально. Скажімо, звертається до служби водій з проханням надати інформацію про вакансії, іде за запропонованою адресою, а на місці з'ясується, що водієм його візьмуть за умови, якщо він разом із тим виконуватиме обов'язки вантажника. Водій не погоджується, а у направленні, яке він отримав у центр зайнятості, адміністрація пише: «Не погодився». Якщо ж у претендента буде дві відмови, то біржа

«виставить його за двері». От і виходить, що люди погоджуються на будь-яку зарплату чи будь-які умови праці, аби не лишитись без засобів до існування.

Але ж хіба можна вважати людину, яка знаходить таку роботу, реально зайнятою? Заступник Голови Федерації профспілок України Сергій Кондрюк вважає, що «формально зайнятих» людей можна відносити до категорії безробітних. «Людина, що стоїть на голій підлозі у холодному переході та продає шкарпетки, формально зайнята, але які в неї умови праці? Які порахувати тих, хто неформально зайнятий, за європейськими критеріями, то статистика рівня зайнятості ще більше зменшилася б. За межами підрахунків, а серед усіх, хто в Україні вважається зайнятим, лише половина відповідає конституційним критеріям», – заявив пан Кондрюк у коментарі «Профспілковим вістям».

Своєю чергою, інші фахівці теж зазначають, що так звана зайнятість населення в Україні не дає соціального захисту і не рятує від бідності. Дослідження, які провів Центр Разумкова, вражають: 72% респондентів української незadowolеної своїм рівнем зарплати, 18 – незадоволені, 6 – частково задоволені і лише 4% – задоволені.

Як потрапити у ці щасливі 4% відсотки – кожен має відповідати за себе. Схоже, що держава ще не скоро надасть кожному українцеві можливість гідно працювати та заробляти. На жаль, часто зусилля урядовців більше спрямовані на те, як «підрихтувати» статистику, ніж на реальне поліпшення цифр у сфері праці й безробіття.

РАЙСА ЧИРВА, «ПВ»

ДЕРЖВИПЛАТИ

ДОПОМОГА ВАГІТНИМ

Моя невістка – студентка державної форми навчання, зараз на п'ятому місяці вагітності. Чи має вона право на отримання допологової та післяпологової допомоги?

Василь БАБИЧ,
м. Львів

Державна допомога жінкам у зв'язку з вагітністю та пологами встановлена Постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1751 на виконання статті 13У «Про державну допомогу сім'ям з дітьми».

Право на державну допомогу в зв'язку з вагітністю та пологами мають вагітні жінки, в тому числі неповнолітні, які не застраховані в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування, а саме:

- жінки з числа військово-службовців Збройних Сил, Державної прикордонної служби, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, військ цивільної оборони, інших військових формувань та з числа осіб начальницького і рядового складу органів внутріш-

- ніх справ та Державної кримінально-виконавчої служби;
- жінки, звільнені з роботи в зв'язку з ліквідацією підприємства, установи та організації незалежно від форми власності за умови, що вагітна жінка була звільнена з роботи не раніше, ніж за 6 місяців до набуття права на одержання допомоги;
- жінки, зареєстровані в центрі зайнятості як безробітні;
- аспірантки, докторантки, клінічні ординатори, студентки вишів I–IV рівня акредитації та професійно-технічних навчальних закладів;
- непрацюючі жінки;
- жінки, зареєстровані як суб'єкти підприємницької діяльності, які не сплачують страхові внески до Фонду соцстраху з тимчасової втрати працездатності.

ЗА ПЕВНИХ ОБСТАВИН

ПРИЗУПИНЕННЯ
ВИПЛАТ НА ДІТЕЙ

Моя донька одна виховувала трирічну дитину, але через хворобу онучка померла. За яких умов припиняється виплата допомоги на дітей одиноким матерям?

Галина ДЕНИСЮК,
м. Ірпінь,
Київська обл.

Відповідно до статті 18-4 Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» виплата допомоги на дітей одиноким матерям (батькам) припиняється у разі:

- позбавлення отримувача допомоги батьківських прав;
- позбавлення отримувача допомоги волі за вироком суду;
- скасування рішення про усиновлення дитини або визнання його недійсним;
- реєстрації дитиною шлюбу до досягнення нею 18-річного віку;
- надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності у випадках, передбачених законом;
- смерті дитини;
- смерті отримувача допомоги.

Виплата допомоги на дітей одиноким матерям (батькам) призупиняється також у разі:

- тимчасового владштування дитини на повне державне утримання;
- відібрання дитини в отримувача допомоги без позбавлення батьківських прав;
- тимчасового працевлаштування дитини.

У разі припинення дії обставин, передбачених частиною другою цієї статті, виплата допомоги поновлюється за письмовою заявою отримувача допомоги до органу, який призначає допомогу, з місяця, що настає за місяцем, в якому припинилася дія зазначених обставин.

Припинення або призупинення виплати допомоги здійснюється на підставі відомостей про обставини, зазначені у частини першої та другої зазначеної статті, з місяця, що настає за місяцем, в якому було виявлено зазначені обставини, за рішенням органу, який призначив допомогу.

ВИХОВАННЯ

Ми з дружиною розлучені, проживаємо окремо. Маю на руках рішення опікунської ради на побачення з 8-річною донькою, але дружина цьому вслякю перешкоджає. Що робити?

Сергій ГЛУЩЕНКО,
м. Мелітополь,
Запорізька обл.

ПОБАЧЕННЯ З ДИТИНОЮ:
ДОЛАЄМО ПЕРЕШКОДИ

У статті 159 Сімейного кодексу України йдеться про те, що в разі, коли той із батьків, з ким проживає дитина, чинить перешкоди тому з батьків, хто проживає окремо, в спілкуванні з нею та в її вихованні, зокрема ухиляється від виконання рішення органу опіки та піклування, останній має право звернутися до суду з позовом про усунення цих перешкод.

Суд визначає способи участі одного з батьків у

вихованні дитини (періодичні чи систематичні побачення, можливість спільного відпочинку, відвідування дитиною місця його проживання тощо), місце та час їхнього спілкування. В окремих випадках, якщо це викликає інтересами дитини, суд може обумовити побачення з дитиною присутністю іншої особи.

Під час вирішення спору щодо участі одного з батьків у вихованні дитини береться до уваги

ставлення батьків до виконання своїх обов'язків, особиста прихильність дитини до кожного з них, вік дитини, стан її здоров'я та інші обставини, що мають істотне значення, в тому числі стан психічного здоров'я одного з батьків, зловживання ним алкогольними напоями або наркотичними засобами.

За заявою заінтересованої сторони суд може зупинити виконання рішення органу опіки та

піклування до вирішення спору.

У разі ухилення від виконання рішення суду особою, з якою проживає дитина, суд за заявою того з батьків, хто проживає окремо, може передати дитину для проживання з ним.

Особа, яка ухиляється від виконання рішення суду, зобов'язана відшкодувати матеріальну та моральну шкоду, завдану тому з батьків, хто проживає окремо від дитини.

ПОЗБАВЛЕННЯ ПРАВ

НА ВИХОВАННЯ ДО РОДИЧІВ

Наш сусід-алкоголік часто знущується над неповнолітнім сином, б'є його, примушує зєбракувати. Жінка померла. Чи можна, звернувшись до суду, позбавити дитину такого жаху та передати на виховання родичам?

Тетяна ДОБРОВСЬКА,
м. Охтирка, Сумська обл.

Відповідно до статті 170 Сімейного кодексу суд може постановити рішення про відібрання дитини від батьків або одного з них, не позбавляючи їх батьківських прав, у випадках, передбачених пунктами 2–5 ч. 1 ст. 164 СК, а також в інших випадках, якщо залишення дитини в них є небезпечним для її життя, здоров'я і морального виховання. У такому разі дитина передається іншому з батьків, бабусі, дідусеві, іншим родичам, за їх бажанням, або органу опіки та піклування.

У виняткових випадках, при безпосередній загрозі для життя або здоров'я дитини, орган опіки та піклування

або прокурор мають право постановити рішення про негайне відібрання дитини від батьків. У цьому разі орган опіки та піклування зобов'язаний негайно повідомити прокурора та в 7-денний строк після винесення рішення звернутися до суду з позовом про позбавлення батьків чи одного з них батьківських прав або про відібрання дитини від матері, батька без позбавлення їх батьківських прав. Із таким позовом до суду має право звернутися прокурор. Якщо відпадуть причини, які перешкождали належному вихованню дитини її батьками, суд за заявою батьків може постановити

рішення про повернення їм дитини. При задоволенні позову про відібрання дитини від матері, батька без позбавлення їх батьківських прав суд вирішує питання

про стягнення з них аліментів на дитину. Положення ч. 1–3 цієї статті застосовуються до відібрання дитини від інших осіб, з якими вона проживає.

ПЛЕНУМ

ПОЗИТИВНІ ЗМІНИ

24 лютого 2012 року відбувся 2-й пленум Чернівецької обласної ради профспілок, на якому було розглянуто низку актуальних питань.

Під час засідання голова обласної ради профспілок Володимир Шварковський докладно проаналізував ситуацію і роботу, проведену облпрофрадою та її членськими організаціями щодо забезпечення соціальних гарантій, виконання норм Генеральної, регіональної та галузевих угод при укладанні колективних договорів на 2012 рік.

Також зазначалося, що за-

вдяки активізації соціального діалогу, спільним діям соціальних партнерів в області покращилась соціально-економічна ситуація. Виконання зобов'язань угод, колективних договорів у минулому році забезпечило зростання середньої зарплати в області на 12,2%, яка становить нині 1986 гривень, суттєво скоротило заборгованість із зарплати тощо.

РАДА

ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ

23 лютого 2012 року відбулося четверте засідання Ради профоб'єднання, в якому взяв участь заступник Голови ФПУ Сергій Українець, а також представники обласної державної адміністрації, Організації роботодавців області та ін.

Ключове питання засідання – Про роботу соціальних партнерів у 2011 році щодо виконання регіональної угоди між Тернопільською облдержадміністрацією, Організацією роботодавців області та обласною радою профспілок на 2010–2012 роки». У доповіді завідувача відділу соціально-економічного захисту та правової роботи облпрофради Василя Когути відзначено позитивні соціально-економічні зміни, що відбули-

ся в області впродовж 2011 року, проаналізовано низку невиконаних завдань. Сергій Українець охарактеризував найважливіші соціальні проблеми області, поінформував присутніх про заходи ФПУ щодо підвищення державних соціальних стандартів та життєвого рівня трудящих.

**ТЕРНОПІЛЬСЬКА
ОБЛПРОФРАДА**

ТРИСТОРОННЯ УГОДА

СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО ЛЬВІВЩИНИ

23 лютого міський голова Львова Андрій Садовий, голова Об'єднання профспілок Львівщини Роман Дацько та голова Львівського обласного об'єднання організацій роботодавців Іван Ривак вперше підписали тристоронню угоду соціального партнерства.

Під час зустрічі Андрій Садовий наголосив, що цей документ має дотримувати баланс інтересів у міському соціумі та загалом працювати на загальне благо.

«Залишається сподіватися, що тристороння угода соціальних партнерів торкнеться всіх рівнів регіону – міста і районів. Тоді, за умо-

ви довіри своїх членів, профспілки організують страйковий фонд, не будуть постійно щось просити, а говоритимуть про якість і ефективність виконання угод між соціальними партнерами», – наголосив Роман Дацько.

ОЛЕНА ХОДОРЧУК

УПОШУКАХ СПРАВЕДЛИВОСТІ

Відбулося засідання Ради Федерації профспілок Кіровоградської області, на якому розглядалося питання «Про хід реалізації постанови V Конференції ФПО «Про пріоритетні завдання Федерації профспілок області на 2009–2014 роки». У роботі Ради ФПО взяла участь керівник апарату ФПУ Зоя Васильова.

ОСНОВНІ ПРІОРИТЕТИ ВИЗНАЧЕНО

За словами голови ФПО Сергія Петрова, одним із пріоритетних напрямів діяльності профспілок є сприяння розвитку вітчизняного виробництва. Спільними зусиллями вдалося стабілізувати економічну ситуацію в області. Так, повернено ПДВ підприємствам сільгоспмашинобудування, Кіровоградському УВП Українського товариства сліпих, виділено субвенції за перевезення пільгових категорій громадян ТОВ «Слісаветградська транспортна компанія» та автоперевізників. Як результат – своєчасно виплачено зарплату працівникам, погашено понад 800 тис. грн заборгованості із зарплати, збережено єдине в Кіровограді підприємство для працевлаштування інвалідів по зору.

НА КОНТРОЛІ

Складною залишається ситуація з ПАТ «Червона зірка», якому не відшкодовано майже 19 млн грн ПДВ. На своє звернення до Міністерства України ФПО позитивної відповіді не отримала, тому питання перебуває на жорсткому контролі, оскільки існує ймовірність звільнення

майже 600 працівників підприємства.

Вивчення головним правовим інспектором праці ФПО і фахівцями обкому профспілки освіти і науки правових підстав звільнення працівників Петрівського навчально-центру № 49 виявило низку порушень вимог законодавства про працю. За направленим поданням накази про звільнення скасовано і працівників поновлено на займаних посадах. Завдяки втручанню в ситуацію фахівців ФПО і галузевих обкомів профспілок вдалося запобігти порушенням законодавства в Кіровоградському КП «ЖЕК № 15», Світловодському терцентрі обслуговування пенсіонерів та непрацевдатних осіб. Проте на ринку праці залишається чимало негативних тенденцій. Зокрема, в минулому році перевищено завдання зі створення нових робочих місць і водночас майже 75% їх ліквідовано, більше 7 тис. осіб працювали в режимі неповного робочого дня. Складна ситуація із зайнятістю в сільській місцевості, де рівень працевлаштування хоча й зріс, але навантаження на 1 робоче місце становить

88 осіб, а в окремих районах – 200.

ГІДНА ОПЛАТА ПРАЦІ

Важливе завдання для профспілок – досягти гідного рівня зарплати та своєчасної її виплати. З метою забезпечення зростання середньої зарплати, передбаченого Генеральною та регіональною угодами, профспілкові організації добивалися включення в колективні договори норм щодо збільшення частки зарплати в операційних витратах, здійснювали контроль за виконанням п. 2.2 Генеральної угоди щодо розміру зарплати некваліфікованого працівника в небюджетній сфері. Відповідність оплати праці нормам чинного законодавства аналізувалась на підприємствах і в організаціях м. Світловодська, Бобринського, Гайворонського, Компаніївського районів. Про факти порушення конституційних прав працівників на своєчасне отримання зарплати було поінформовано прокуратуру області.

Завдяки реалізації заходів соціальних партнерів у 2011 році номінальна

зарплата в області зростає майже на 17%, реальна – на 8%, що перевищує норми Генеральної і регіональної угод. Більш ніж на 20% знизено заборгованість із зарплати.

Велику увагу ФПО приділяла виконанню пріоритетного завдання щодо вдосконалення колективно-договірної роботи, розвитку соціального діалогу.

НАПРЯМИ РОБОТИ

Протягом 2011 року до ФПО звернулося понад 500 спілчан, яким надано правову допомогу. За останні два роки правовими інспекторами організації профспілок складено 152 позовні заяви, більшість яких уже розглянуто на попередніх судових засіданнях. Основна частка звернень стосувалася несвоєчасної виплати зарплати й оплати за простій, нарахування відпускних, стягнення боргів із зарплати.

На засіданні обговорювалися шляхи поліпшення фізкультурно-оздоровчої роботи, збереження і відновлення здоров'я спілчан та членів їх сімей.

Що сьогодні найбільше непокоїть членів Ради? Недостатнє фінансування дорожньої галузі, вкрай низька зарплата рядових державних службовців. Така ж проблема і в аграріїв, до того ж, її загострює поширення сезонних робіт в АПК.

Під час засідання керівник апарату ФПУ Зоя Васильова зазначила, що здійснено реальні кроки в напрямі соціального діалогу між владою і профспілками. Свідчення цьому – останні зустрічі представників ФПУ, її членських організацій з Президентом і Прем'єр-міністром України, Генеральним прокурором.

**МАРІЯ ІВАНОВА,
М. КІРОВОГРАД**

ОБГОВОРЕННЯ АКТУАЛЬНИХ ПИТАНЬ

На засіданні, яке відбулося в Кіровоградській облдержадміністрації за участю ФПО та членських організацій, обговорювалася тема соціальної справедливості, адже вона не вичерпується лише проведенням святкових заходів.

За словами голови ФПО Сергія Петрова, профспілкові організації найбільше хвилює проблема забезпечення соціальної справедливості в сфері соціально-трудових відносин. Роздробленість ринку праці, реструктуризація, банкрутство, ліквідація підприємств, а відтепер ще й оптимізація мають єдиний наслідок – скорочення чисельності працівників. Профспілки вважають, що питання зайнятості в області, особливо сільській місцевості, має бути одним із пріоритетних, а створення робочих місць, передбачене програмою «Центральний регіон – 2015» не повинне супроводжуватись їх фактичною ліквідацією. Велику стурбованість профспілкової сторони викликає й така гостра проблема, як зростання нерівності в доходах населення. Бідність серед працівників, неможливість задовольнити елементарні економічні та соціальні потреби розчаровує і принижують. Учасники засідання були однастайними: до соціальної справедливості ще далеко, але прагнути, привертати увагу до неї необхідно. Тож кожен учасник зобов'язався надати управлінню праці та соціалістичній конкретні пропозиції для підготовки спільних рекомендацій.

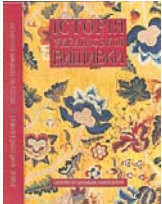

НОВЕ ВИДАННЯ

НА ПОЛОТНІ
Й У ДУШІ

Як відомо, недавно вийшла друком непересічна праця – «Історія української вишивки», презентація якої відбулася в січні у кийському Музеї декоративного мистецтва.

Автор об'ємного видання – славетна дослідниця, доктор мистецтвознавства Тетяна Кара-Васильєва приимує читача подивитися на таку звичну для нас українську вишивку під зовсім іншим кутом: як на витвір мистецтва й художнє вираження філософії національного світобачення. «Основна ідея моя у вивченні народної вишивки, – зазначила автор книги, – полягає в тому, щоб продемонструвати: вишивка ніколи не була просто оздобленням речей. З одного боку, це витвір високої художньої якості, а з іншого – майстри й орнаменти каліграфії обов'язково вкладали свої думки, передавали свої почуття...» Із книги дізнаємося, що, приміром, є церковна вишивка, яка створювалася у монастирях. Ще один зріз мистецтва вишивання – співпраця майстринь та

професійних художників... Так було при опорядженні Володимирського собору в Києві: вишивки створювалися за малюнками Васнецова, Нестерова, Прахова. А коли представники української інтелігенції працювали над формулюванням так званого українського стилю та вивчали мистецтво бароко, вони залучили саме народних майстринь-вишивальниць до створення унікальних праць. Є також приклади співпраці народних майстринь і художників-авангардистів. Уявляєте: українська вишивка за авангардними малюнками! Майже всі роботи такого напрямку було втрачено, але знайшлися ескізи, за якими створювалися відповідні вишивки. Зрештою, як стверджує Тетяна Валеріївна, раніше існували понад 100 різних технік вишивання!

ВИРІШЕНО – ЗРОБЛЕНО

УСЕ МАЄ ЦІНУ

Торік у ЗМІ широко повідомлялося про те, що до вересня 2012 року (в деяких виданнях – до осені 2013-го) Україна має збудувати пам'ятник жертвам голодомору у Вашингтоні.

Адже ще в жовтні 2008-го конгрес США дозволив українському уряду «спорудити меморіал на вшанування пам'яті жертв голоду 1932–1933 років на федеральній землі округу Колумбія». Тож 2009 року Міністерство України провело творчий конкурс, на який співшукачі подали 51 ескізний проект майбутнього пам'ятника. З них обрали 5, які й передали американській стороні для остаточного визначення переможця. Прикметно, що попервах ішлося про виділення Україною 4 млн грн на спорудження меморіалу, проте задля верифікації підвищення власного міжнародного іміджу нашої державі довелося розподілити гроші «за статтями». Так, приміром, відомо, що в січні у впливовій американській газеті Washington Post вийшло шість сторінок, присвячених економіці й культурі України, і за цю вклад-

ку МЗС сплатило 140 тис. доларів. Отже, за повідомленням pr2.com.ua, український уряд своєю постановою від 8 лютого ц. р. виділив 1 млн 130 тис. грн на заходи, пов'язані з відкриттям меморіалу. Крім того, цей документ передбачає значну фінансову підтримку українських громад за кордоном для випуску ними періодичних видань, підготовки та випуску теле- і радіограм, публікацій української тематики в закордонних засобах масової інформації, широке використання з цієї ж метою Інтернет-ресурсів. Передбачено також фінансово підтримати українські закордонні громади в організації та проведенні ними науково-освітніх, культурно-мистецьких заходів українського спрямування. Не залишаться поза увагою нашої держави й українські школи за кордоном.

ЮНІ ТАЛАНТИ

Понад десятиліття тому Міністерство культури і мистецтв та Міносвіти України разом із тодішнім Державним комітетом України в справах сім'ї та молоді запровадили Всеукраїнський конкурс учнівської творчості (образотворче й декоративно-прикладне мистецтво), присвячений Шевченківським дням. Захід став традиційним, щорічним. А тема творчого змагання – «Ідея соборності України; творчість Тараса Шевченка; народ, суспільство, держава, родина. Минуле, сучасне, майбутнє». Тож простір для фантазії величезний.

ЧАРІВНИЙ СВІТ
ДИТЯЧОЇ МУЗИ

Спочатку кращі дитячі твори визначає кожна область, далі вони вирушають до Києва для остаточного оцінювання. Всю підготовчу, організаційну роботу, пов'язану з конкурсом, здійснюють працівники Державного методичного центру навчальних закладів культури й мистецтв України (директор Анастолія Кориско). Тут же, в приміщенні Національної музичної академії, відбуваються й заключний захід, де стають відомими імена переможців.

Ось і цьогоріч хол другого поверху консерваторії заповнили десятки творчих робіт дітей та юнацтва (від 8 до 17 років) – учнів загальноосвітніх, шкіл естетичного виховання та художніх з усіх областей України. Репрезентовано олійні картини, акварель, вишивку, плетіння, гаптування, гобеле-

ни, аплікації, вироби з соломи, різьблення по дереву, малюнки олівцем, фарбами, фломастером, власноруч змайстровані з різних матеріалів ляльки... І, окремо слід згадати, простота найімовірної краси, вигадливості й майстерності витинанки.

Насправді йдеться не про виставку в нашому розумінні: роботи було розкладено по периметру, аби члени поважного журі мали змогу добре роздивитися й відібрати ті дитячі роботи, які можуть претендувати на призові місця й нагороду, з урахуванням віку дитини й обраного нею жанру образотворчості. Воістину нелегке завдання!

Я попросила члена журі, директора Державної художньої середньої школи ім. Т. Г. Шевченка, заслуженого діяча мистецтв України, доцента Національної академії образотворчого

мистецтва й архітектури Олену Авраменко коротко висловити свої враження та висновки щодо цьогорічного конкурсу.

– Спостерігається певна динаміка, і передусім тому, що сучасні матеріали дають дітям більше можливостей розвивати образотворчі техніки, здебільшого в декоративно-прикладному мистецтві. Запам'яталися роботи з АР Крим, дуже цікаві Івано-Франківська, Сумська області, чудова Харківська школа витинанки. Загалом на конкурсі завжди представлені витинанки, але нині вони принципово нові, набагато складніші, є навіть багатшарові. Журі традиційно намагається відібрати за обома номінаціями такі дитячі роботи, які не лише вправні з художнього погляду, а й вирізняються своєю оригінальністю, складною технікою. Придивля-

“

Кожна дитина – митець. Проблема ж у тому, аби лишитися митцем, вийшовши з дитячого віку.

Пабло Пікассо

мося до робіт молодших школярів: як правило, їхні праці привертають увагу своєю відвертістю, безпосередністю; часом талановита дитина, на рівні інтуїції, створить роботу кращу й прекозливішу за твори старших дітей, які уже багато чому навчилися. А переможців має бути аж 54 – по 27 у кожній номінації. Народи вшанувати під час Шевченківських свят у травні, в Каневі.

У ПАМ'ЯТІ – НАЗАВЖДИ

З ІСТОРІЇ ГІМНУ ДАХК «АРТЕМ»

ДО 80-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ЮРІЯ БОГАТІКОВА

Знайомство і співпраця артемівців з незабутнім співаком, народним артистом СРСР, народним артистом України Юрієм Богатіковим відбулися пам'ятного 2002 року. У березні в Національному палаці «Україна» Юрій Йосипович відпрацював концерт на честь свого 70-річчя.

А в травні 2002-го завод ім. Артема готувався відзначити свій ювілей: 110-річчя. До цієї дати композитор Юрій Шевченко і поет Олександр Вратарьов створили пісню «Ти наша доля – «Артем». І несподівано для нас, заводчан, автор віршів, відомий поет О. Вратарьов сказав, що не може довірити таку

пісню нікому, крім Кобзона чи Богатікова. Юрій Йосипович погодився. І саме він вперше виконав гімн заводу під час святкового концерту, що відбулося в Міжнародному центрі культури та мистецтв ФПУ. Коли Ю. Богатіков заспівав: «Артем», «Артем», «Артем» – заводу родного марка», у людей на очах з'явилися сльози. Вони стоячи аплодували виконавцеві вже з перших рядків приспіву. Тричі викликали «на біс». Потім на сцену вийшов президент холдингової компанії «Артем» Олександр Качура, поклав співакові руку на плече, й вони вже вдвох, підтримані всім залом, це раз проспівали цей заключний я-

док. Після виступу Ю. Богатіков зауважив: «Шкода, що нині так мало пишуть пісень про робітничий клас, про людей праці». На жаль, це було його останнє прем'єрне виконання. 8 грудня 2002 року Юрія Йосиповича не стало. А от пісня, яку він подарував артемівцям, залишилася, стала гімном колективу. І вже десять років поспіль на початку всіх офіційних, культурно-масових, спортивних заходів ДАХК «Артем» лунає гімн, який містить часточку світої пам'яті про видатного артиста. 2003 року компанія «Артем» випустила компакт-диск із піснями й композитора Юрія Богатікова. Назва

диску – слова з артемівського гімну: «С тобою м'є вчєра і завтра...», і справа тут не лише в безмежній відданості артемівців рідному заводу, це також наша данина шані та пам'яті людини, що стала мистецьким речником робітничого класу.

ОЛЕКСАНДР КЕЛЬЙН,
ГОЛОВА ПРОФКОМУ ДАХК
«АРТЕМ»

СТОРИНКУ ПІДГОТУВАЛА
ТЕТЯНА МОРГУН, «ПВ»

ЛЕГКА АТЛЕТИКА

ПЕРЕМОГА ПЛЮС РЕКОРД

На одному з найпрестижніших міжнародних легкоатлетичних турнірів – шведському *XL Galan Stockholm* наша Ольга Саладуха святкувала перемогу в секторі для потрійного стрибка.

Подолавши позначку 14,62 м, чинна чемпіонка світу та Європи на 15 см перевершила результат екс-чемпіонки світу з Куби Яргеріс Савіньє, яка в Стокгольмі мусила задовольнитися другою сходинкою п'єдесталу пошани.

А вже в ранзі переможниці змагань Ольга Саладуха виконала стрибок на 14,79 м! Це новий рекорд України для закритих приміщень, причому попереднє досягнення Інесси Кравець (14,67 м) протрималося 17 років.

ФРІСТАЙЛ

«ЗОЛОТО» І «СРІБЛО» БІЛОРУСЬКОГО ЕТАПУ

Черговий етап Кубка світу з фрістайлу (*акробатика*) в білоруських Раубічах зібрав 49 спортсменів з 8 країн світу, але краще за інших виступили українці.

Наші співвітчизники «окупували» дві перші сходинки п'єдесталу пошани. Підсумкові 117,92 бала не дозволили нікому навіть наблизитися до результату

Станіслава Кравчука, а от володар «срібла» Олександр Абраменко випередили бронзового призера швейцарця Томаса Ламберта менш ніж на 3 бали (102,87 проти 99,99).

ФЕХТУВАННЯ

«СРІБЛО» ЗБІРНОЇ, «БРОНЗА» ХАРЛАН

Наприкінці лютого в Лондоні відбувся етап світового Кубка з фехтування на шаблях серед жінок, в якому взяли участь 149 учасниць із 30 країн світу.

У командній першості українська збірна в складі олімпійських чемпіонок Ольги Харлан, Олени Хомрової, Ольги Жовнір і Галини Пундик у фінальному надпаруженому двобої лише одним уколом поступилася команді Росії. Бронзовий комплект нагород приміряли спортсменки Італії. А от в індивідуальній першості наші дівчата до вирі-

шального етапу змагань не дісталися. Найкраще виступила лідер команди Ольга Харлан, здобувши «бронзу». На етапі півфінальних боїв вона знову ж таки лише одним уколом (!) поступилася чемпіонці світу росіяниці Софії Великій. Однак тій не судилося отримати другу найвищу нагороду – в фіналі росіянка програла гречанці Васілікі Вургієке (13:15).

СТОРИНКУ ПІДГОТУВАВ **ВОЛОДИМИР ПОЛЕТАЄВ, СПЕЦІАЛЬНО ДЛЯ «ПВ»**

БАСКЕТБОЛ

Традиційний матч Зірок Суперліги–2012 між командами «Україна» та «Леґіон», який на зламі зими і весни традиційно тішить серця вболівальників гри пома-ранчевим м'ячем, уперше в історії зіркових уїк-ендів завершився бойовою нічиєю – 124:124. Але спочатку на відвідувачів найбільшої критої спортивної ари країни – столичного Палацу спорту чекали яскраві й видовищні баскетбольні конкурси.

ЗІРКИ РОЗІЙШЛИСЯ МИРОМ

Програму матчів всіх Зірок Суперліги відкрив конкурс найвправніших захисників, у якому взяли участь Павло Буренко («Будівельник»), Артем Буцький («Ферро-ЗНТУ»), Маркус Вокер («Говерла»), Гарі Ервін («Кіїв»), Стенлі Прингл («Дніпро-АЗОТ») та Артем Сліпенчук («Азовмаш»). Традиційно конкурс проходив у два етапи – відбірковий раунд і фінал. Кожен учасник мав якомога швидше проїти дистанцію, здійснивши при цьому сляомне подолання перешкод на дриблінгу, вдалу передачу без відскоку, кидок з лінії штрафного, вдалу передачу з відскоком, сляомне подолання перешкод на дриблінгу і кидок із-під кошика! У фіналі цього випробування вправнішим виявився плеймейкер «ДніпроАЗОТ» Стенлі Прингл, якому на подолан-

ня дистанції знадобилося 20,5 секунди. Переможцем конкурсу слем-данків став Ренді Калпепер із «Ферро-ЗНТУ», який виявився влучнішим за Вернона Гудріджа («Кіїв»), Брайана Девіса («Кривбасбаскет»), Віталія Коваленка («Донецьк»), Володимира Колева («Кривбасбаскет»), Олександра Мішулу («Дніпро») та Ленса Харріса («Політехніка-Галичина»). У фінальному протистоянні з Верноном Гудріджем Калпепер випередив опонента на 7 балів. Хоча, на жаль, летючому американцеві так і не вдалося виконати кидок через капот автомобіля, тож в останній спробі він обмежився фірмовим «млином».

Конкурс триочкових кидків, в якому взяли участь Сергій Горбенко («ДніпроАЗОТ»), Річард Гвінн («Ферро-ЗНТУ»), Джек МакКлінтон («Буді-

вельник»), Олексій Онурфів («Миколаїв»), Руслан Отверченко («Кіїв»), Олексій Печеров («Азовмаш»), Максим Пустозвонов («Донецьк») і Рейшон Террі («Хімік»), за традицією проходив у два етапи. Кожен учасник мав 1 хвилину на 25 кидків (по 5 кидків із 5 різних позицій). До фіналу конкурсу вийшли Джек МакКлінтон і Руслан Отверченко. У вирішальному протистоянні снайпер із «Кієва» з 16 балами випередив американського захисника з іншої столичної команди.

Що ж до власне матчів вітчизняних і зарубіжних баскетбольних зірок, то й тут глядачі не відривали захопленого погляду від майданчика до останніх секунд матчу. Хоча три чверті поєдинку вигравали леґіонери, але ударна друга десятихвилинка, в якій українці зробили непоганий переможний «за-

МАСОВА ФІЗКУЛЬТУРА

НА ЗАХИСТІ ПРАВ СПІЛЧАН

Луганський територіальний комітет Профспілки працівників вугільної промисловості України і первинні профорганізації активно реалізують права спілчан у сфері масової фізичної культури і спорту, всіляко пропаяють здоровий спосіб життя серед трудящих.

Попри фінансові труднощі профспілка спільно з адміністрацією ДП «Луганськвугілля» організувала проведення та участь представників трудових колективів в спортивних заходах підприємства, а також спортивних змагань, що проводяться галузевим міністерством, – V спартакіади працівників вугільної промисловості України та «Шахтарючі-2011». Загалом у спортивних заходах взяли участь близько 500 осіб.

Нинішнього року на рівні ЦК ППВП та галузевого міністерства планується провести понад 15 спортивних та культурно-масових заходів, серед яких варто відзначити V Всеукраїнську спартакіаду серед видобувних і прохідницьких бригад підприємств вугільної галузі України під девізом «Всією бригадою на стадіон» (квітень – травень); VI спартакіаду працівників вугільної промисловості України (серпень – вересень); III шахтаріаду праців-

ників вугільної промисловості України («Шахтарючка-2012»); X розіграш перехідного Кубка працівників вугільної промисловості України з футболу (травень – серпень); V розіграш перехідного Кубка працівників енергетики та вугільної промисловості України з футболу (вересень – жовтень); III Всеукраїнські змагання «Бога-тирські гри шахтарів» та ін. Вируватимуть спортивні пристрасі й у ДП «Луганськвугілля». У сні тут уже від-

бувся розіграш зимового Кубка з міні-футболу серед працівників ДП, надалі планується провести ще кілька спортивних заходів, зокрема змагання з волейболу і V спартакіаду працівників ДП. Загалом первинні профорганізації Луганського теркому активно підтримують курс на залучення якомога більшої кількості спілчан до здорового способу життя, який пропаяють галузеве міністерство і ЦК Укрвуглепрофспілки.

ГОРОСКОП 5-11 БЕРЕЗНЯ

ОВЕН (21.03-20.04)

Цього тижня успішними виявляться всі починання, але від цього вам не буде радісно. Щось вас непокоїть. Розберіться у собі.

ТЕЛЕЦЬ (21.04-21.05)

На роботі все складатиметься успішно. Колеги захоплюватимуться вами, а керівництво нарешті належно оцінить ваші старання.

БЛИЗНЮКИ (22.05-21.06)

Сприятливий момент для реалізації давно задуманого. Можливі фінансові надходження. Проте не поспішайте смітити грошима – ще не час.

РАК (22.06-23.07)

Цього тижня подбайте про власні справи, упорядкуйте їх. Не відмовляйтеся від допомоги близьких людей, вони переконують за вас.

ЛЕВ (24.07-23.08)

На вас чекає напружений тиждень. Працюватимете без відпочинку й перерви на обід. Слід усе планувати, аби раціонально організувати робочий день і не перевантажувати свій організм.

ДІВА (24.08-23.09)

Плутанина, яка панує у ваших думках, не закінчиться ніколи, поки ви не приймете всі ваші думки і вам більше не доведеться робити вибору. Тоді й зникне напруженість.

ТЕРЕЗИ (24.09-23.10)

Не намагайтеся зробити все й одразу. Прислухайтеся до порад мудрих людей – це допоможе вам безболісно виплутатися зі складної ситуації.

СКОРПІОН (24.10-22.11)

Тиждень гарних новин і змін. Звільніться від страхів і депресій та з легким серцем крокуйте до своєї мети.

СТРЕЛЕЦЬ (23.11-21.12)

Усе, за що б ви не взялися, вдаватиметься без будь-яких зусиль. Подумайте: може, це ваш шанс змінити життя?

КОЗЕРІГ (22.12-20.01)

На вас чекає великий обсяг роботи, тож виявіть свої найкращі якості та доведіть керівництву, що ви – найкращий.

ВОДОЛІЙ (21.01-19.02)

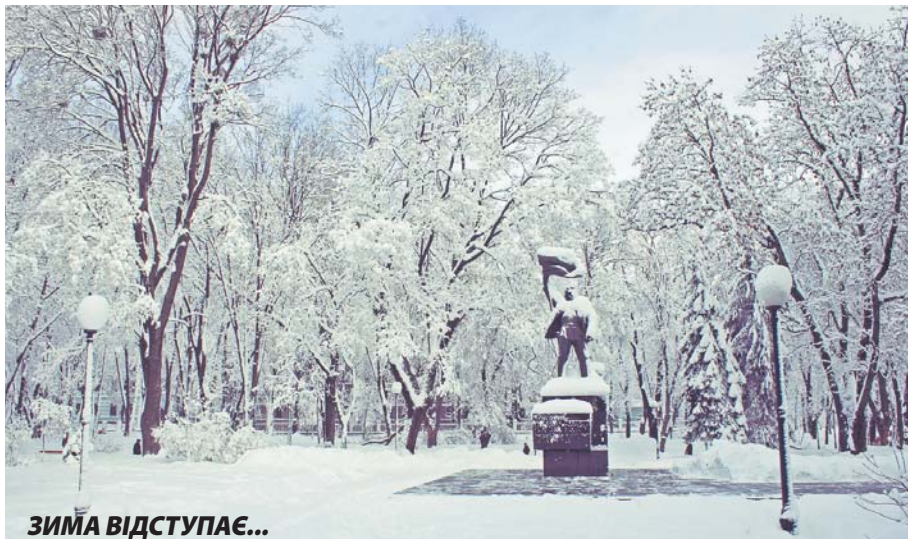
Перша половина тижня порадує вас приємними новинами й несподіваними сюрпризами. Варто зберігати особисті успіхи в секреті від друзів.

РИБИ (20.02-20.03)

Цього тижня вдасться вирішити старі фінансові проблеми. Не відмовляйтеся від допомоги друзів чи знайомих і не забудьте віддячити їм.

ФОТО «ПВ»

ЗИМА ВІДСТУПАЄ...

Фото Кирила Латішева, «ПВ»

СКАНВОРД

ВПИШІТЬ СЛОВО

Word input grid with 10 empty boxes.

Розгадавши сканворд і вписавши букви в клітинки, вірніше сканворд по червоній рамці та надішліть нам на адресу: «Профспілкові вісті», вул. Чигоріна, 18, м. Київ, 01042 або profvisti@ukr.net. Усіх, хто правильно розгадав сканворд і першим надіслав відповідь, чекає винагорода – піврична передплата на газету «Профспілкові вісті». Вітаємо Павла Охріменка з м. Корсунь-Шевченківський Черкаської обл., який правильно розгадав сканворд у № 8.

Відповіді на сканворд, надрукований у № 8

Grid of answers for the crossword puzzle, with some cells highlighted in red.

Правильна відповідь – естимп.

Large crossword puzzle grid with clues in Ukrainian. Includes a photo of a woman in the bottom right corner.

СТОРІНКУ ПІДГОТУВАЛА МАРІАННА ЛІЦЕНКО, «ПВ»

УВАГА!
ТРИВАЄ ПЕРЕДПЛАТА НА 2012 РІК
22152 ГАЗЕТА
«ПРОФСПІЛКОВІ ВІСТІ» – 148,44 ГРН.
22909 ЖУРНАЛ
«БІБЛІОТЕЧКА ГОЛОВИ
ПРОФСПІЛКОВОГО КОМІТЕТУ» – 65,64 ГРН.

КОНКУРС

ВАШІ ЗА НАШУ ПОМИЛКУ

Після виходу в світ минулого, 8-го, номера «ПВ» переможців, на жаль, не виявилось. Пропонуємо і в цьому номері спробувати знайти помилку та повідомити нам про неї електронною поштою profvisti@ukr.net або листом, вказавши при цьому домашню адресу та поштовий індекс, на адресу: «Профспілкові вісті», вул. Чигоріна, 18, м. Київ, 01042. Хто зробить це правильно та шоріше за всіх, одержить сто гривень.

ВІД ПЕРШОЇ ОСОБИ

ЮРІЙ КУЛИК:

«МИ БУДУЄМО СВОЇ
ВІДНОСИНИ У РАМКАХ
СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ»

– Федерація профспілок України – одне з найбільших профспілкових об'єднань у Європі, що будує свої відносини з Федерацією роботодавців у Урядом у рамках соціального діалогу. Попри існуючі розбіжності, сторони постійно намагаються знаходити можливість для взаємодії, зокрема й коли йдеться про запровадження в Україні світових стандартів у соціально-трудовій сфері. Об'єднуючи зусилля для поліпшення бізнес-клімату в Україні, ми виходимо з двох надзвичайно важливих аспектів: це корпоративний патріотизм працівників і платоспроможність внутрішнього ринку. Поліпшення бізнес-клімату, на нашу думку, має базуватися на чесній конкуренції, без застосування соціального демпінгу (низька зарплата, заборгованість із зарплати, економія на безпеці праці). Ми розуміємо, що цьому має сприяти й реформа оплати праці, яка здійснюватиметься на основі обгрунтованого економічного та соціального розподілу результатів праці, між трудом і капіталом. У Федерації профспілок України напрацьовано проект Концепції з реформування оплати праці в Україні. Важливою складовою поліпшення бізнес-клімату, на наш погляд, є розвиток виробничої демократії. ФПУ ініціювала перед соціальними партнерами спіль-

ну програму дій, так звану Дорожню карту щодо входження України в ТОП-20, використавши при цьому активний інструмент – укладення нової Генеральної угоди. Потенціал трудових ресурсів в країні – один із ключових факторів прийняття рішення про інвестиції в економіку. В Україні нині справді є кваліфіковані кадри та висока якість освіти. ФПУ, її членські організації, що об'єднують 42 галузі та 27 регіональних профоб'єднань, готові заздальгидь, враховуючи економічні тенденції в окремих галузях, готувати кадри для потреб економіки. Ми погоджуємося з Дмитром Фірташем щодо важливості стратегічного планування в Україні та необхідності розроблення програми Промислового розвитку держави. Ми готові взяти участь у її підготовці у частині розвитку кадрового потенціалу країни. Федерація профспілок України вітає залучення до роботи послів європейських держав і сподівається, що ця співпраця сприятиме виробленню пропозицій і рекомендацій Урядом, що відповідатимуть високим європейським стандартам. Ми переконані, що головним результатом поліпшення бізнес-клімату має стати ліквідація бідності серед працюючих, мінімізація масштабів злиденності та загальне зростання якості й тривалості життя українців.

ФОРУМ

БІЗНЕС-КЛІМАТ ОБГОВОРИЛИ
З ДИПКОРПУСОМ

28 лютого у Федерації роботодавців України відбувся круглий стіл, присвячений об'єднанню Федералів для поліпшення бізнес-клімату в Україні. У ньому взяли участь перший віце-прем'єр-міністр України Валерій Хорошковський, глава Представництва Європейської комісії в Україні Жозе Мануель Пінту Тейшейра, голова Федерації роботодавців України Дмитро Фірташ, Голова Федерації профспілок України Юрій Кулик, голова Державної митної служби України Ігор Калетнік.

Узібранні також взяли участь глави дипломатичних місій Австрії, Бельгії, Великої Британії, Італії, Польщі, Франції, Німеччини, Швейцарії, що є найбільшими торговельно-економічними партнерами України. У вступному слові голова Федерації роботодавців України Дмитро Фірташ зазначив, що минулого року серед роботодавців відбулися об'єднані процеси, завдяки яким потенційний інвестор має розуміти значимість такого об'єднання. «До Федерації роботодавців сьогодні входять підприємства, які забезпечують до 70% ВВП країни», – сказав він. За словами Д. Фірташа, Федерація роботодавців підписала меморандуми про співпрацю з Анти-монополічним комітетом, Державною митною службою та Державною податковою службою – структурами, які безпосередньо впливають на формування інвестиційного клімату в країні. Дмитро Фірташ також зазначив, що Федерація роботодавців – це єдине місце, де бізнес може відкрито говорити з Урядом, тож закликав іноземні компанії вступати до складу Федерації. «Ми єдина організація, яка має функціональні можливості оперативно

доносити до Уряду інформацію про системні проблеми, з якими щоденно стикається український та іноземний бізнес», – наголосив Дмитро Фірташ. Перший віце-прем'єр-міністр України Валерій Хорошковський зауважив, що основна мета його роботи – сприяння європейській інтеграції, формування сприятливих умов бізнес-середовища, які б забезпечили залучення інвестицій в економіку країни, а також боротьба із корупцією, яка заважає бізнесу нормально розвиватися. Валерій Хорошковський також повідомив, що за результатами проведення зустрічей із керівництвом Держмитслужби досягнуто домовленостей щодо оптимізації упродовж трьох місяців усіх митних процедур. Акцент буде зроблено на автоматизації митного оформлення. Окрім того, планується вирішити питання митної вартості. При цьому В. Хорошковський звер-

нув увагу на існування великої кількості схем, пов'язаних із заниженням митної вартості. У своєму виступі посол Франції в Україні Ален Ремі зазначив, що для великих і малих компаній із французькими інвестиціями все ще залишається актуальною проблема відшкодування ПДВ. За його словами, фіскальні й податкові проблеми, а також корупція перешкоджають надходженню іноземних інвестицій. Глава Представництва Єврокомісії в Україні Жозе Мануель Пінту Тейшейра вважає, що сьогодні все ще залишаються невирішеними питання автоматичного відшкодування податку на додану вартість, фіскального тиску та ін. Наголошуючи на значенні ЄС як економічного партнера України та необхідності взаємодії митниці та бізнесу, голова Держмитслужби Ігор Калетнік зазначив, що зустріч у такому форматі є надзвичайно важливою. «Вона дає можливість почути оцінку дій митниці у напрямі практичної реалізації реформ. Мені було приємно почути від представників діпмісії, що вони такі зміни відчували», – зауважив Ігор Калетнік. У своєму виступі Голова ФПУ Юрій Кулик наголосив на тому, що українські профспілки

розвивають свої відносини з ФРУ та Урядом у рамках соціального діалогу та розуміють, що забезпечення високих економічних показників можливе лише за умови високих темпів економічного зростання країни. Під час круглого столу обговорювалося створення в Україні на базі Федерації роботодавців постійно діючої Ради міжнародного ділового співробітництва, до складу якої увійдуть радники посольств з економічних питань, представники Уряду, що відповідають за умови ведення бізнесу в Україні, а також представники Федерації роботодавців України. У майбутньому планується, що такі круглі столи у чотиристоронньому форматі – український бізнес – уряд – дипломати – іноземний бізнес – будуть проведені з представниками країн Азії, Близького Сходу, Північної та Південної Америки. Сторони домовилися, що такі зустрічі проводитимуться регулярно, а наприкінці року вони зберуться, аби підбити підсумки розв'язання проблем щодо поліпшення інвестиційного клімату за результатами спільної роботи.

На 36%
зріс товарообіг
України з ЄС 2011
року і становить
44 млрд доларів
США.

ПІДГОТУВАЛА
ТЕТЯНА РУБАН, «П»
ФОТО КИРИЛА ЛАТИШЕВА

28 лютого за ініціативи Федерації профспілок України відбувся круглий стіл на тему: «Ризики обов'язкової накопичувальної пенсійної системи та дії щодо їх упередження». У заході взяли участь заступник Голови ФПУ Сергій Кондрюк, завідилом пенсійного забезпечення ФПУ Володимир Максимчук, заступник директора Департаменту пенсійного забезпечення Міністерства соціальної політики Валентина Кудин, старший міжнародний радник із питань пенсійної реформи Проекту розвитку фінансового сектору USAID Грег МакТаггарт, а також представники Пенсійного фонду, Національного інституту стратегічних досліджень та ін.

ЧИМ РИЗИКУЮТЬ МАЙБУТНІ ПЕНСІОНЕРИ?

«Що таке соціальна справедливість? Кожен це розуміє по-своєму. Але, з точки зору профспілок, соціальна справедливість полягає в кількох аспектах. Перш за все, це справедлива робота, яка дає змогу отримувати справедливую заробітну плату, мати справедливі умови праці. І за результатом цієї роботи отримати гарну пенсію», – зауважив Сергій Кондрюк.

Реалізація пенсійної реформи в Україні передбачає запровадження трирівневої системи пенсійного забезпечення. Перший рівень – солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, другий рівень – накопичувальна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, третій рівень – система недержавного пенсійного забезпечення. На цей час реформовано перший та запроваджено третій рівні. Тим часом реалізацію другого рівня мали б відкласти до досягнення умов, визначених законодавством для запровадження цієї системи.

Однак, за словами Володимира Максимчука, останнім часом у засобах масової інформації все частіше з'являються висловлювання, у т. ч. представників органів виконавчої влади, щодо можливості та необхідності запровадження другого рівня вже із 2013 року.

«Від запровадження накопичувальної системи не має постраждати солідарна пенсійна система. Для цього слід вжити заходів щодо вирішення існуючих проблем у цій системі та

збільшити надходження до Пенсійного фонду, насамперед завдяки легалізації заробітної плати та її підвищення», – наголосив Сергій Кондрюк.

Учасниками обов'язкової накопичувальної системи мають стати застраховані особи, яким на момент її запровадження виповнилося не більш як 35 років.

За окремими розрахунками, у 2013 році сплачувати внески до другого рівня буде близько 6,5 млн працівників, а у наступні роки ці кількість зростатиме. Обсяг коштів, що надходять, становитиме в перший рік 3,6 млрд грн, і щороку ця сума збільшуватиметься. Це кошти, які будуть вилучені із солідарної системи. Перші виплати із другого рівня відбудуться лише через 25 років. Отже, впродовж цього часу видатки із солідарної системи не зменшуватимуться, а збільшуватимуться!

Накопичувальні пенсійні системи надто залежні від економічних ризиків: рівня інфляції, ставки інвестиційного доходу, стабільності фондового ринку тощо. Накопичувальна система може працювати ефективно лише за умови низького рівня інфляції.

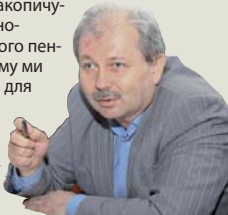
Понад 100 недержавних пенсійних фондів

діє в Україні, однак охочих стати учасниками системи недержавного пенсійного забезпечення небагато – близько 0,5 млн осіб.

КОМЕНТАР

Ми зібралися для того, щоб з'ясувати: що потрібно зробити, аби в Україні посправжньому запанувала справедливість. Питанню пенсійного забезпечення Федерація завжди приділяла особливу увагу. Надто так званої пенсійної реформи. Чому саме так званої? Тому що назвати це реформою – дуже важко! Адже за великим рахунком не вирішено двох принципових питань: збільшення надходжень до Пенсійного фонду і забезпечення соціальної справедливості та економічної обґрунтованості видаткової частини Пенсійного фонду... Нині ФПУ розуміє, що, з одного боку, не можна залишати пенсійну систему в тому вигляді, в якому вона перебуває, а з іншого – постає питання, а що ж робити? Одне може сказати точно: без проведення реформи в системі оплати праці решта реформ не матиме сенсу взагалі! Важливо пам'ятати, що всі мають нести відповідальність перед пенсіонером, який буде учасником цього другого рівня – накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Тому ми зобов'язані зробити все для того, аби уникнути всіх існуючих ризиків.

**СЕРГІЙ КОНДРЮК,
ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ
ФПУ**

Слід зазначити, що унаслідок світової фінансово-економічної кризи в 2008 році накопичувальні системи багатьох країн зазнали значних втрат пенсійних активів: їх вартість знизилася на 20–40%. Тому в зарубіжних країнах активно розробляються додаткові заходи, які спрямовані на забезпечення збереження накопичених коштів. Це підтвердив старший міжнародний радник із питань пенсійної реформи Проекту розвитку фінансового сектору USAID Грег МакТаггарт.

Слід також звернути увагу на те, що учасники другого рівня з низькими

доходами отримують менші виплати, ніж учасники з високими доходами. Інваліди, які працюють, особи, що впродовж тривалого часу були безробітними, жінки, які виховували дітей, не зможуть накопичити достатньо грошей для отримання пристойних виплат. У результаті збільшуватимуться витрати з державного бюджету на соціальну допомогу малозабезпеченим громадянам.

Незважаючи на те, що в Україні діє понад 100 недержавних пенсійних фондів, охочих стати учасниками системи недержавного пенсійного забезпечення небагато (близько 0,5 млн осіб).

Серед головних причин такого стану речей, у першу чергу, називають низьку заробітну плату та заборгованість з її виплати, високий рівень безробіття і невпевненість громадян у завтрашньому дні, недовіра до накопичувальних систем (ураховуючи гіркий досвід минулих заощаджень), а також відсутність державних гарантій збереження накопичених коштів.

«Важливо на високому рівні провести організаційні заходи на стартовому етапі запровадження накопичувальної системи пенсійного страхування, виконати великий обсяг роботи. Адже неналежна підготовка до цієї роботи може призвести до помилки, відтак – до негативних наслідків у накопичувальній системі», – наголосив Володимир Максимчук.

Завдання накопичувальної системи – посилення соціальної захисту працівників під час виходу на пенсію. Однак працівники правомірно можуть запитати: «А чи існують гарантії збереження накопичених коштів? Чи забезпечують чинні законодавчі й нормативно-правові акти функціонування накопичувальної системи, зокрема щодо інвестування, ліквідності пенсійних активів, належного адміністрування та управління, нагляду та контролю в цій системі?»

«У разі неправильного інвестування та неефективної роботи регулятивної системи, великих адміністративних витрат у накопичувальній системі тощо можна втратити значну частину накопичених пенсійних активів, як це було, приміром, у Чилі. Такі втрати можуть статися, зокре-

“
З моменту прийняття Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення» населення практично не виявляє ініціативи щодо участі в ньому. Основними причинами вважаються низька заробітна плата, недовіра до накопичувальної системи, високий рівень безробіття, існування ризиків втратити роботу, нестабільність у всіх сферах суспільства.

ма, під час фінансово-економічної кризи, у разі нестабільного розвитку економіки як України, так і світової загалом, що ми спостерігаємо впродовж останніх років», – вважає старший юрист із пенсійних питань Проекту розвитку фінансового сектору USAID Наталія Горюк.

Необхідно створити комплексну систему гарантування збереження пенсійних накопичень, а її головним завданням має стати забезпечення реалізації в повному обсязі права громадян на частину пенсії, сформованої за рахунок внесків до накопичувальної системи.

**АННА РЕПІЧ,
ОЛЕНА ХОДОРЧУК, «ПВ»
ФОТО ІВАНА СИМЧУКА**

НЬЮ-ЙОРК

56-ТА СЕСІЯ КОМІСІЇ
ЗІ СТАНОВИЩА ЖІНОК

У понеділок 27 лютого в Нью-Йорку стартувала 56-та сесія Комісії зі становища жінок. У коло діяльності цієї комісії Економічної і соціальної ради ООН входять питання, які стосуються прав жінок у всіх сферах життя суспільства, включаючи політичну, економічну та соціальну, а також сприяння досягненню рівноправності, розвитку та миру.

Центральною темою нинішньої сесії, яка проходить з 27 лютого по 9 березня, є становище сільських жінок і їх внесок у скорочення масштабів бідності та голоду, сталий розвиток і розв'язання найбільш актуальних проблем, з якими стикаються сьогодні селянки.

У рамках двотижневої сесії постійні представництва країн – членів ООН і агентства системи ООН проведуть щонаймен-

ше 90 паралельних заходів. За традицією в роботі Комісії зі становища жінок беруть активну участь представники громадянського суспільства, серед яких – делегація профспілкових працівників і активістів членських організацій ФПУ.

ДЕПАРТАМЕНТ
МІЖНАРОДНОЇ
РОБОТИ ФПУ

ЕКВАДОР

МОТ ЗАХИЩАЄ ПРАВА ПІЛОТІВ

Міжнародна федерація транспортників (МОТ) закликає всі профспілки світу підтримати працівників авіації Еквадору, яких було звільнено керівництвом Aeroline – авіалінії, що належить національній авіакомпанії LAN Ecuador. Наприкінці січня близько 80 працівників компанії, враховуючи 55 членів кабіних екіпажів, було звільнено. Із них 49 осіб є членами нещодавно створеної молодшої профспілки SITA (Sindicato de Trabajadores de Aeroline).

Крім того, двоє звільнених – члени виконкому профспілки. У листі на адресу вищого керівництва компанії Aeroline та LAN Ecuador секретар авіаційної секції МОТ Габріель Мочо засудив «ці масові звільнення». Він зазначив, що подібні дії порушують принципи свободи асоціації, визначені та закріплені в конвенціях МОП №№ 87 і 89, де йдеться про те, що звільнення двох членів виконкому профспілки «є серйозним актом, спрямованим проти організованого профспілкового руху».

ІЗРАЇЛЬ

ДОКЕРИ ГОТУЮТЬСЯ ДО СТРАЙКУ

Працівники морських портів Ізраїлю оголосили про стан трудового конфлікту зі своїми адміністраціями і погрожують розпочати безстроковий страйк, повідомляє інформаційне агентство zman.com. Профспілка портових робітників вимагає, щоб адміністрація перерахувала сотні мільйонів пенсійних коштів працівників

із загальних рахунків компанії, що пов'язані з портами, до звичайних пенсійних фондів. У свою чергу міністерство фінансів заявило про те, що питання про пенсійні кошти підлягає звичайному обговоренню та вирішенню, і немає жодної потреби в таких надзвичайних кроках, як страйк. Переговори тривають.

РОСІЯ

Москва. Арбат. Національний культурний центр України

ДУХОВНЕ ЄДНАННЯ НАРОДІВ

Співтраця двох наймасовіших громадських організацій нашої держави – Української православної церкви та Федерації профспілок України в духовному розвитку трудящих і захисті їх інтересів міцнішає. Нещодавно голова релігійної громади преподобних Зосима і Савватія Соловецьких Олег Шаромігов побував у Національному культурному центрі України в Москві, зустрівся з його співробітниками та відвідав заходи, що відбулися в цей період.

Сьогодні колектив центру спрямовує свої зусилля на популяризацію в Росії української мови, культури, духовності, зміцнення дружніх зв'язків українського та російського народів. Як повноважний духовний представник нашої країни в Росії, центр уже став потужним культурологічним об'єктом за кордоном і може бути моделлю для подальшого діалогу між українською та іншими світовими культурами.

«Одним із завдань мого відрядження до Національного культурного центру в Москві була презентація церковного аспекту підготовки українських бджолярів до 43-го Міжнародного конгресу Апімондії, що відбудеться 2013 року в Україні, – розповідає Олег Шаромігов. – Я мав зустрічі та розмови з генеральним директором центру Володимиром Мельниченком,

іншими членами колективу, за доброю рідною традицією від пасічників України подарував їм стільниковий мед і відчув, що духовний зв'язок українського і російського народів, українських і російських бджолярів може існувати саме тут, в Національному центрі. Господарям центру я також вручив символічні подарунки – журнали «Пасіка» та «Квіти України» видавництва «Дім, сад, город», які передано до бібліотеки, й українці в Москві можуть у будь-який час ознайомитися з ними. Думаю, що наше спілкування в центрі надалі буде ще продуктивнішим і змістовнішим.

Для себе особисто також знайшов справу до душі. В Українському центрі діє недільна школа імені космонавта Павла Поповича. Нещодавно я закінчив Вищі Богословські курси. Здобувши богословську освіту, планую хоча б раз на квартал про-

водити заняття з дітьми. Переконали, що вони допоможуть підвищити рівень церковної освіти і сприятимуть ефективності роботи центру.

Моя поїздка була доволі плодотворною. Я багато спілкувався з людьми, відчував підтримку з боку представників української діаспори в Москві і дійшов висновку, що перспектива розвитку співпраці є, адже на російському ринку існує потреба у високоякісній продукції наших бджолярів, яку ми маємо в достатній кількості. Отже, наша місія може бути доволі продуктивною.

За тиждень перебування в Москві я відвідав персональну виставку пастелей художниці Наталії Колпакової зі Львова та презентацію документального телевізійного фільму «Той, хто торував шлях», створеного Полтавською обласною державною телерадіокомпанією «Лтава» (автор

сценарію та ведуча Людмила Ткаченко). У презентації взяли участь режисери фільму – заступник генерального директора телерадіокомпанії з питань телебачення, заслужена журналістка України Наталя Іванченко та головний режисер телерадіокомпанії, заслужений працівник культури України Дмитро Стариков. Фільм створений до 200-річчя з дня народження українського письменника Євгена Гребінки.

Побувавши далеко від України, я відчув гордість за те, що є громадянином нашої країни, і дізнався, як багато треба зробити для єднання народів. Христос об'єднав, і хоч скільки суперечностей у повсякденному житті в нас не було, іх слід подолати, бо Україна – наша єдина Батьківщина, іншої такої в світі немає. «Земля, мов крихта раю», – так сказав митрополит Київський і всієї України, предстоятель УПЦ Володимир про Україну. Попри всі негаради наша країна має чудову перспективу духовного й економічного розвитку, і зокрема в бджільництві. І ми маємо сповна скористатися цією перспективою».

ОЛЕГ ШАРОМІГОВ,
ДЛЯ «ПВ»

ОСТРІВЕЦЬ БАТЬКІВЩИНИ

Культурний центр України в Москві розташований у самому серці Росії, на вулиці Арбат. Центр був заснований у травні 1993 року, а в листопаді 1998-го зустрів своїх перших гостей. У 2010 році Указом Президента України центр отримав високий статус Національного.

Соціально-економічний розвиток, підвищення добробуту й безпеки громадян, регулювання трудових відносин, посилення взаємодії профспілок і влади в процесі масштабних реформ – ці та багато інших питань розглядалися на зустрічі Прем'єр-міністра України Миколи Азарова з всеукраїнськими профспілками, яка відбулася наприкінці січня ц. р. Минув майже місяць і вже бачимо перші результати реагування Кабінету Міністрів України на звернення профспілок. Докладніше – у нашому матеріалі.

Прошу відповідно до компетенції розглянути пропозиції всеукраїнських профспілок і профспілкових об'єднань, які було подано під час зустрічі Прем'єр-міністра України з профспілковим активом 27 січня ц. р. Про результати поінформувати Спільний представницький орган профспілок на національному рівні та Кабінет Міністрів.

Микола Азаров
(З документа, адресованого Сергію Тігіпці, міністром, керівником інших центральних органів виконавчої влади)

СОЦІАЛЬНИЙ ДІАЛОГ У ДІЇ: УРЯД ПОЧУВ ПРОФСПІЛКИ

У ході зустрічі, на якій обговорювалися питання посилення соціального діалогу між органами державної влади та профспілками у процесі реалізації реформ в економічній і соціальній сферах, сторони досягли домовленостей щодо подальших кроків у розвитку соціального партнерства.

Прем'єр-міністрові були передані узагальнені пропозиції, що мають міжгалузевий характер або потребують солідарного вирішення; пропозиції профспілок із вирішення проблемних галузевих і регіональних питань. Слід зауважити, що найбільше їх надійшло від всеукраїнських профспілок виробничої сфери – 96, майже вдвічі менше – 50 – від профспілок бюджетної сфери, 9 – від первинних профспілкових організацій і 2 – від територіальних профоб'єднань. Очільникові Уряду передали також перелік підприємств, яким необхідно прискорити відшкодування податку на додану вартість; список підприємств-боржників із виплати заробітної плати; пропозиції щодо розгляду та прийняття Кабінетом Міністрів України проекту постанови «Про день соці-

альної справедливості» та проекту відповідних доручень Прем'єр-міністра України. Документи містили також три проекти законів України, зокрема, про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності роботодавців за порушення строків виплати заробітної плати; про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо забезпечення діяльності профспілкових організацій); про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2012 рік» (щодо забезпечення соціальних гарантій працівників охорони здоров'я).

Прем'єр-міністр України Микола Азаров дав доручення міністрам і керівникам інших центральних

ДОТРИМАННЯ КОЛДОГОВОРУ

15 лютого на засіданні Кабінету Міністрів України під час розгляду інформації «Про результати діяльності Державної фінансової інспекції у 2011 році» заступник Голови ФПУ Григорій Осовий порушив питання щодо врегулювання конфліктної ситуації на державних підприємствах, яка виникла після надання роз'яснення Державною фінансовою інспекцією України (лист від 01.12.2011 № 32-18/33) унаслідок обмеження фінансування окремих господарських операцій, до яких віднесено й фінансування зобов'язань за колективними договорами.

З цього приводу на адресу ФПУ надходять звернення від членських організацій ФПУ.

Профспілки підтримують позицію Уряду щодо першочергового спрямування коштів на виплату заробітної плати та ліквідацію наявної заборгованості з її виплати, однак, щоб уникнути порушень законодавства, зокрема Кодексу законів про працю України, Закону України «Про колективні договори і угоди» та ін., профспілками було запропоновано внести зміни до вищезазначеного листа Інспекції, щоб до поточних витрат державних підприємств віднести витрати на фінансові зобов'язання роботодавця, які передбачені колективним договором.

Після обговорення Прем'єр-міністр України Микола Азаров дав доручення оперативно врегулювати зазначене питання.

157 пропозицій

профспілок із вирішення проблемних галузевих і регіональних питань було передано Прем'єр-міністрові у ході зустрічі.

органів виконавчої влади відповідно до компетенції розглянути вищезгадані пропозиції та у разі необхідності прийняття рішень Уряду внести в установленому порядку узгоджені проекти. Копії цих доручень направлені СПО профспілок усім заявникам.

Слід зазначити, що деякі з доручень керівника Уряду вже перебувають у роботі. Так, 7 лютого ц. р. відбулася міжгалузєва робоча нарада голів первинних профспілкових органі-

зацій всеукраїнських профспілок оборонно-промислового комплексу, на якій обговорювалися питання профспілкового членства та були розроблені попередні заходи щодо взаємодії профспілок із Державним концерном «Укроборонпром».

21 лютого під головуванням віце-прем'єр-міністра – міністра соціальної політики Сергія Тігіпки відбулося засідання Комісії з питань погашення заборгованості із виплати заробітної плати (грошового забезпечення), пенсії, стипендій та інших соціальних виплат.

28 лютого у приміщенні Академії праці та соціальних відносин ФПУ проведено круглий стіл на тему: «Фізички обов'язкової накопичувальної пенсійної системи та дії щодо їх упередження». Враховуючи важливість і складність проблем, які виникають на II рівні пенсійного страхування, під час засідання були обговорені та вироб-

лені спільні пропозиції, спрямовані на запобігання виникненню негативних наслідків у зв'язку із запровадженням цієї системи. Слід нагадати, що Уряд підтримав пропозиції ФПУ щодо відзначення в Україні на державному рівні 20 лютого Дня соціальної справедливості. Ще однією перемогою слід вважати те, що ще у ході свого виступу Микола Азаров доручив Міністерству економічного розвитку і торгівлі та Міністерству соціальної політики ретельно вивчити питання економічно обґрунтованого збільшення рівня оплати праці та запропонувати відповідні механізми стимулювання зростання частки оплати праці. Він також пообіцяв обговорити це питання із соціальними партнерами та суспільством, аби визначити виважену траєкторію справедливого зростання трудових доходів. «Рух має бути зустрічним: держава створює умови – бізнес відповідає справедливим збільшенням оплати праці», – наголосив Прем'єр-міністр України. Наразі постійно відбуваються зустрічі голів облдержадміністрацій із профспілковим активом.

НОВЕ ЖИТТЯ

ОЗДОРОВЧІ ТАБОРИ
ПОВЕРТАЮТЬСЯ

За радянських часів на березі Молочного лиману, що поблизу Азовського моря, Дніпропетровський м'ясокомбінат збудував піонерський табір «Азовські зорі». Однак за часів незалежності цей табір занепав. Його було реалізовано через аукціон за борги ЗАТ «Дніпропетровський м'ясокомбінат». Улітку 2007 року в нього з'явився новий власник. А вже з 1 червня 2009-го оновлені «Азовські зорі» почали працювати...

Новий власник дитячого оздоровчого табору – ТОВ «Промхімнабпроект» в особі власника Гусака Олексія Петровича, вклав кошти й душу в таку благодійну справу, як оздоровлення дітей. Було повністю реконструйовано спальний двоповерховий корпус для дітей, відремонтовано ідально. Незважаючи на наявність власного пляжу завдовжки 200 м, на території табору новий власник збудував три басейни, які наповнюються водою із артезіанської свердловини. Також було облаштовано спортивний майданчик, відновлено футбольне, баскетбольне й волейбольне поля, тенісний корт, турніки, майданчики для настільного тенісу, оновлено покриття на бігових доріжках, встановлено тренажери, а також реконструйовано кіноконцертний зал, танцювальну площадку, встановлено криті павільйони для проведення заходів та ін. А найголовніше – за проваджено доступні ціни

на відпочинок. Приклад дитячого оздоровчого закладу «Азовські зорі» свідчить про те, що в Україні ще залишилися люди, яким не байдуже питання оздоровлення та відпочинку молодого покоління українців. Виконком Дніпропетровської обласної організації Всеукраїнської профспілки працівників харчової, переробної промисловості та суміжних галузей вирішив підтримати ініціативу власника закладу й затвердив оздоровчий табір «Азовські зорі» базовим у галузі з оздоровлення дітей. Нині дуже важливо відновити традиції співпраці роботодавців і профспілок з оздоровлення дітей.

АНАТОЛІЙ ТЕЛЬНИХ,
ГОЛОВА
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
ПРОФСПІЛКИ ПРАЦІВНИКІВ
ХАРЧОВОЇ, ПЕРЕРОБНОЇ
ПРОМИСЛОВОСТІ ТА
СУМІЖНИХ ГАЛУЗЕЙ

ПІДСУМКИ

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Закарпатська обласна організація профспілки працівників охорони здоров'я (голова Володимир Турок) – друга за чисельністю серед галузевих профспілок краю та об'єднує у своїх лавах майже 27 тисяч співічан. У складних умовах реформування системи охорони здоров'я галузева профспілка здійснює соціально-економічний захист працівників, тримає на контролі питання укладання та виконання колективних договорів, вирішення правових і

трудова питань, оздоровлення трудівників та їхніх дітей, займається популяризацією фізичної культури та спорту, організовує переплату видань ФПУ профспілковими організаціями тощо. Про підвищення ролі профспілки в сучасних умовах, її пріоритетні завдання на найближчий період йшлося на черговому пленумі обласної організації профспілки тощо.

СЕРГІЙ БАРАНЧИКОВ,
ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛ.

ЧЕРНІГІВЩИНА

У навчально-методичному центрі профспілок за участю соціальних партнерів відбувся круглий стіл «Стан і перспективи розвитку трудового потенціалу в рамках регіональної угоди. Проблеми тіньової зайнятості та заробітної плати і можливості шляхів їх подолання».

ТІНЬОВА ЗАЙНЯТИСТЬ
І ЗАРОБІТНА ПЛАТА

Відкриваючи засідання, голова Федерації профспілкових організацій Чернігівської області Микола Богдан зазначив, що, за оцінками експертів, середні масштаби тіньової економіки в країні становлять у середньому 35–45%. Це означає, що значна кількість трудівників працює без гарантій трудових прав, а до бюджету не надходять кошти від податків та зборів.

Одним із головних напрямків діяльності профспілок була і залишається боротьба за гідну зарплату та своєчасну її виплату. По області середня зарплата у січні–грудні становила 1974 грн, або 75% зарплати по державі. Це передостаннє місце серед областей країни. Натомість, за останніми статистичними даними, зарплату в розмірі 3500 грн отримують тільки

11,5% працюючих, а загальна сума заборгованості станом на 01.02.2012 становила 19,3 млн грн.

Завідувача відділом оплати праці управління виробничої політики та ринку праці ФПУ Юлія Вітюк розповіла, які заходи вживаються на державному рівні для подолання тіньової зайнятості. Вона зазначила, що з ініціативи профспілок до проекту Трудового кодексу внесено пункт про запровадження штрафних санкцій щодо роботодавця у разі виникнення заборгованості із зарплати.

Заступник начальника управління оподаткування фізичних осіб Державної податкової служби в Чернігівській області Андрій Шалигін розповів на засіданні круглого столу про легалізацію виплати заробітної плати та зайнятості населення. Так, за резуль-

татами перевірки минулого року зафіксовано 4236 випадків, коли люди працювали без офіційного оформлення трудових угод. Державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності пройшли 1411 громадян, до бюджету додатково спрямовано майже 700 тис. грн податків.

Найбільше випадків оформлення найманої праці виявлено у сфері торгівлі, автоперевезень, лісопереробній галузі, громадському харчуванні тощо. На жаль, загалом по області протягом останніх двох років майже 1000 підприємств і майже стільки ж приватних підприємств виплачують заробітну плату нижче мінімально встановленого рівня.

Учасники круглого столу прийняли рекомендації, в яких виклали власне бачення розв'язання існуючих проблем.

“

В області спостерігається професійно-кваліфікаційний дисбаланс між попитом і пропозицією робочої сили. Причини такого стану справ можна назвати значні обсяги вивільнення працівників, ліквідація існуючих і брак нових робочих місць. Тож люди погоджуються на будь-які умови працевлаштування, аби тільки отримати роботу.

Микола Богдан

ЛЬВІВЩИНА

ПЛЮС ІЩЕ ОДНА
ПЕРВИНКА

У технологічному коледжі Національного університету «Львівська політехніка», де навчаються 1130 студентів, створено первинну профспілкову організацію. Її головою обрано працівника навчальної частини Олесю Правдивець, за плечима у якої шестирічний досвід роботи в профкомі. У новоствореній первинці діятимуть кілька комісій, відтак громадська студентська організація не стямитье остронь культурно-масового життя навчального закладу. Юристи відділу соціально-економічного та правового захисту, фінансового та організаційного відділів обласної організації профспілки надають новоствореній первинці всіляку підтримку та допомогу.

ОЛЬГА ЛОБАРЧУК

ХМЕЛЬНИЧЧИНА

ОРІЄНТУЄМОСЬ НА МОЛОДЬ

Федерація профспілок Хмельницької області за підтримки управління освіти і науки облдержадміністрації на базі Хмельницького вищого професійного училища № 4 провела семінар голів учнівських первинних профспілкових організацій професійно-технічних закладів області. Директор училища Петро Тихонюк ознайомив усіх присутніх із роботою закладу, а голова учнівського профкому Наталія Шелепюк розповіла про діяльність учнівської профспілкової організації. Учасники семінару отримали ґрунтовну інформацію про роль первинної профспілкової організації учнів у діяльності навчального закладу, дізналися про роботу з молоддю на підприємствах, основні напрями діяльності профспілок, норми чинного трудового

законодавства тощо. У роботі семінару активну участь узяли заступник голови Федерації профспілок області на громадських засадах, голова обласної організації профспілки працівників освіти і науки Анатолій Яримюк, заступник начальника управління освіти і науки ОДА Антоніна Харчук, голова постійної комісії роботи серед молоді Федерації профспілок області, голова первинної профспілкової організації студентів Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка Микола Моштак, голова первинної профспілкової організації Волоцького машинобудівного заводу «Мотор Січ» Євген Сінюков, провідні фахівці Федерації профспілок області та інші.

ПРЕС-ЦЕНТР ФПО

Практично 9 місяців тривало розслідування нещасного випадку з тяжкими наслідками, що стався 15 квітня 2011 року зі слюсарем з ремонту устаткування котельні та пилотеплової цехів Вуглегірської ТЕС ПАТ «Центрэнерго» Г. Шендеровським. І ось тільки 25 січня цього року матеріали щодо нещасного випадку було затверджено Комітетом Держгірпромнагляду України й акти за формою Н-5 та Н-1 вручено потерпілому.

СПРАВЕДЛИВІСТЬ ПЕРЕМОГЛА

У постанові Президії ФПУ «Про стан умов, безпеки праці, рівень виробничого травматизму й професійної захворюваності в країні та завдання членських організацій ФПУ щодо посилення впливу профспілок на забезпечення здоров'я та безпечних умов праці», відповідній постанові президії Донецької обласної організації профспілки енергетиків одним з головних завдань профкомів, цехових, профгруп, голів, членів комісій і громадських інспекторів з охорони праці в питаннях профілактики виробничого травматизму визначено роботу щодо недопущення фактів приховування нещасних випадків і необгрунтованого звинувачення потерпілих. Зі свого боку, Донецька обласна організація профспілки енергетиків постійно надавала допомогу профспілковим комітетам у розгляді подібних питань.

Так, під час розслідування випадку отримання травми слюсарем Г. Шендеровським профком стикнувся з небажанням з боку керівництва підприємства оформлювати травму належним чином, а з боку представників Територіального управління Держгірпромнагляду в Донецькій області та Виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків – виконувати в повному обсязі вимоги «Порядку розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві», затвердженого Постановою Кабміну.

Обставини нещасного випадку наступні. Вранці 15 квітня слюсар Г. Шендеровський, перевдягнувшись у спецодяг, отримав від майстра цільовий інструктаж з охорони праці щодо монтажу і демонтажу лісів, і разом з бригадою розпочав виконання робіт у бункері пилу, а згодом – у топці котла. Г. Шендеровський отримав завдання принести відсутній щит настилу для лісів. Він попрямував до встановлених заздалегідь зовнішніх лісів і при спробі зняти щит упав із трьохметрової висоти, отримавши при цьому травму. Потерпілий не зміг самотужки підвестися на ноги через біль у лівій руці та спині, тому по мобільному зателефонував слюсарю і покликав на допомогу. Слюсар допоміг постраждалому дійти до майстерні, а сам попрямував на робоче місце в топку котла й повідомив членам бригади про падіння.

Завершивши виконання роботи, бригада повернулася до майстерні, де в присутності майстра було прийнято рішення приховати нещасний випадок. Як наслідок, Г. Шендеровському було видано довідку про звільнення від роботи з 12-ї

години 15 квітня за підписом керівництва цеху.

Потерпілому доставили додому в селище Миронівське, звідки він попрямував до селищної поліклініки, де йому встановили діагноз: закритий внутрішньосуглобовий перелом проксимальної головки лівої променевої кістки руки без зміщення, а також перелом крижы без зміщення.

Оскільки було прийнято рішення приховати нещасний випадок, постражданий на прийомі в лікаря повідомив, що травма є побутовою. Однак згодом, усвідомивши всю тяжкість отриманої травми, Г. Шендеровський 29 квітня написав на ім'я директора Вуглегірської ТЕС відповідну заяву про розслідування травми як такої, що отримана на виробництві.

Усі обставини нещасного випадку підтверджуються пояснювальними записками членів бригади і керівництва цеху, табелем обліку робочого часу, записами в журналі інструктажів із питань охорони праці та журналі денних завдань ділянки рихтування, довідкою про звільнення від роботи Г. Шендеровського.

Перше спеціальне розслідування даного нещасного випадку відбувалося із серйозними порушеннями «Порядку...», чиннимим постійного тиску на членів бригади, що позначилося на його результатах та висновках комісії. Сам факт порушення «Порядку...», наявність окремих думок і надходження в обласну організацію профспілки скарги від потерпілого на результати розслідування

ВДЯЧНІСТЬ

Донецька обласна організація профспілки працівників енергетики й ЕТП вдячна профспілковому комітету Вуглегірської ТЕС за виявлену послідовність і принципиовість, Донецькій обласній раді профспілок, Профспілці енергетики та електротехнічної промисловості України й Федерації профспілок України за сприяння в розслідуванні. Обласна профорганізація звернулася зі словами вдячності й до Комітету Держгірпромнагляду України.

слугували приводом для розгляду цього питання 1 липня 2011 року на засіданні президії Донецької обласної організації профспілки енергетиків, у роботі якої взяв участь і директор Вуглегірської ТЕС.

Так, президією було прийнято рішення просити Територіальне управління Держгірпромнагляду в Донецькій області призначити повторне розслідування даного нещасного випадку з метою забезпечення об'єктивності спеціального розслідування. Проте, хоча й було призначено нову комісію, розслідування відбувалося за старим сценарієм. На превеликий жаль, повторна комісія, всупереч наявним фактам про зв'язок даного нещасного випадку з виробництвом, практично повністю підтвердила висновки першої комісії спеціального розслідування, обмежившись лише складанням акта за формою Н-5 і направленням матеріалів до прокуратури. Стався безпрецедентний випадок, коли факт отримання травми підтверджено лікувальним закладом, а комісія, порушуючи вимоги «По-

рядку...», приймає рішення про нескладання акта за формою Н-1.

Донецька обласна організація профспілки енергетиків була змушена звернутися з цього приводу до Голови ФПУ і голови Профспілки енергетики та електротехнічної промисловості України з проханням про організацію зустрічі з начальником Державної служби гірничого нагляду та промислової безпеки України Олександром Хотовою. Така зустріч за участю представників Держгірпромнагляду України, Федерації профспілок України, Донецької обласної ради профспілок та ПАТ «Центрэнерго» відбулася в Києві 8 вересня 2011 року. Тоді й було вказано на серйозні порушення «Порядку...» і вирішено провести додаткове розслідування зазначеного нещасного випадку. За результатами проведеного розслідування було складено акти за формою Н-5 та Н-1, які підписали всі члени комісії.

Здавалося б, можна було зітхнути з полегшенням: питання вирішено позитивно. Однак, матеріали не були затверджені керівництвом Територіального управління Держгірпромнагляду в Донецькій області, за його наказом термін розслідування продовжено в зв'язку з необхідністю проведення додаткових опитувань нових свідків. Водночас запропоновано підписання висновки знову ж таки логічними не назвеш: «Даний нещасний випадок не підпадає під дію «Порядку...» і не підлягає обліку на Вуглегірській ТЕС, у зв'язку з чим акт за формою Н-1 не складати. Комісія додаткового спеціального розслідування нещасного випадку пропонує провести розслідування відповідно до «Порядку розслідування та обліку нещасних випадків не виробничого характеру».

Тож Донецька обласна організація профспілки енергетиків звернулася до Комітету Держгірпромнагляду України з проханням про призначення нової незалежної комісії з розслідування даного нещасного випадку. За його наказом була створена комісія під головуванням начальника Криворізької державної інспекції промислової безпеки. За результатами повторного спеціального розслідування було складено акти за формою Н-5 та Н-1, які 25 січня 2012 року затверджено Комітетом Держгірпромнагляду України й вручено потерпілому Г. Шендеровському. Отже, розслідування даного нещасного випадку завершилося саме так, як вимагає Закон – складанням акта Н-1.

НАТАЛІЯ СТАРУХІНА,
ДОНЕЦЬКА ОБЛ.

Політолог і експерт з міжнародної безпеки Євген Жеребецький

ПОЛЕМІКА

ВИПРОБУВАННЯ... ВИБС

ТЕТЯНА МОРГУН,
«ГВ»

Український Інститут соціального партнерства (директор Олена Скоморощенко) започаткував формат так званою полемічного майданчика для інтелектуальної еліти задля фахового обговорення найгостріших і найдрозливіших питань нинішньої стадії розвитку незалежної України, передусім в економічній і політичній сферах, а також для аналізу політико-економічного іміджу Української держави в контексті проблем глобалізації та перебудови світу. 17 лютого ц. р. у приміщенні ФПУ відбулася фахова дискусія на тему «Україна: геополітичні виклики». У заході взяли участь, зокрема, політолог і експерт з міжнародної безпеки Євген Жеребецький, у недавньому минулому український дипломат високого рангу Борис Базилевський, експерт-соціолог Юрій Буздуган, а також експерти та представники ЗМІ.

АБО ДО РАГСУ, АБО ДО ПРОКУРОРА?

Вибір – одне з головних психологічних завдань, що супроводжує людину від народження до смерті. Починаючи зі щоденних дрібниць і закінчуючи власною долею. Ті ж самі завдання, тобто внутрішнього й зовнішнього вибору, постійно постають перед країною – як макромоделлю свого народонаселення і як геополітичною одиницею. Завжди новим і завжди цікавим для близьких і далеких «услів» є відповідний досвід (і кроки) країн з економікою, що розвивається за нових умов. І, зрозуміло, особливий інтерес земної кулі

концентрується передусім на географії «країни А» та її найближчого оточення.

А наша країна слабо й мляво реагує не лише на зовнішні виклики, а й на внутрішні, що так само є геополітичними. Аби не відходити далеко, нагадаю про наше чарівне «яблуко розбрату» – Крим, де мешкають здебільшого незадоволені татари і де перебуває ЧФ Росії. По-перше, як справедливо зазначають фахівці Українського інституту публічної політики, спроби мусульманських країн консолідувати зусилля у пошуках власної ніші на міжнародній арені, як і успішної координації геополітичних зусиль, можуть бути для України не-

безпечними, з огляду на можливість посилення ісламізації кримських татар і вже відчутну діяльність у Криму відповідних рухів та організацій. Більше того, експерти називають такі ймовірні «спроби» визначальним світовим трендом. По-друге, наступного після згаданої дискусії дня, 18 лютого, Інтернет облетіли повідомлення, що Росія розробляє план посилення військово-морської могутності, і розрахований він на тридцять років, а його розроблення має завершитися вже в червні цього року; що Чорноморський флот РФ використовує в Севастополі 38 причалів, які не внесено до міжурядової угоди про умови

оренди. «Ми, як гостинні господарі, природно, ставимо питання: що ж робити, адже має бути справедливість», – розгублено коментує цю ситуацію перший заступник севастопольського мера Сергій Савенков (ru.tsn.ua). Плюс російська «сирна війна» з Україною, що спалахнула ніби зненацька.

З іншого боку, Росія запропонувала Україні поновити домовини щодо газу, і, як вважає Прем'єр-міністр М. Азаров, явно дала зрозуміти, що після президентських виборів клімат двосторонніх відносин потеплішає. Але життя щодня підносить нове, і ось уже попередню тезу спростує щойно видана у Росії

брошура «101 вопрос к Станиславу Говорухину, начальнику предвыборного штаба кандидата в Президенты РФ Владимира Путина». За повідомленням на region, з приводу проблеми російсько-українських відносин, передусім Криму й Севастополя, відомий кінорежисер і громадський діяч, зокрема, стверджує: «Найкраще з того, що ми можемо придумати: зробити все, аби Україна збереглася в спільному економічному, релігійному, культурно-історичному просторі з Росією. Суверенітети можна стерпіти, відсутність спільної історичної долі – ні». Пронізаючи з приводу спроб України «використати переваги геополітичного становища» (тобто те, що ми називаємо «сидінням на двох стільцях»), С. Говорухін резюмує: «Або ми Україну поведемо до РАГСу, або – всі разом – підемо до прокурора». Коротше кажучи, Росія поведеться щодо Укра-

їні цілком у дусі старого українського анекдоту: «Гетьте, дядьку, – ну те ще!» І стає очевидним, що навіть виходячи лише з названої, нібито внутрішньої, геополітичної дилеми, Україні час прокинутися, розгледіти в нервовому «російському коханні» власний козир й виграти, чітко оголошивши свою державницьку позицію.

Бо ж хай там як, а нам досі далеко до «об'єкта»; на жаль, Україна була й лишиться суб'єктом геополітичних відносин, і, щонайменше, – для всього євразійського простору.

У ЦЕНТРИ КУЛЬТУРНОЇ ОЙКУМЕНИ

Свого часу (2004 року) Є. Жеребецький зробив собі доволі гучне ім'я статтею «Кінець імперії» в журналі «Ф», у якій прогнозував розпад Російської Федерації як останній елемент розпаду Російської імперії. Хоча, у світлі того, як розвивалися й заявляли про себе пострадянські республіки – нові країни геополітичного простору – такий прогноз напрошувався майже автоматично. Під час згаданої фахової дискусії у ФПУ цей експерт знову апелював до авторитетних у даному дискурсі макросоціологів, зокрема Х. Макіндера, Р. Колліна, К. Хаусгофера, так би мови-

38 причалів

у Севастополі, що їх використовує Чорноморський флот РФ, не внесено до міжурядової угоди про умови оренди.

ЗАРАДИ ВЛАСНИХ ІНТЕРЕСІВ

Розуміючи небезпеку китайської експансії (надто в світлі мало контрольованої міграції російського населення із зауральських територій), Росія вимушено заграє зі «східним драконом» і водночас звертає нібито дружній погляд на Європу, а передусім – на Україну, традиційно маючи на меті зробити її частиною федерації, аби вижити самій. Європа ж, пильнуючи власні інтереси, до України практично байдужа, адже ми досі не переконали її у справжній демократизації суспільного життя. Радше переконали в зворотному. Тож і кинуті напризволяще.

У принципі ми маємо європейських «адвокатів»: Польща, Велика Британія, країни Балтії, Швеція. Однак кожна з цих країн (крім, мабуть, хіба що Швеції?) пильнує передусім власний інтерес: Британії не потрібна вісь Берлін – Москва, що зробить Європу надто «міцним горішком»; країни Балтії не хочуть бути «буфером» за американського впливу; а Польща розуміє, що якщо «впаде» незалежна Україна, вона буде наступною жертвою в розподілі світу між сильними гравцями.

Експерт-соціолог Юрій Буздуган

ПРОМ. ГЕОПОЛІТИЧНИМ

ти, делікатно походяючи второваною стежкою історичного передбачення.

До 1991 року, за існування біполярного світу (США, Росія), геостратеги Сполучених Штатів опікувалися тим, аби не було реанімовано ідею вісі Берлін – Москва: американці виходили з того, що так звані буферні країни від Балтійського до Чорного моря мають бути ними легко контрольовані, як запорука власної національної безпеки. З розпадом СРСР, коли Росія втратила більшу частину своєї території й населення, вона перестала цікавити США як другий полюс двоцентричного світу, й вони тепер ладні підтримати Україну. Але, звісно, небезкорисливо. Так «карта лягла»: ми – переддвер'я Росії, котра де-факто вже не є для світу «імперією зла», але лишається непрогнозованою стосовно своїх відносин з Китаєм.

Піднебесна – нині друга у рейтингу найсильніших економік світу – геть розбалансувала хистку рівновагу планетарних взаємовідносин: після недовгого одноосібного панування США світ знову став біполярним. Але тепер уже з очевидною перевагою Китаю, тим більше, що США, перебуваючи довгий час головним «поліцейським» світу, недалекоглядно послабили себе війнами в Іраку та Афганістані. Тож

саме нині геополітичні виклики зазвучали для України на повен голос.

І тепер уже є зрозумілими тривожні погляди Америки в бік Китаю. Отже, світ поступово перестав бути євроцентричним: «центр» переноситься в Тихоокеанський регіон. З огляду на це, США можуть використати Україну як платформу для «з'ясування стосунків» з Китаєм (якщо доведеться), в такий же спосіб (чи більш вигадливий), у який вони звикли використовувати наші азійські пострадянські республіки. До слова, пригадується фіаско гарного державного проекту Володимира Нікітіна в Киргизстані, де, як він акцентував, є американські військові бази. Тоді вони були потрібні для війни в Афганістані. За іншого сценарію присутність США в економічно й політично слабких країнах може збільшитися. «Нам слід рухатися з півдня на північ, – заявив пан Жеребецький. – Іншого виходу немає!» Тобто «з греків у варяги»?

Юрій Буздуган належить до тієї категорії експертів, які воліють вибудувати свої тези за принципом: діагноз – спосіб лікування. «Ми – політичний аутсайдер, – сказав він. – Лише ливний нас не б'є. Але правильно зроблений крок дає сильний шанс і слабкому». Експерт-соціолог вважає безаль-

ЩО ДАЛІ?

Зрозуміло, що нам кочне необхідно, не чекаючи на якісь кроки влади, перейти від давно проголошеної ідеї до реального формування в Україні, як справедливо зазначає Олег Романчук, журнал «Універсум», «єдиного державотворчого народу, інтегрування етнічних українців і тих громадян України інших національностей, які духовно та ідеологічно тяжіють до українства, в єдину політичну націю. Нині духовний фактор важливіший за матеріальний. І це добре розуміє Росія. Підтвердженням цього є тотальне завоювання нею українського інформаційного простору. Як наслідок, в Україні триває холодна громадянська війна. Світоглядна».

Що ж, світ дедалі більше скидається на джунглі, де виживає найсильніший, де всі «права й обов'язки» чітко розподілено, де слабкий за визначенням не в змозі встановлювати правила гри.

Звичайно, Україна не може не відчувати геополітичних викликів і в той чи інший спосіб формувати відповідь, традиційно, як і весь світ, поділяючи її на стратегію й тактику.

Та схоже, поки що ми робимо лише обережні тактичні кроки, на штапт «спробуймо...». Але зробити вибір все одно доведеться. Зрештою – що далі?

тернативною таку модель сучасної української геополітики, як соціальна модернізація, й називає три фактори нашої геополітичної могутності: зміцнення фінансового потенціалу за рахунок застосування нових фінансових інструментів; нарощування промислового потенціалу, інакше – реіндустріалізація; значущість промислових корпорацій і корпоративного капіталу.

Щоправда, закликаючи до необхідності запровадження геополітичних інновацій – аби Україна, не приведи Боже, не стала територією війни – він кілька разів акцентував: «Для разів цього необхідна по-

літична воля». З цим твердженням важко сперечатися.

Загалом Ю. Буздугану не зрадив його соціальний й політичний оптимізм, і він, як завжди, вінс в обговорення ноти піднесеності й надії, нагадавши, що Україна – унікальна держава, бо має природні кордони, коліска тридцяти чотирьох великих цивілізацій.

Борис Базилевський, у минулому генеральний консул України в Чикаго, надзвичайний і повноважний посол України в Ірландії, який має дипломатичний ранг надзвичайний і повний посланник України 2-го класу, у свою чергу,

зауважив, що нині говорити про серйозну геополітику з боку України не доводиться. «Ми не маємо економіки, демократичної системи, напрацьованого державного механізму. І поки що лишаємося сам на сам із Росією. А врятувати свою державність можемо лише в Європі, бо азійський шлях – це загибель». З точки зору досвідченого дипломата, істотними перешкодами на шляху України до модернізації й авторитету в світі є досі не подолані в нас комплекси меншовартості та жертви, неорганізованість усіх суспільних механізмів.

А національна об'єднавча ідея одна – свобода.

“

...Можемо безкоштовно говорити про геополітичне положення України на межі різних цивілізацій і про загрози, які з цього випливають, але... для нації, яка хоче впевнено дивитися в майбутнє, значно важливішим є фактор внутрішній, готовність нації протистояти зовнішнім викликам.

Ярослав Сватко, відомий публіцист, автор численних досліджень національно-визвольного руху, член Співки журналістів України

КРУГЛИЙ СТІЛ

ДОСВІД ТА СПІЛКУВАННЯ

У рамках конференції також відбувся круглий стіл на тему «Роль сучасної зарубіжної соціології у підготовці фахівців із соціології у вищих навчальних закладах», організований з метою обміну досвідом щодо методик викладання сучасної зарубіжної соціології.

Провідний фахівець Міністерства освіти і науки, молоді та спорту, старший науковий співробітник Інституту інноваційних технологій і змісту освіти В. Калініченко разом із науковцями вишів України, практиками і професіоналами І. Гавриленко, В. Буяшенко, С. Коваленко, С. Барматовою, В. Чепак, О. Сапелкіною, Т. Бірюковою, А. Петренко-Лисак, Н. Дмитрук та іншими всебічно висвітлюють роль сучасної зарубіжної соціології у підготовці фахівців у вищих навчальних закладах. Учасники круглого столу підкреслили, що запізнілий порівняно з розвинутими країнами перехід України до вивчення соціології у системі вищої

школи висуває перед вітчизняними науковцями і викладачами завдання термінового освоєння всього досвіду зарубіжної соціології, що як наукова дисципліна та предмет викладання склалася значно раніше і має вже вагомий досвід. Тож, на думку фахівців, існує необхідність систематичного знайомства і освоєння передового зарубіжного досвіду, щоб підвести підготовку випускників на відповідний науковий та ідейно-методологічний рівень, що передбачає, зокрема, створення єдиної методології викладання сучасної зарубіжної соціології, а також своєчасне видання підручників та навчальних посібників.

З ЮВІЛЕЄМ!

КОЛЕКТИВ АКАДЕМІЇ ПРАЦІ
І СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН
ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФСПІЛОК УКРАЇНИ

**ВІТАЄ ІВАНА МИКОЛАЙОВИЧА
ГАВРИЛЕНКА З ЮВІЛЕЄМ –
75-РІЧЧЯМ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ!**

Ювіляра вітає в.о. ректора Вікторія Буяшенко

ШАНОВНИЙ ІВАНЕ МИКОЛАЙОВИЧУ!

Прийміть щирі вітання з нагоди Вашого ювілею! Зичимо Вам міцного здоров'я та невичерпного оптимізму, професійних успіхів та особистих творчих досягнень, злагоди та доброту у Вашій оселі!

Бажаємо Вам, Іване Миколайовичу, щоб Ваші знання і досвід завжди служили на благо України, а творче натхнення і бажання працювати залишались Вашими вірними супутниками. Хай людська шана буде подякою Вам за плідну працю.

ШИРОКИМ ПЛАНОМ

ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦІВ ІЗ СОЦІОЛОГІЇ

21–22 лютого в Академії праці і соціальних відносин ФПУ, яка й стала організатором заходу, відбулася Міжнародна наукова конференція на тему «Проблеми підготовки фахівців із соціології у вищих навчальних закладах». Співорганізаторами заходу були Федерація професійних спілок України та Міжнародна асоціація навчальних і наукових установ з підготовки кадрів для соціально-трудової сфери.

На конференції обговорювалися кілька тематичних напрямів, зокрема освітні стандарти підготовки сучасних соціологів, вдосконалення підходів до організації навчального процесу в світлі вимог Болонської системи, загальноосвітні дисципліни в системі підготовки майбутніх фахівців у галузі соціології та ін.

«Ми дещо відійшли від традиційного проведення

конференцій, яке практикували впродовж останніх кількох років. Зокрема, раніше ми обирали широкую тему, як правило, присвячену громадянському суспільству. А сьогодні ми проводимо фахову конференцію, зосередивши увагу на тонкощах підготовки однієї з важливих спеціальностей – соціології. І це не дивно, адже місія Академії – працювати на користь розвитку соціальної сфери», – підкреслив проректор

з наукової роботи АПСВ Ярослав Головко.

Серед учасників конференції були: виконавч об'язків ректора АПСВ, доктор філософських наук, професор Вікторія Буяшенко, доктор соціологічних наук, професор, завідувач кафедри гуманітарних соціологічних наук Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка Юрій Яковенко, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціальної роботи Тернопільського національного економічного університету Анатолій Литвин, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри соціології та соціально-гуманітарних дисциплін Інституту підготовки кадрів Державної служби зайнятості України Микола Лукашевич, доктор філософських наук, декан соціогуманітарного факультету Міжнародного Соломонова університету Валентина Судакова, заступник ректора з наукової роботи Брянського філіалу Російської академії державного управління при Президенті Російської Федерації Тамара Шульга та ін.

Серед учасників конференції були: виконавч об'язків ректора АПСВ, доктор філософських наук, професор Вікторія Буяшенко, доктор соціологічних наук, професор, завідувач кафедри гуманітарних соціологічних наук Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка Юрій Яковенко, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціальної роботи Тернопільського національного економічного університету Анатолій Литвин, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри соціології та соціально-гуманітарних дисциплін Інституту підготовки кадрів Державної служби зайнятості України Микола Лукашевич, доктор філософських наук, декан соціогуманітарного факультету Міжнародного Соломонова університету Валентина Судакова, заступник ректора з наукової роботи Брянського філіалу Російської академії державного управління при Президенті Російської Федерації Тамара Шульга та ін.

Під час конференції докладно розглядалася низка питань, зокрема щодо загальних аспектів структурно-змістовного формування системи стандартів вищої освіти, практичної реалізації положень Болонської декларації в Україні, предмета викладання сучасної зарубіжної соціології, професійного становлення студента-соціолога тощо.

Також було презентовано книгу професора кафедри соціології та соціального управління АПСВ, доктора філософських наук Івана Гавриленка «Сучасна зарубіжна соціологія».

КОМЕНТАР

Нинішня конференція має назву науково-практичної, і це підтверджують активні дискусії, які розпочалися ще під час пленарного засідання. Питання виникають переважно тому, що й до сьогодні на рівні держави не визначено стандартів підготовки фахівців, у даному випадку фахівців саме з напрямку «соціологія». Державні стандарти мають визначати якість, зміст, структуру освіти й те, які кваліфікаційні компетенції повинен мати працівник цієї сфери. Тому ми вирішили зібрати саме фахівців соціології, які безпосередньо займаються підготовкою майбутніх соціологів. Основна мета конференції – з'ясувати, на чому викладачі мають акцентувати свою увагу з тим, щоб зробити освіту змістовнішою та надати їй більш прикладного характеру, що відповідатиме попиту на ринку праці. Часто випускник вишу не задовольняє вимоги роботодавця в тому вигляді, в якому його підготували... І саме державні стандарти покликані врегулювати ці питання!

**ВІКТОРІЯ БУЯШЕНКО,
ВИКОНУВАЧ ОБОВ'ЯЗКІВ РЕКТОРА АПСВ**

ЗАЙВІ ЛЮДИ

Самодостатні люди, які мають роботу, вважали безробіття надуманим, а безробітних – ледарями, які не хочуть працювати. Недарма, кажуть, за колишніх часів їх справедливо називали дармодами, а із самим явищем нещадно боролися. Водночас ті, що залишилися без роботи, скаржаться на неможливість знайти достойну роботу й недостатню увагу з боку держави. Суперечки між щасливчиками та невдахами тривають, а рівень безробіття в країні загалом на початку року становив 1,8% загальної кількості населення. На 1 січня 2012 року в Державній службі зайнятості було зареєстровано 483 тис. безробітних. Тим часом більшість експертів особливою зниження показників безробіття в 2012 році не очікують.

ЩО РОБИТИ, ЯКЩО ВАС МАЮТЬ ЗВІЛЬНИТИ

По-перше, не слід поривати із колишніми колегами та керівництвом. Невідомо, як повернеться доля, тому краще з усіма мати рівні ділові відносини.
По-друге, «втягніть» зі свого вимушеного звільнення якнайбільше. Обговоріть із керівництвом розмір компенсації. Не поспішайте підписувати папери, які вам пропонують. Обстоюйте власні інтереси.
По-третє, не піддавайтеся депресії, не опускайте руки та не втрачайте віру в себе. Не картайте себе за те, що не шукали роботу заздалегідь. Краще спрямувати свою енергію не на порпання в минулому, а на планування майбутнього.
По-четверте, дізнайтеся про вакансії на вашій роботі, але в інших відділах. Можливо, це шанс зайнятися тим, про що ви давно мріяли.
Нарешті, потрібно свідомо підходити до пошуку роботи, а не розсилати резюме в усі більш-менш прийнятні місця роботи. Можливо, звільнення – це час, аби змінити профіль роботи чи посаду.

ВІД ТРАКТОРИСТА ДО ЮРИСТА

Від втрати роботи ніхто: ні тракторист, ані юрист. Ті, хто сподівається на вільну вакансію, кажуть, що це все одно, що втратити здоров'я. Особливо важко переживають новий статус безробітної людини, котрим за п'ятдесят. До цієї категорії потрапляють і чиновники високого рангу, і громадяни, які тривалий час не працюють, і ті, кваліфікаційний рівень яких не задовольняє роботодавців, або які, навпаки, мають високу самооцінку і наявні пропозиції роботи та рівень оплати їх не влаштувають.

Ще донедавна побувала думка, що кращий захист від безробіття – це професія, затребувана на ринку праці. Щоправда, ніхто особливо не відставав, які професії затребувані сьогодні, а які перейдуть до цього розряду завтра. От і вишло, що свого часу переважна більшість випускників шкіл прагнула стати юристами та економістами. Згадаймо бум на банківські спеціальності. Років п'ять тому банки охоче набирали нових співробітників, у тому числі молодь. А нині «барометр» у трудових відносинах банківських працівників показує похмуру погоду: не потрібні не тільки кредитні експерти, а й експерти з обслуговування клієнтів, фахівці з розроблення роздрібних продуктів, повернення заборгованостей тощо.

Услід за банкірами кризу відчують страхувальники та будівельники. Масові звільнення також чекають на робітників із низьким рівнем кваліфікації. Рік ще тільки розпочався, а

багатьом секретаркам, референтам, працівникам канцелярій, офісним менеджерам керівники фірм «вказали на двері». Це приклад того, як радикально фірми вирішують проблему виживання. Зберегти своє місце вдається тим фахівцям, хто за низьку зарплату буде готовий виконувати більший обсяг роботи.

Експерти пророкують, що політика трудових відносин у колективах буде ще жорсткішою. Звільнення працівників виявиться безповоротним, неповні робочі дні й тижні кануть у небуття. Під час прийняття на роботу нового персоналу керівники надаватимуть перевагу «універсальним кандидатам», тобто працівникам, які за невисоку зарплату погоджуватимуться виконувати більше обов'язків, без нарікань залишатимуться працювати у вихідні, понаднормово тощо.

Загалом головною тенденцією 2012 року на ринку праці виявиться ситуація, коли один співробітник працюватиме за трьох без збільшення зарплати.

60% вакансій із маркетингу

припадає на Київ. Решта 30% – частка інших міст-мільйонників. На інші населені пункти залишається 10%. Майже кожен третій працюючий у країні зайнятий у сфері торгівлі.

ПОТРІБНІ ВЧОРА, СЬОГОДНІ ТА ЗАВЖДИ

Фахівці центру зайнятості переконують, що позитивного зрушення у вирішенні проблеми безробіття можна досягти, якщо вчасно реагувати на потреби в «актуальних», тобто затребуваних спеціальностях. Великому місту, приміром, завжди потрібні токарі та слюсарі, електрозварники й мулярі, водії та автослюсарі. Популярними ще довго будуть професії продавців, кухарів, офіціантів, працівників готельного господарства.

Проте сподівається на те, що більшість безробітних кинеться опанувати потрібні професії, не слід. Насамперед через те, що немає жодної гарантії, що влада стане влаштуватися на престижне місце роботи.

Невпевненість додають і чутки про очікування другої, ще потужнішої хвилі економічної кризи. А це означає, що шанси знайти не те що бажану, а й будь-яку роботу – все менше. Фахівці радять співвітчизникам цінувати й бергти те, що є, і без нагальної потреби не змінювати місце роботи. І річ навіть не в тім, що нинішній рік – високосний. Просто, за оцінками експертів, це не слухний час для кардинальних змін. Однак, попри застереження, саме тепер українці всерйоз замислюються про зміну виду діяльності. Як свідчать результати опитування на порталі rabota.ua, більш як половина громадян, що мають роботу, придивляються до перспективних пропозицій роботодавців. Ще третина – шукає, до того ж досить активно, підходящу роботу.

Кому сьогодні пощастить? Тобто кому можна по-

“Треба аналізувати не лише рівень зайнятості, але належної, гідної зайнятості, що кожному громадянину гарантується Конституцією. Коли людина отримує набагато більше за прожитковий мінімум, то може забезпечити своїх близьких, соціально захищена завдяки соціальному страхуванню, має належні умови праці, легальну зарплату. Треба досліджувати рівень безробіття в країні за методологією, запропонованою Міжнародною організацією праці.”

Сергій Кондрюк, заступник Голови ФПУ

дати робочі руки та інтелектуальний потенціал? Фахівці сподіваються на активне залучення до компанії, які спеціалізуються на виробництві та продажах, інформаційних технологіях і послугах.

Експерти виділяють групу працівників, яким цього року не слід нервувати за своє робоче місце. Це IT-фахівці, інженери, технологи харчової промисловості, спеціалісти з комунікацій, водопостачання, фармакологи. Професії, пов'язані з виробництвом, як наголошують експерти, завжди високо цінуються, однак прогнозували розширення виробництва ніхто не поспішає. Кажуть, усе залежатиме від того, наскільки серйозною буде друга хвиля економічної кризи.

ХТО ОСТАННІЙ У ЧЕРЗІ НА БІРЖУ?

Біржею праці наші співвітчизники зазвичай називають центр зайнятості населення. Саме центр надає точну статистику: скільки людей звернулося, аби знайти достойну роботу, і паралельно, відповідно до законодавства, розраховують на державну допомогу з безробіття. Однак і тут не все так гладко, як видається на пер-

ший погляд. По-перше, далеко не всі, хто залишився без роботи, звертаються до центрів зайнятості, а зазвичай шукають нове місце роботи самотужки, розсилають резюме одночасно за кількома адресами. Фахівці кажуть, що нині на 70 вакансій припадає 100 заявок від охочих обійняти пропонувану посаду. За таких умов роботодавці не мають стимулів, що спонукали б створювати нові робочі місця. Навпаки, диктують свої умови, оскільки право вибору кандидата завжди за ними.

На думку фахівців, реальної допомоги центр зайнятості не надає. Лише незначна частина безробітних влаштується на роботу завдяки цій службі. Охочі знайти роботу часто нарікають, що фахівці центру ставляться до цього надто формально. Скажімо, звертається до служби водій з проханням надати інформацію про вакансії, іде за запропонованою адресою, а на місці з'ясується, що водієм його візьмуть за умови, якщо він разом із тим виконуватиме обов'язки вантажника. Водій не погоджується, а у направленні, яке він отримав у центр зайнятості, адміністрація пише: «Не погодився». Якщо ж у претендента буде дві відмови, то біржа

«виставить його за двері». От і виходить, що люди погоджуються на будь-яку зарплату чи будь-які умови праці, аби не лишитись без засобів до існування.

Але ж хіба можна вважати людину, яка знаходить таку роботу, реально зайнятою? Заступник Голови Федерації профспілок України Сергій Кондрюк вважає, що «формально зайнятих» людей можна відносити до категорії безробітних. «Людина, що стоїть на голій підлозі у холодному переході та продає шкарпетки, формально зайнята, але які в неї умови праці? Якби порухати тих, хто неформально зайнятий, за європейськими критеріями, то статистика рівня зайнятості ще більше зменшилася б. За моїми підрахунками, серед усіх, хто в Україні вважається зайнятим, лише половина відповідає конституційним критеріям», – заявив пан Кондрюк у коментарі «Профспілковим вістям».

Своєю чергою, інші фахівці теж зазначають, що так звана зайнятість населення в Україні не дає соціального захисту і не рятує від бідності. Дослідження, які провів Центр Разумкова, вражають: 72% респондентів української незалежності своїм рівнем зарплати, 18 – незадоволені, 6 – частково задоволені і лише 4% – задоволені.

Як потрапити у ці щасливі 4% відсотки – кожен має відповідати за себе. Схоже, що держава ще не скоро надасть кожному українцеві можливість гідно працювати та заробляти. На жаль, часто зусилля урядовців більше спрямовані на те, як «підрихтувати» статистику, ніж на реальне поліпшення цифр у сфері праці й безробіття.

РАЙСА ЧИРВА, «ПВ»

ДЕРЖВИПЛАТИ

ДОПОМОГА ВАГІТНИМ

Моя невістка – студентка державної форми навчання, зараз на п'ятому місяці вагітності. Чи має вона право на отримання допологової та післяпологової допомоги?

Василь БАБИЧ,
м. Львів

Державна допомога жінкам у зв'язку з вагітністю та пологами встановлена Постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1751 на виконання статті 13У «Про державну допомогу сім'ям з дітьми».

Право на державну допомогу в зв'язку з вагітністю та пологами мають вагітні жінки, в тому числі неповнолітні, які не застраховані в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування, а саме:

- жінки з числа військово-службовців Збройних Сил, Державної прикордонної служби, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, військ цивільної оборони, інших військових формувань та з числа осіб начальницького і рядового складу органів внутріш-

- ніх справ та Державної кримінально-виконавчої служби;
- жінки, звільнені з роботи в зв'язку з ліквідацією підприємства, установи та організації незалежно від форми власності за умови, що вагітна жінка була звільнена з роботи не раніше, ніж за 6 місяців до набуття права на одержання допомоги;
- жінки, зареєстровані в центрі зайнятості як безробітні;
- аспірантки, докторантки, клінічні ординатори, студентки вишів I–IV рівня акредитації та професійно-технічних навчальних закладів;
- непрацюючі жінки;
- жінки, зареєстровані як суб'єкти підприємницької діяльності, які не сплачують страхові внески до Фонду соцстраху з тимчасової втрати працездатності.

ЗА ПЕВНИХ ОБСТАВИН

ПРИЗУПИНЕННЯ
ВИПЛАТ НА ДІТЕЙ

Моя донька одна виховувала трирічну дитину, але через хворобу онучка померла. За яких умов припиняється виплата допомоги на дітей одиноким матерям?

Галина ДЕНИСЮК,
м. Ірпінь,
Київська обл.

Відповідно до статті 18-4 Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» виплата допомоги на дітей одиноким матерям (батькам) припиняється у разі:

- позбавлення отримувача допомоги батьківських прав;
- позбавлення отримувача допомоги волі за вироком суду;
- скасування рішення про усиновлення дитини або визнання його недійсним;
- реєстрації дитиною шлюбу до досягнення нею 18-річного віку;
- надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності у випадках, передбачених законом;
- смерті дитини;
- смерті отримувача допомоги.

Виплата допомоги на дітей одиноким матерям (батькам) припиняється також у разі: – тимчасового влаштування

дитини на повне державне утримання;

- відібрання дитини в отримувача допомоги без позбавлення батьківських прав;
- тимчасового працевлаштування дитини.

У разі припинення дії обставин, передбачених частиною другою цієї статті, виплата допомоги поновлюється за письмовою заявою отримувача допомоги до органу, який призначає допомогу, з місяця, що настає за місяцем, в якому припинилася дія зазначених обставин. Припинення або призупинення виплати допомоги здійснюється на підставі відомостей про обставини, зазначені у частини першій та другій зазначеної статті, з місяця, що настає за місяцем, в якому було виявлено зазначені обставини, за рішенням органу, який призначив допомогу.

ВИХОВАННЯ

Ми з дружиною розлучені, проживаємо окремо. Маю на руках рішення опікунської ради на побачення з 8-річною донькою, але дружина цьому всіляко перешкоджає. Що робити?

Сергій ГЛУЩЕНКО,
м. Мелітополь,
Запорізька обл.

ПОБАЧЕННЯ З ДИТИНОЮ:
ДОЛАЄМО ПЕРЕШКОДИ

У статті 159 Сімейного кодексу України йдеться про те, що в разі, коли той із батьків, з ким проживає дитина, чинить перешкоди тому з батьків, хто проживає окремо, в спілкуванні з нею та в її вихованні, зокрема ухиляється від виконання рішення органу опіки та піклування, останній має право звернутися до суду з позовом про усунення цих перешкод.

Суд визначає способи участі одного з батьків у

вихованні дитини (періодичні чи систематичні побачення, можливість спільного відпочинку, відвідування дитиною місця його проживання тощо), місце та час їхнього спілкування. В окремих випадках, якщо це викликає інтересами дитини, суд може обумовити побачення з дитиною присутністю іншої особи.

Під час вирішення спору щодо участі одного з батьків у вихованні дитини береться до уваги

ставлення батьків до виконання своїх обов'язків, особиста прихильність дитини до кожного з них, вік дитини, стан її здоров'я та інші обставини, що мають істотне значення, в тому числі стан психічного здоров'я одного з батьків, зловживання ним алкогольними напоями або наркотичними засобами.

За заявою заінтересованої сторони суд може зупинити виконання рішення органу опіки та

піклування до вирішення спору.

У разі ухилення від виконання рішення суду особою, з якою проживає дитина, суд за заявою того з батьків, хто проживає окремо, може передати дитину для проживання з ним.

Особа, яка ухиляється від виконання рішення суду, зобов'язана відшкодувати матеріальну та моральну шкоду, завдану тому з батьків, хто проживає окремо від дитини.

ПОЗБАВЛЕННЯ ПРАВ

НА ВИХОВАННЯ ДО РОДИЧІВ

Наш сусід-алкоголік часто знущується над неповнолітнім сином, б'є його, примушує зєбракувати. Жінка померла. Чи можна, звернувшись до суду, позбавити дитину такого жаху та передати на виховання родичам?

Тетяна ДОБРОВСЬКА,
м. Охтирка, Сумська обл.

Відповідно до статті 170 Сімейного кодексу суд може постановити рішення про відібрання дитини від батьків або одного з них, не позбавляючи їх батьківських прав, у випадках, передбачених пунктами 2–5 ч. 1 ст. 164 СК, а також в інших випадках, якщо залишення дитини в них є небезпечним для її життя, здоров'я і морального виховання. У такому разі дитина передається іншому з батьків, бабусі, дідусяві, іншим родичам, за їх бажанням, або органу опіки та піклування.

У виняткових випадках, при безпосередній загрозі для життя або здоров'я дитини, орган опіки та піклування

або прокурор мають право постановити рішення про негайне відібрання дитини від батьків. У цьому разі орган опіки та піклування зобов'язаний негайно повідомити прокурора та в 7-денний строк після винесення рішення звернутися до суду з позовом про позбавлення батьків чи одного з них батьківських прав або про відібрання дитини від матері, батька без позбавлення їх батьківських прав. Із таким позовом до суду має право звернутися прокурор. Якщо відпадуть причини, які перешкождали належному вихованню дитини її батьками, суд за заявою батьків може постановити

рішення про повернення їм дитини. При задоволенні позову про відібрання дитини від матері, батька без позбавлення їх батьківських прав суд вирішує питання

про стягнення з них аліментів на дитину. Положення ч. 1–3 цієї статті застосовуються до відібрання дитини від інших осіб, з якими вона проживає.

СТОРІНКУ ПІДГОТУВАЛА ТЕТЯНА РУБАН, «ПВ»

ПЛЕНУМ

ПОЗИТИВНІ ЗМІНИ

24 лютого 2012 року відбувся 2-й пленум Чернівецької обласної ради профспілок, на якому було розглянуто низку актуальних питань.

Під час засідання голова обласної ради профспілок Володимир Шварковський докладно проаналізував ситуацію і роботу, проведену облпрофрадою та її членськими організаціями щодо забезпечення соціальних гарантій, виконання норм Генеральної, регіональної та галузевих угод при укладанні колективних договорів на 2012 рік.

Також зазначалося, що за-

дяки активізації соціального діалогу, спільним діям соціальних партнерів в області покращилась соціально-економічна ситуація. Виконання зобов'язань угод, колективних договорів у минулому році забезпечило зростання середньої зарплати в області на 12,2%, яка становить нині 1986 гривень, суттєво скоротило заборгованість із зарплати тощо.

РАДА

ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ

23 лютого 2012 року відбулося четверте засідання Ради профоб'єднання, в якому взяв участь заступник Голови ФПУ Сергій Українець, а також представники обласної державної адміністрації, Організації роботодавців області та ін.

Ключове питання засідання – Про роботу соціальних партнерів у 2011 році щодо виконання регіональної угоди між Тернопільською облдержадміністрацією, Організацією роботодавців області та обласною радою профспілок на 2010–2012 роки». У доповіді завідувача відділу соціально-економічного захисту та правової роботи облпрофради Василя Когута відзначено позитивні соціально-економічні зміни, що відбули-

ся в області впродовж 2011 року, проаналізовано низку невиконаних завдань. Сергій Українець охарактеризував найважливіші соціальні проблеми області, поінформував присутніх про заходи ФПУ щодо підвищення державних соціальних стандартів та життєвого рівня трудящих.

**ТЕРНОПІЛЬСЬКА
ОБЛПРОФРАДА**

ТРИСТОРОННЯ УГОДА

СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО ЛЬВІВЩИНИ

23 лютого міський голова Львова Андрій Садовий, голова Об'єднання профспілок Львівщини Роман Дацько та голова Львівського обласного об'єднання організацій роботодавців Іван Ривак вперше підписали тристоронню угоду соціального партнерства.

Під час зустрічі Андрій Садовий наголосив, що цей документ має дотримувати баланс інтересів у міському соціумі та загалом працювати на загальне благо.

«Залишається сподіватися, що тристороння угода соціальних партнерів торкнеться всіх рівнів регіону – міста і районів. Тоді, за умо-

ви довіри своїх членів, профспілки організують страйковий фонд, не будуть постійно щось просити, а говоритимуть про якість і ефективність виконання угод між соціальними партнерами», – наголосив Роман Дацько.

ОЛЕНА ХОДОРЧУК

УПОШУКАХ СПРАВЕДЛИВОСТІ

Відбулося засідання Ради Федерації профспілок Кіровоградської області, на якому розглядалося питання «Про хід реалізації постанови V Конференції ФПО «Про пріоритетні завдання Федерації профспілок області на 2009–2014 роки». У роботі Ради ФПО взяла участь керівник апарату ФПУ Зоя Васильова.

ОСНОВНІ ПРІОРИТЕТИ ВИЗНАЧЕНО

За словами голови ФПО Сергія Петрова, одним із пріоритетних напрямів діяльності профспілок є сприяння розвитку вітчизняного виробництва. Спільними зусиллями вдалося стабілізувати економічну ситуацію в області. Так, повернено ПДВ підприємствам сільгоспмашинобудування, Кіровоградському УВП Українського товариства сліпих, виділено субвенції за перевезення пільгових категорій громадян ТОВ «Слісаветградська транспортна компанія» та автоперевізників. Як результат – своєчасно виплачено зарплату працівникам, погашено понад 800 тис. грн заборгованості із зарплати, збережено єдине в Кіровограді підприємство для працевлаштування інвалідів по зору.

НА КОНТРОЛІ

Складною залишається ситуація з ПАТ «Червона зірка», якому не відшкодовано майже 19 млн грн ПДВ. На своє звернення до Мінфіну України ФПО позитивної відповіді не отримала, тому питання перебуває на жорсткому контролі, оскільки існує ймовірність звільнення

майже 600 працівників підприємства.

Вивчення головним правовим інспектором праці ФПО і фахівцями обкому профспілки освіти і науки правових підстав звільнення працівників Петрівського навчально-го центру № 49 виявило низку порушень вимог законодавства про працю. За направленим поданням накази про звільнення скасовано і працівників поновлено на займаних посадах. Завдяки втручанню в ситуацію фахівців ФПО і галузевих обкомів профспілок вдалося запобігти порушенням законодавства в Кіровоградському КП «ЖЕК № 15», Світловодському терцентрі обслуговування пенсіонерів та непрацевдатних осіб. Проте на ринку праці залишається чимало негативних тенденцій. Зокрема, в минулому році перевищено завдання зі створення нових робочих місць і водночас майже 75% їх ліквідовано, більше 7 тис. осіб працювали в режимі неповного робочого дня. Складна ситуація із зайнятістю в сільській місцевості, де рівень працевлаштування хоча й зріс, але навантаження на 1 робоче місце становить

88 осіб, а в окремих районах – 200.

ГІДНА ОПЛАТА ПРАЦІ

Важливе завдання для профспілок – досягти гідного рівня зарплати та своєчасної її виплати. З метою забезпечення зростання середньої зарплати, передбаченого Генеральною та регіональною угодами, профспілкові організації добивалися включення в колективні договори норм щодо збільшення частки зарплати в операційних витратах, здійснювали контроль за виконанням п. 2.2 Генеральної угоди щодо розміру зарплати некваліфікованого працівника в небюджетній сфері. Відповідність оплати праці нормам чинного законодавства аналізувалася на підприємствах і в організаціях м. Світловодська, Бобринського, Гайворонського, Компаніївського районів. Про факти порушення конституційних прав працівників на своєчасне отримання зарплати було поінформовано прокуратуру області.

Завдяки реалізації заходів соціальних партнерів у 2011 році номінальна

зарплата в області зростає майже на 17%, реальна – на 8%, що перевищує норми Генеральної і регіональної угод. Більш ніж на 20% знизено заборгованість із зарплати.

Велику увагу ФПО приділяла виконанню пріоритетного завдання щодо вдосконалення колективно-договірної роботи, розвитку соціального діалогу.

НАПРЯМИ РОБОТИ

Протягом 2011 року до ФПО звернулося понад 500 спілчан, яким надано правову допомогу. За останні два роки правовими інспекторами організації профспілок складено 152 позовні заяви, більшість яких уже розглянуто на попередніх судових засіданнях. Основна частка звернень стосувалася несвоєчасної виплати зарплати й оплати за простій, нарахування відпускних, стягнення боргів із зарплати.

На засіданні обговорювалися шляхи поліпшення фізкультурно-оздоровчої роботи, збереження і відновлення здоров'я спілчан та членів їх сімей.

Що сьогодні найбільше непокоїть членів Ради? Недостатнє фінансування дорожньої галузі, вкрай низька зарплата рядових державних службовців. Така ж проблема і в аграріїв, до того ж, її загострює поширення сезонних робіт в АПК.

Під час засідання керівник апарату ФПУ Зоя Васильова зазначила, що здійснено реальні кроки в напрямі соціального діалогу між владою і профспілками. Свідчення цьому – останні зустрічі представників ФПУ, її членських організацій з Президентом і Прем'єр-міністром України, Генеральним прокурором.

**МАРІЯ ІВАНОВА,
М. КІРОВОГРАД**

ОБГОВОРЕННЯ АКТУАЛЬНИХ ПИТАНЬ

На засіданні, яке відбулося в Кіровоградській облдержадміністрації за участю ФПО та членських організацій, обговорювалася тема соціальної справедливості, адже вона не вичерпується лише проведенням святкових заходів.

За словами голови ФПО Сергія Петрова, профспілкові організації найбільше хвилює проблема забезпечення соціальної справедливості в сфері соціально-трудових відносин. Роздробленість ринку праці, реструктуризація, банкрутство, ліквідація підприємств, а відтепер ще й оптимізація мають єдиний наслідок – скорочення чисельності працівників. Профспілки вважають, що питання зайнятості в області, особливо сільській місцевості, має бути одним із пріоритетних, а створення робочих місць, передбачене програмою «Центральний регіон – 2015» не повинне супроводжуватись їх фактичною ліквідацією. Велику стурбованість профспілкової сторони викликає й така гостра проблема, як зростання нерівності в доходах населення. Бідність серед працівників, неможливість задовольнити елементарні економічні та соціальні потреби розчаровує і принижують. Учасники засідання були однастайними: до соціальної справедливості ще далеко, але прагнути, привертати увагу до неї необхідно. Тож кожен учасник зобов'язався надати управлінню праці та соціалістичним конкретні пропозиції для підготовки спільних рекомендацій.

НОВЕ ВИДАННЯ

НА ПОЛОТНІ
Й У ДУШІ

Як відомо, недавно вийшла друком непересічна праця – «Історія української вишивки», презентація якої відбулася в січні у кийському Музеї декоративного мистецтва.

Автор об'ємного видання – славетна дослідниця, доктор мистецтвознавства Тетяна Кара-Васильєва примушує читача подивитися на таку звичну для нас українську вишивку під зовсім іншим кутом: як на витвір мистецтва й художнє вираження філософії національного світобачення. «Основна ідея моя у вивченні народної вишивки, – зазначила автор книги, – полягає в тому, щоб продемонструвати: вишивка ніколи не була просто оздобленням речей. З одного боку, це витвір високої художньої якості, а з іншого – майстри й орнаменти каліграфії обов'язково вкладали свої думки, передавали свої почуття...» Із книги дізнаємося, що, приміром, є церковна вишивка, яка створювалася у монастирях. Ще один зріз мистецтва вишивання – співпраця майстринь та

професійних художників... Так було при опорядженні Володимирського собору в Києві: вишивки створювалися за малюнками Васнецова, Нестерова, Прахова. А коли представники української інтелігенції працювали над формулюванням так званого українського стилю та вивчали мистецтво бароко, вони залучили саме народних майстринь-вишивальниць до створення унікальних праць. Є також приклади співпраці народних майстринь і художників-авангардистів. Уявляєте: українська вишивка за авангардними малюнками! Майже всі роботи такого напрямку було втрачено, але знайшлися ескізи, за якими створювалися відповідні вишивки. Зрештою, як стверджує Тетяна Валеріївна, раніше існували понад 100 різних технік вишивання!

ВИРИШЕНО – ЗРОБЛЕНО

УСЕ МАЄ ЦІНУ

Торік у ЗМІ широко повідомлялося про те, що до вересня 2012 року (в деяких виданнях – до осені 2013-го) Україна має збудувати пам'ятник жертвам голодомору у Вашингтоні.

Адже ще в жовтні 2008-го конгрес США дозволив українському уряду «спорудити меморіал на вшанування пам'яті жертв голоду 1932–1933 років на федеральній землі округу Колумбія». Тож 2009 року Мінкультури України провело творчий конкурс, на який співшукачі подали 51 ескізний проект майбутнього пам'ятника. З них обрали 5, які й передали американській стороні для остаточного визначення переможця. Прикметно, що попервах ішлося про виділення Україною 4 млн грн на спорудження меморіалу, проте задля верифікації підвищення власного міжнародного іміджу нашої державі довелося розподілити гроші «за статтями». Так, приміром, відомо, що в січні у впливовій американській газеті Washington Post вийшло шість сторінок, присвячених економіці й культурі України, і за цю вклад-

ку МЗС сплатило 140 тис. доларів. Отже, за повідомленням pr2.com.ua, український уряд своєю постановою від 8 лютого ц. р. виділив 1 млн 130 тис. грн на заходи, пов'язані з відкриттям меморіалу. Крім того, цей документ передбачає значну фінансову підтримку українських громад за кордоном для випуску ними періодичних видань, підготовки та випуску теле- і радіо-програм, публікацій української тематики в закордонних засобах масової інформації, широке використання з цієї ж метою Інтернет-ресурсів. Передбачено також фінансово підтримати українські закордонні громади в організації та проведенні ними науково-освітніх, культурно-мистецьких заходів українського спрямування. Не залишаться поза увагою нашої держави й українські школи за кордоном.

ЮНІ ТАЛАНТИ

Понад десятиліття тому Міністерство культури і мистецтв та Міносвіти України разом із тодішнім Державним комітетом України в справах сім'ї та молоді запровадили Всеукраїнський конкурс учнівської творчості (образотворче й декоративно-прикладне мистецтво), присвячений Шевченківським дням. Захід став традиційним, щорічним. А тема творчого змагання – «Ідея соборності України; творчість Тараса Шевченка; народ, суспільство, держава, родина. Минуле, сучасне, майбутнє». Тож простір для фантазії величезний.

Спочатку краєдітиччі твори визначає кожна область, далі вони вирушають до Києва для остаточного оцінювання. Всю підготовчу, організаційну роботу, пов'язану з конкурсом, здійснюють працівники Державного методичного центру навчальних закладів культури й мистецтв України (директор Анастолія Кориско). Тут же, в приміщенні Національної музичної академії, відбуваються й заключний захід, де стають відомими імена переможців. Ось і цьогоріч хол другого поверху консерваторії заповнили десятки творчих робіт дітей та юнацтва (від 8 до 17 років) – учнів загальноосвітніх, шкіл естетичного виховання та художніх з усіх областей України. Репрезентовано олійні картини, акварель, вишивку, плетіння, гаптування, гобеле-

ни, аплікації, вироби з соломи, різьблення по дереву, малюнки олівцем, фарбами, фломастером, власноруч змайстровані з різних матеріалів ляльки... І, окремо слід згадати, простота найімовірної краси, вигадливості й майстерності витинанки.

Насправді йдеться не про виставку в нашому розумінні: роботи було розкладено по периметру, аби члени поважного журі мали змогу добре роздивитися й відібрати ті дитячі роботи, які можуть претендувати на призові місця й нагороду, з урахуванням віку дитини й обраного нею жанру образотворчості. Воістину нелегке завдання!

Я попросила члена журі, директора Державної художньої середньої школи ім. Т. Г. Шевченка, заслуженого діяча мистецтв України, доцента Національної академії образотворчого

ЧАРІВНИЙ СВІТ
ДИТЯЧОЇ МУЗИ

мистецтва й архітектури Олену Авраменко коротко висловити свої враження та висновки щодо цьогорічного конкурсу.

– Спостерігається певна динаміка, і передусім тому, що сучасні матеріали дають дітям більше можливостей розвивати образотвірчі техніки, здебільшого в декоративно-прикладному мистецтві. Запам'яталися роботи з АР Крим, дуже цікаві Івано-Франківська, Сумська області, чудова Харківська школа витинанки. Загалом на конкурсі завжди представлені витинанки, але нині вони принципово нові, набагато складніші, є навіть багатозарбові. Журі традиційно намагається відібрати за обома номінаціями такі дитячі роботи, які не лише вправні з художнього погляду, а й вирізняються своєю оригінальністю, складною технікою. Придивля-

“

Кожна дитина – митець. Проблема ж у тому, аби лишитися митцем, вийшовши з дитячого віку.

Пабло Пікассо

мося до робіт молодших школярів: як правило, їхні праці привертають увагу своєю відвертістю, безпосередністю; часом талановита дитина, на рівні інтуїції, створить роботу крашу й прекозливішу за твори старших дітей, які уже багато чому навчилися. А переможців має бути аж 54 – по 27 у кожній номінації. Народи вшанувати під час Шевченківських свят у травні, в Каневі.

УПАМ'ЯТИ – НАЗАВЖДИ

З ІСТОРІЇ ГІМНУ ДАХК «АРТЕМ»

ДО 80-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ЮРІЯ БОГАТІКОВА

Знайомство і співпраця артемівців з незабутнім співаком, народним артистом СРСР, народним артистом України Юрієм Богатіковим відбулися пам'ятного 2002 року. У березні в Національному палаці «Україна» Юрій Йосипович відпрацював концерт на честь свого 70-річчя.

А в травні 2002-го завод ім. Артема готувався відзначити свій ювілей: 110-річчя. До цієї дати композитор Юрій Шевченко і поет Олександр Вратарьов створили пісню «Ти наша доля – «Артем». І несподівано для нас, заводчан, автор віршів, відомий поет О. Вратарьов сказав, що не може довірити таку

пісню нікому, крім Кобзона чи Богатікова. Юрій Йосипович погодився. І саме він вперше виконав гімн заводу під час святкового концерту, що відбувся в Міжнародному центрі культури та мистецтв ФПУ. Коли Ю. Богатіков заспівав: «Артем», «Артем», «Артем» – заводу родного марку, у людей на очах з'явилися сльози. Вони стоячи аплодували виконавцеві вже з перших рядків приспіву. Тричі викликали «на біс». Потім на сцену вийшов президент холдингової компанії «Артем» Олександр Качура, поклав співакові руку на плече, й вони вже вдвох, підтримані всім залом, це раз проспівали цей заключний я-

док. Після виступу Ю. Богатіков зауважив: «Шкода, що нині так мало пишуть пісень про робітничий клас, про людей праці». На жаль, це було його останнє прем'єрне виконання. 8 грудня 2002 року Юрія Йосиповича не стало. А от пісня, яку він подарував артемівцям, залишилася, стала гімном колективу. І вже десять років поспіль на початку всіх офіційних, культурно-масових, спортивних заходів ДАХК «Артем» лунає гімн, який містить часточку світої пам'яті про видатного артиста. 2003 року компанія «Артем» випустила компакт-диск із піснями й композитора Юрія Богатікова. Назва

диску – слова з артемівського гімну: «С тобою м'є вчєра і завтра...», і справа тут не лише в безмежній відданості артемівців рідному заводу, це також наша данина шані та пам'яті людини, що стала мистецьким речником робітничого класу.

ОЛЕКСАНДР КЕЛЬЙН,
ГОЛОВА ПРОФКОМУ ДАХК
«АРТЕМ»

СТОРИНКУ ПІДГОТУВАЛА
ТЕТЯНА МОРГУН, «ПВ»

ЛЕГКА АТЛЕТИКА

ПЕРЕМОГА ПЛЮС РЕКОРД

На одному з найпрестижніших міжнародних легкоатлетичних турнірів – шведському *XL Galan Stockholm* наша Ольга Саладуха святкувала перемогу в секторі для потрійного стрибка.

Подолавши позначку 14,62 м, чинна чемпіонка світу та Європи на 15 см перевершила результат екс-чемпіонки світу з Куби Яргеріс Савіньє, яка в Стокгольмі мусила задовольнитися другою сходинкою п'єдесталу пошани.

А вже в ранзі переможниці змагань Ольга Саладуха виконала стрибок на 14,79 м! Це новий рекорд України для закритих приміщень, причому попереднє досягнення Інесси Кравець (14,67 м) протрималося 17 років.

ФРІСТАЙЛ

«ЗОЛОТО» І «СРІБЛО» БІЛОРУСЬКОГО ЕТАПУ

Черговий етап Кубка світу з фрістайлу (*акробатика*) в білоруських Раубічах зібрав 49 спортсменів з 8 країн світу, але краще за інших виступили українці.

Наші співвітчизники «окупували» дві перші сходинки п'єдесталу пошани. Підсумкові 117,92 бала не дозволили нікому навіть наблизитися до результату

Станіслава Кравчука, а от володар «срібла» Олександр Абраменко випередив бронзового призера швейцарця Томаса Ламберта менш ніж на 3 бали (102,87 проти 99,99).

ФЕХТУВАННЯ

«СРІБЛО» ЗБІРНОЇ, «БРОНЗА» ХАРЛАН

Наприкінці лютого в Лондоні відбувся етап світового Кубка з фехтування на шаблях серед жінок, в якому взяли участь 149 учасниць із 30 країн світу.

У командній першості українська збірна в складі олімпійських чемпіонок Ольги Харлан, Олени Хомрової, Ольги Жовнір і Галини Пундик у фінальному надпаруженні двобою лише одним уколом поступилася команді Росії. Бронзовий комплект нагород приміряли спортсменки Італії. А от в індивідуальній першості наші дівчата до вирі-

шального етапу змагань не дісталися. Найкраще виступила лідер команди Ольга Харлан, здобувши «бронзу». На етапі півфінальних боїв вона знову ж таки лише одним уколом (!) поступилася чемпіонці світу росіянки Софії Великій. Однак тій не судилося отримати другу найвищу нагороду – в фіналі росіянка програла grenчани Васи́лкі Вургіоке (13:15).

СТОРИНКУ ПІДГОТУВАВ **ВОЛОДИМИР ПОЛЕТАЄВ, СПЕЦІАЛЬНО ДЛЯ «ПВ»**

БАСКЕТБОЛ

Традиційний матч Зірок Суперліги–2012 між командами «Україна» та «Леґіон», який на зламі зими і весни традиційно тішить серця вболівальників гри помаранчевим м'ячем, уперше в історії зіркових уїк-ендів завершився бойовою нічиєю – 124:124. Але спочатку на відвідувачів найбільшої критої спортивної ари країни – столичного Палацу спорту чекали яскраві й видовищні баскетбольні конкурси.

ЗІРКИ РОЗІЙШЛИСЯ МИРОМ

Програму матчів всіх Зірок Суперліги відкрив конкурс найвправніших захисників, у якому взяли участь Павло Буренко («Будівельник»), Артем Буцький («Ферро-ЗНТУ»), Маркус Вокер («Говерла»), Гарі Ервін («Кіів»), Стенлі Прингл («Дніпро-АЗОТ») та Артем Сліпенчук («Азовмаш»). Традиційно конкурс проходив у два етапи – відбірковий раунд і фінал. Кожен учасник мав якомога швидше пройти дистанцію, здійснивши при цьому сляомне подолання перешкод на дриблінгу, вдалу передачу без відскоку, кидок з лінії штрафного, вдалу передачу з відскоком, сляомне подолання перешкод на дриблінгу і кидок із-під кошика! У фіналі цього випробування вправнішим виявився плеймейкер «ДніпроАЗОТ» Стенлі Прингл, якому на подолан-

ня дистанції знадобилося 20,5 секунди. Переможцем конкурсу слем-данків став Ренді Калпепер із «Ферро-ЗНТУ», який виявився влучнішим за Вернона Гудріджа («Кіів»), Брайана Девіса («Кривбасбаскет»), Віталія Коваленка («Донецьк»), Володимира Колева («Кривбасбаскет»), Олександра Мішулу («Дніпро») та Ленса Харріса («Іолітехніка-Галичина»). У фінальному протистоянні з Верноном Гудріджем Калпепер випередив опонента на 7 балів. Хоча, на жаль, летючому американцеві так і не вдалося виконати кидок через капот автомобіля, тож в останній спробі він обмежився фірмовим «млином». Конкурс триочкових кидків, в якому взяли участь Сергій Горбенко («ДніпроАЗОТ»), Річард Гвінн («Ферро-ЗНТУ»), Джек МакКлінтон («Буді-

вельник»), Олексій Онуфрієв («Миколаїв»), Руслан Отверченко («Кіів»), Олексій Печеров («Азовмаш»), Максим Пустозвонов («Донецьк») і Рейшон Террі («Хімік»), за традицією проходив у два етапи. Кожен учасник мав 1 хвилину на 25 кидків (по 5 кидків із 5 різних позицій). До фіналу конкурсу вийшли Джек МакКлінтон і Руслан Отверченко. У вирішальному протистоянні снайпер із «Кіева» з 16 балами випередив американського захисника з іншої столичної команди. Що ж до власне матчів вітчизняних і зарубіжних баскетбольних зірок, то й тут глядачі не відривали захопленого погляду від майданчика до останніх секунд матчу. Хоча три чверті поєдинку вигравали леґіонери, але ударна друга десятихвилинка, в якій українці зробили непоганий переможний «за-

пас» (47:26), до останнього моменту дозволяла присутнім сподіватися на першість на першу перемогу «аборигенів» над «варягами». Однак навіть 47 очок, 10 передач та 7 підборів натуралізованого українця Стівена Буртта, як інформує сайт Суперліги, не дозволили українцям святкувати вікторію. «Леґіон» протягом заключної десятихвилинки скоротив відставання, а після влучного дальнього пострілу Річарда Гвінна зрівняв рахунок зустрічі. Відтак було зафіксовано рідкісну навіть для матчів зірок нічию. А вітчизняні вболівальники, навіть якщо хтось і засмутився результатом зустрічі, мали б утішитися тим, що найціннішим гравцем матчу став представник збірної України Стівен Буртт. Причому гравець «Дніпра» став MVP матчу Зірок Суперліги вдруге поспіль.

МАСОВА ФІЗКУЛЬТУРА

НА ЗАХИСТІ ПРАВ СПІЛЧАН

Луганський територіальний комітет Профспілки працівників вугільної промисловості України і первинні профорганізації активно реалізують права спілчан у сфері масової фізичної культури і спорту, всіляко пропаяють здоровий спосіб життя серед трудящих.

Попри фінансові труднощі профспілка спільно з адміністрацією ДП «Луганськвугілля» організувала проведення та участь представників трудових колективів в спортивних заходах підприємства, а також спортивних змагань, що проводяться галузевим міністерством, – V спартакіади працівників вугільної промисловості України та «Шахтарючі-2011». Загалом у спортивних заходах взяли участь близько 500 осіб.

Нинішнього року на рівні ЦК ППВП та галузевого міністерства планується провести понад 15 спортивних та культурно-масових заходів, серед яких варто відзначити V Всеукраїнську спартакіаду серед видобувних і прохідницьких бригад підприємств вугільної галузі України під девізом «Всією бригадою на стадіон» (квітень – травень); VI спартакіаду працівників вугільної промисловості України (серпень – вересень); III шахтаріаду праців-

ників вугільної промисловості України («Шахтарючка-2012»); X розіграш перехідного Кубка працівників вугільної промисловості України з футболу (травень – серпень); V розіграш перехідного Кубка працівників енергетики та вугільної промисловості України з футболу (вересень – жовтень); III Всеукраїнські змагання «Богатирські ігри шахтарів» та ін. Вируватимуть спортивні пристрасі й у ДП «Луганськвугілля». У сні тут уже від-

бувся розіграш зимового Кубка з міні-футболу серед працівників ДП, надалі планується провести ще кілька спортивних заходів, зокрема змагання з волейболу і V спартакіаду працівників ДП. Загалом первинні профорганізації Луганського теркому активно підтримують курс на залучення якомога більшої кількості спілчан до здорового способу життя, який пропаяють галузеве міністерство і ЦК Укрвуглепрофспілки.

